UNIVERZA V MARIBORU
UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
MARIBOR

utrip

leto XVII, številka 1, januar 2009

Foto: BMM

GLASILO
Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

UVODNIK
Pismo ministru za zdravje

AKTUALNO
Zdravstvena nega smo ljudje

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA
Informacijski sistem in zdravstvena nega

Nepogrešljiv
pri zdravljenju, negi in preventivi.

Podjetje PAUL HARTMANN že skoraj dve stoletji izboljšuje življenje ljudi s svojimi zanesljivimi izdelki s področij zdravljenja, nege in preventive. V središču našega delovanja sta vaše zdravje in dobro počutje, zaradi česar nas strokovnjaki že dolgo poznajo in zaupajo modremu ovalu, simbolu kakovosti HARTMANN.

Najdete ga na izdelkih za nego ran, terapevtskih obvezah, operacijskih in merilnih inštrumentih, pripomočkih za inkontinenco, za nego kože, na higienskih izdelkih in izdelkih za prvo pomoč.

Zdravje v dobrih rokah.

HARTMANN

Izdelki so na voljo v lekarnah in specializiranih trgovinah.

PAUL HARTMANN Adriatic, d.o.o., Letališka cesta 3c, 1000 Ljubljana, www.hartmann.info

Vsebina

- **UVODNIK**
  - Pismo ministru za zdravje 4
- **DELO ZBORNICE - ZVEZE**
  - Dogodki na zbornici zvezi v decembru 5
- **AKTUALNO**
  - Zdravstvena nega smo ljudje 7
- **PREDSTAVLJAMO VAM**
  - V novo leto z novo računovodsko hišo UNIJA d.d. 8
  - Aktivnosti v Državnem svetu 9
  - Nova docentka s področja zdravstvene nege v Sloveniji 10
- **PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA**
  - Informacijski sistem in zdravstvena nega 11
  - Zdravstveno-informativni bilten 14
- **ETIKA**
  - Uporaba posebnih varovalnih ukrepov 12
- **UDELEŽILI SMO SE**
  - Strokovni simpozij ob 50-letnici delovanja Internistične prve pomoči (IPP), vtisi in spoznanja 13
  - Udeležba na tradicionalnih oktobrskih srečanjih v Lepenskem viru 14
  - S simpozijem smo proslavili 80 let hospitalne ginekologije in perinatologije v UKC Maribor 15
  - Peto srečanje članov Sekcije za informatiko v zdravstveni negi 16
- **IZ DRUŠTEV**
  - December na podružnici Kamnik Litija DMSBZT Ljubljana 18
  - Razpis za predsednika/co DMSBZT Gorenjske 18
  - Bili smo v Budimpešti 19
  - Podelitev srebrnih znakov in priznanj ter volilni občni zbor društva Pomurje 32
  - Novo vodstvo v Pomurju 35
  - Podelitev srebrnih znakov v DMSBZT Novo mesto 36
  - Martinovanje v Goriških Brdih 37
  - Priznanja najboljšim na Gorenjskem 38
  - Pohod DMSBZT Ljubljana po Levstikovi poti od Litije do Čateža 40
  - Poslušanje planetarnega gonga 40
  - Delavnice Feng shuija 40
- **IZOBRAŽEVANJE** 21
- **PREJELI SMO**
  - Spremenimo diabetes 41
  - Medicinske sestre – angeli ali pošasti v modrem 42
  - Pravljica za lahko noč 43
  - Zgodilo se je vsem nam v razmislek 44
  - Kongres ICN Durban 44
  - Psihološki dejavniki bolečine 45
  - Razstava adventnih venčkov 46

P 2289/17 2009

UNIVERZA V MARIBORU UNIVERZITETNA KNJIŽNICA MARIBOR

p-2011/261

Utrip - strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. GLAVNA UREDNICA: Darinka Klemenc **ODGOVORNA UREDNICA:** Biserka Marolt Meden **UREDNIŠKI ODBOR:** Irena Kešič Ramšak, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš, Veronika Pretnar Kunstek, Barbara Žargaj ter Darinka Klemenc in Monika Ažman po položaju. **LEKTORICA:** Mojca Hudolin **PREVAJALEC:** Primož Trobevšek **NAKLADA:** 16.500 izvodov **NASLOV UREDNIŠTVA:** UTRIP, Vidovdanska 9, Ljubljana, T./F. 01/ 2316-055, TRR ZDMSZTS pri NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, številka: 02031-0016512314 **OGLASI:** Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih seter, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. T./F. 01/ 2316-055 **PRIPRAVA ZA TISK:** STARLING, d.o.o., Opekarska cesta 38, Vrhnika, T. 01/ 7557-850, F. 01/ 7557-855, e-mail: starling@starling.si **TISK:** Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana, T./F. 01/ 2301-542, e-mail: tisk.povse@siol.net **SPLETNA STRAN ZBORNICE-ZVEZE: www.zbornica-zveza.si** Utrip (Online) **ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:** utrip@zbornica-zveza.si; **SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI POŠILJAJTE NA:** narocnina.racuni@zbornica-zveza.si ISSN1581-3738

Revija izhaja 11-krat letno.

Spoštovani gospod minister za zdravje, mag. Borut Miklavčič,

še enkrat sprejmite naše čestitke ob nastopu zahtevne ministrske funkcije. V zadovoljstvo nam je, da ste od leta 1985 dobitnik najvišjega priznanja Zbornice - Zveze, »zlatega znaka«, ki ga podeljujemo najzaslužnejšim članom našega združenja in redkim posameznikom, ki so pomembno prispevali k delovanju združenja; Vi ste ga dobili kot tedanji predstavnik Komiteja za zdravstveno in socialno varstvo.

Čim prej bi se želeli sestati z Vami, saj imamo na področju zdravstvene in babiške nege veliko težav, ki jih lahko rešujemo le z Vašo pomočjo.

Akutno je stanje na področju **neizvajanja javnih pooblastil**, ki so nam potekla 30. junija 2008, čeprav smo z naše strani pravočasno uredili vse potrebno. Medicinskih sester in babic (vseh izobrazbenih profilov) je okrog 18.000 in le 10.000 je vpisanih v register, prek 5000 pa smo jih uspeli licencirati, preden smo izgubili javna pooblastila. Na vpis v register čaka več kot 8000 vlog in za izdajo licence več kot 13.000. Škoda in nezadovoljstvo, ki jo povzročata neizvajanje pooblastil, sta vsak dan večja. Zaskrbljujoče je tudi, da ne moremo izvajati strokovnih nadzorov s svetovanjem, kar pomeni, da ni garancije za izvajanje strokovne in varne zdravstvene in babiške nege, zato pričakujemo, da bomo lahko čim prej nadaljevali z izvajanjem javnih pooblastil.

V dosedanjem prek 80-letnem aktivnem strokovnem delovanju je organizacija pridobila pomembne izkušnje, znanja in ugled, zato **pričakujemo večje vključevanje** medicinskih sester in babic v delo na vašem ministrstvu, **več sodelovanja** pri kreiranju zakonodaje, pri strokovnih in organizacijskih odločitvah, sooblikovanju zdravstvene politike. Ocenjujemo, da je ena predstavnica na vašem ministrstvu, s katero sicer odlično sodelujemo, premalo, zato predlagamo ustanovitev **oddelka ali urada za zdravstveno nego.**

V strateškem dokumentu Ministrstva za zdravje **Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008–2013** je zapisana naloga povečevanja vloge medicinskih sester in babic pri prevzemanju novih samostojnih vlog pri obravnavi kroničnih bolnikov in zdravih nosečnic. Smo dovolj izobraženi, usposobljeni in cenejši od zdravnikov. Ob tem se v praksi izkazuje potreba po kliničnih specializacijah, zlasti tam, kjer v formalnem izobraževanju ni ustreznih znanj; zato pričakujemo, da nas boste podprli, ko vas bomo zaprosili za četrto javno pooblastilo **specializacije**.

Pomemben prispevek k urejenosti zdravstvenega sistema bodo sprejeti **kadrovski normativi**, ki jih pripravlja posebna strokovna skupina na vašem ministrstvu, za vse tri ravni zdravstvenega varstva. Posebej apeliramo na pospešeno izdelavo kadrovskih normativov za specialistično in subspecialistično ambulantno dejavnost ter za funkcionalno diagnostiko in ovrednotenje ambulant, ki jih vodijo oziroma jih bodo vodile usposobljene medicinske sestre.

Področja, kjer bi lahko **medicinske sestre in babice samostojno, strokovno avtonomno delovale**, so: preventiva (tudi babice na primarnem nivoju), zdravstvena vzgoja, raziskovanje, vodenje/management, vodenje bolnikov s kroničnimi obolenji, predpisovanje določenih ortopedskih pripomočkov. Na drugih strokovnih področjih se zavedamo pomembnosti sodelovanja v multidisciplinarnih timih. Na vašem ministrstvu imamo sicer možnost sodelovanja v **Razširjenem strokovnem kolegiju** za zdravstveno nego, nepokrita pa so ostala številna strokovna področja, zato predlagamo, da v **vsak razširjen strokovni kolegij imenujete po eno medicinsko sestro**; le tako lahko govorimo o timski strokovni obravnavi posameznikov.

Soočamo se z ustanovitvijo osme **visoke šole za področje zdravstvene nege**, kar je bilo s strani vaše predhodnice - kljub našemu opozarjanju, tudi v javnosti - odobreno mimo strokovnih utemeljitev, mimo projekcije zaposlovanja diplomantov teh šol/fakultet v slovenskem prostoru in tudi v nasprotju z mnenjem strokovnih služb ministrstva. Pospešeno se odpirajo tudi **oddelki za zdravstveno nego na srednjih šolah**. Stihijskega povečevanja šol ne podpiramo, tudi ne certifikatnega sistema vzporednega izobraževanja, torej nacionalnih poklicnih kvalifikacij, razen na specialno prepoznavnih strokovnih področjih. Možnosti formalnega izobraževanja je preveč, zaposlovanja s strani delodajalcev pa premalo in negovalni timi ponekod izgorevajo, absentizem je velik, kakovost in varnost zdravstvene obravnave pa vprašljiva. Zaradi prevelikega števila študentov in dijakov ni mogoče realizirati klinične prakse, vprašljivi so nosilci posameznih strokovnih predmetov in kakovost študija nasploh. Naše priporočilo izobraževalnim institucijam je, da usposabljajo diplomante/diplomantke za neposredno delo ob pacientu, od vas pa pričakujemo, da nas boste podprli tudi pri **akademizaciji** naše profesije.

Predlagamo še, da Ministrstvo za zdravje sprejme priporočila in smiselno opredeli **enovito organizacijsko shemo vodenja zdravstvene nege** v slovenskih zdravstvenih institucijah. Tako bi dobili racionalnejši sistem upravljanja z različnimi viri.

Veselimo se prvega srečanja z Vami, prav tako Vaših pogledov, pomoči, imenovanj in odgovorov na naše pismo. Uspešno delo Vam želimo.

S pozdravi,

Darinka Klemenc,
predsednica

Dogodki na Zbornici – Zvezi v mesecu decembru

Monika Ažman

Nekdaj, še v nekih drugih časih, je decembra tudi v naših krajih zapadlo veliko snega. Tudi po tem smo otroci vedeli, da bodo prišli najboljši trije možje. Navadno smo v živo srečali le Dedka Mraza. Druga dva sta bila veliko bolj skrivnostna, nevidna. Zato pa sta nam pustila skromna, a čarobna darila. Še pred darili pa, tako kot se za december spodobi, nekaj delovnega vzdušja in aktivnosti.

2. december

DS za revizijo razmejitve zdravstvene nege je na ta dan zaključila svoje delo in v tiskarno posredovala dokončno verzijo dokumenta »Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi«. Knjižico v tiskani obliki lahko kupite na sedežu Zbornice – Zveze. Vsem članicam delovne skupine se še enkrat zahvaljujemo za njihov prispevek pri nastanku tako pomembnega dokumenta.

4. december

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi je v Cankarjevem domu v okviru Mednarodnih dni boja proti nasilju nad ženskami organizirala strokovni posvet na temo:

»Zakonske obveznosti zdravstvenih delavcev in delavk pri obravnavi nasilja v zdravstvenih zavodih«. Posveta so se udeležili tako zaposleni v zdravstveni negi kot tudi mnogi socialni delavci.

Zaključki posveta:

- Uradne osebe so dolžne podati prijavo policiji, drugi zaposleni Centru za socialno delo.
- Center za socialno delo je nosilec primera – ostala področja so se dolžna vključiti in sodelovati pri obravnavi nasilja.
- Do 1. marca 2009 izvedba "Protokolov ukrepanja".
- Zaposleni v zdravstvenih institucijah sami ne morejo zadostiti vsem potrebam žrtev nasilja, zato je nujno multisektorsko sodelovanje.
- Temeljne vloge zaposlenih v zdravstvu so:
  - senzibilnost,
  - rutinsko poizvedovanje,
  - zaposleni v zdravstvu predstavljajo pomemben dejavnik za spremembe.

Na Ministrstvo za zdravstvo je bila podana pisna pobuda, da se v multidisciplinarno skupino za pripravo PROTOKOLOV obravnave žrtve nasilja v zdravstveni instituciji vključijo tudi medicinske sestre (DS za nenasilje), patronažne medicinske sestre in socialni delavci.

5. december

Vodstvo Zbornice – Zveze se je udeležilo okrogle mize **Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini,** in sicer na Bledu, na temo nacionalnih poklicnih kvalifikacij in javnih pooblastil Zbornice – Zveze.

6. december

Koordinatorica strokovnih sekcij in izvršna direktorica sta se udeležili svečanosti ob podelitvi srebrnih znakov Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske, ki je potekala v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah.

8. december

Na povabilo Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije – odbora za bolnišnično dejavnost sta se predsednica in izvršna direktorica v prostorih UKC Ljubljana udeležili posveta, namenjenega podajanju aktualnih informacij v zvezi z javnimi pooblastili Zbornice – Zveze.

10. december

Na decembrski seji se je zadnjič sestala **Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje**. Članom komisije je v mesecu decembru potekel mandat. Upravni odbor je na seji istega predlagal nove kandidate in odločil, da stopi sklep v veljavo takoj. Nova komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje bo v naslednjem štiriletnem obdobju delovala v sestavi: Irena Buček Hajdarević, predsednica, Andreja Žagar, Ksenija Pirš, Miha Okrožnik in Gordana Njenjić kot člani komisije.

10. december

Sestala se je **Statutarna komisija** in nadaljevala s pripravo novih pravilnikov, ki bodo začeli veljati v naslednjih mesecih.

10. december

Dvanajsta seja upravnega odbora Zbornice – Zveze z naslednjim dnevnim redom:

1. Pregled in sprejem zapisnika 11. seje UO z dne 19. 11. 2008

Pregled in sprejem zapisnika 3. korespondenčne seje UO, ki je potekala po elektronski pošti (od 2. do 5. 12. 2008)

2. Poročilo o aktivnostih v obdobju med sejama UO:

a.) poročilo z obiska na ZZZS,

b.) poročilo z obiska pri generalnem direktorju ZD Ljubljana,

c.) informacija v zvezi s podpisom Pogodbe javnih pooblastil Zbornici – Zvezi,

d.) pobuda s posveta v CD – Zakonske obveznosti zdravstvenih delavcev in delavk pri obravnavi nasilja v zdravstvenih zavodih,

e.) poročilo s sodelovanja na okrogli mizi Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni/družinski medicini,

f.) poročilo s seje odbora dejavnosti za področje bolnišnic SDZNS,

g.) poročilo s kolegija glavnih medicinskih sester slovenskih bolnišnic.

3. Načrti dela Zbornice – Zveze za leto 2009 (predlogi, pobude)

4. Obravnava in sprejem Pravilnika o delu strokovnih sekcij

5. Ministrstvo za zdravje – Izredni strokovni nadzor (poziv MZ za izvedbo)

6. Obravnava in sprejem Pravilnika o načinu posredovanja informacij v javnost

7. Pobude, predlogi, imenovanja:

a.) vloga VŠZ Izola – pismo podpore za statusno preoblikovanje Visoke šole za zdravstvo Izola v Fakulteto za vede o zdravju,

b.) imenovanje članov Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje,

Foto: BMM

Udeleženci srečanja v atriju Ljubljanske Pošte

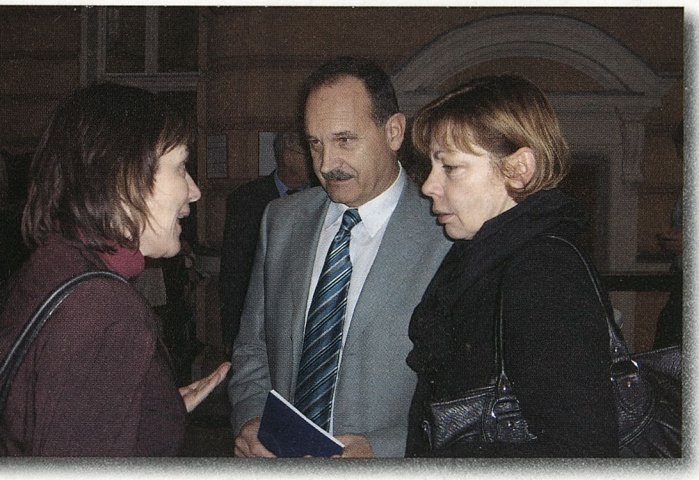

Foto: BMM

Irena Špela Cvetežar, prim. Janez Remškar in Irena Keršič Ramšak

Spoštovane kolegice in kolegi ter drugi bralci Utripa,

iskreno se vam zahvaljujemo za številne novoletne čestitke in dobre želje, ki smo jih prejeli tako od posameznikov kot institucij ob izteku leta 2008. Opravičujemo se, ker ne bomo mogli vsem odgovoriti. Dovolite, da vam po tej poti tudi mi izrečemo iskreno zahvalo za nazaj in željo po dobrem zdravju, zadovoljstvu, miru, visokih strokovnih izzivih, kolegialnih medsebojnih odnosih v delovnih okoljih in prijaznem letu 2009. Cenimo vašo podporo, pomoč in sodelovanje, vaše pobude, predloge, pa tudi kritike. Leto, ki se je izteklo, je bilo za vse nas živahno in vetrovno; ukvarjali smo se z mnogimi stvarmi, ki so se nam zgodile in jih nismo mogli predvideti. Zato še toliko večja zahvala za vaše razumevanje, spodbudne besede in dejanja, ki jih je bilo vse polno.

Srečno, zadovoljno, uspešno, prijazno in doživeto leto 2009 vam želimo.

Vodstvo Zbornice – Zveze

c.) Ministrstvo za zdravje – poziv k pripravi standardov dela na področju onkologije za zdravstvene tehnike in diplomirane medicinske sestre,

d.) predlog kandidatov za člane zdravstvenega sveta.

8. Razno

a.) pridobivanje sredstev – javni razpisi,

b.) kompetence medicinske sestre v urgentni dejavnosti,

c.) imenovanje DS za prenovo knjižice »Moje pripravništvo«,

d.) vprašalnik (WHO) o položaju medicinskih sester in babic v EU.

16. december

Komisija za licenčno vrednotenje strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj se je sestala zadnjič v tem koledarskem letu in v register zabeležila skupaj 220 vpisov izobraževanj in izpopolnjevanj. V to število pa še niso vključene vse individualne vloge, ki jih posamezniki posredujete v primeru, ko se udeležite izobraževanj v tujini oziroma pri nepooblaščenem organizatorju. Komisija je v prvem letu svojega delovanja opravila veliko dela. Vsekakor bodo v letu 2009 obravnavali tudi vse individualne vloge. Za opravljeno delo se iskreno zahvaljujemo. Pri delu v naslednjem letu pa članom komisije želimo, da bi bile vse vloge, ki jih bodo obravnavali, popolne in čitljivo napisane.

17. december

Sestale so se članice častnega razsodišča

17. december

Prednovoletno srečanje Zbornice - Zveze v atriju ljubljanske Pošte.

Svečani podpis mednarodnega sporazuma o medsebojnem strokovnem sodelovanju Zbornice – Zveze in Hrvatske udruge medicinskih sestara, ki so se ga udeležili mnogi predstavniki, predsednice in predsedniki regijskih strokovnih društev, strokovnih sekcij, delovnih skupin in komisij ter poslovni partnerji Zbornice – Zveze. Hrvaške kolegice in kolega, ki so se kljub močnemu deževju pripeljali v Ljubljano v številčni zasedbi, so predsednici našega strokovnega združenja podarili sliko, z željo, da bi jo lahko že v letu 2009 obesili v nove prostore Zbornice – Zveze. Srečanja se, žal, ni mogel udeležiti minister za zdravje, gospod Borut Miklavčič. V imenu ministrstva je navzoče nagovoril prim. Janez Remškar in obljubil, da bodo javna pooblastila Zbornici – Zvezi podeljena v najkrajšem možnem času.

18. december

Delovni sestanek članic Delovne skupine za terminologijo v zdravstveni in babiški negi.

V naslednjih dneh, do 24. 12. 2008, so sledili še mnogi sestanki, povezani s predajo računovodske dokumentacije. Z mesecem decembrom smo začeli poslovati z novim računovodskim servisom Unija in zaključili sodelovanje z našim dolgoletnim partnerjem Daba - Vodlan in drugi. Vsem, ki so v računovodskem servisu Daba dolga leta vestno in strokovno vodili naše poslovanje, se najlepše zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki ste nam skozi vse leto pošiljali številna pisma, tako v klasični kot elektronski obliki. Mnogim smo odpisali, nekaterim, zlasti tistim, ki so pošto posredovali kot skupina ali Zbornici – Zvezi le v vednost, smo skušali odgovoriti v obliki skupnih obvestil in komentarjev, objavljenih na naši spletni strani ali v tem glasilu. Hvala tudi vsem, ki ste nas klicali po telefonu in bili zadovoljni z našimi odgovori. Vsekakor se zavedamo, da vsem nismo mogli ustreči, posebej v primerih, ko je šlo za stvari, ki niso bile odvisne le od nas.

Zavedamo se, da nas v letu 2009 čaka veliko dela, posebej na področju javnih pooblastil. Veseli bomo nadaljnjega sodelovanja z vsemi, predvsem pa pobud, ki bodo prišle s strani članstva in bodo zapisane. Sledili bomo usmeritvi, da je treba kar največ informacij pripraviti v pisni obliki, saj le tako prave dosežejo slehernega izmed vas.

V času, ko oddajam poročilo, smo še vsi v velikem pričakovanju daril, najdaljše noči v letu, polni iskrenih misli, želja in obljub. Vsem skupaj želim, da bi nam bilo zares kar najlepše, skozi vse leto.

Zdravstvena nega smo ljudje

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter Hrvatska udruga medicinskih sestara – HUMS (Združenje medicinskih sester Hrvaške) sta 17. decembra 2008 v Ljubljani podpisali Sporazum o mednarodnem sodelovanju in z njim okrepili ter formalizirali že doslej dobro sodelovanje tako na splošnih področjih izmenjave mnenj, stališč in izkušenj kot tudi na področju izobraževanja in raziskovanja.

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc in predsednica HUMS Brankica Rimac.

Medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki se trudijo za kakovostno in varno zdravstveno nego oziroma obravnavo v domovini in v širšem okolju. Zato delujejo tudi v mednarodnem prostoru, kajti družijo jih prizadevanja za dobrobit pacientov, ne glede na geografske meje.

Dobro sodelovanje na področju zdravstvene in babiške nege pa je pomembno predvsem zato, ker si vsi želimo, da bi bili pacienti v sosednji državi enako dobro oskrbljeni kot v Sloveniji. V zdravstveni in babiški negi obeh držav so zaposleni strokovnjakinje in strokovnjaki – ljudje, ki delajo z ljudmi in za ljudi ter jim je skrb za kakovostno, učinkovito, varno in prijazno zdravstveno obravnavo pacientov prioriteta.

Obe organizaciji načrtujeta sodelovanje na področju izobraževanja, kajti tudi na Hrvaškem želijo vzpostaviti študij zdravstvene nege na univerzitetni ravni.

Sporazum sta podpisali predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc in predsednica HUMS Brankica Rimac.

Srečanje pa se ni moglo izogniti aktualnim problemom na področju zdravstvene in babiške nege, ki so ta čas v žarišču aktivnosti Zbornice – Zveze in vseh njenih 17.000 članic in članov. Zbrane je nagovoril predstavnik Ministrstva za zdravje, gospod Janez Remškar, ki je zagotovil, da bodo vse težave v kratkem rešene. Eden ključnih problemov je namreč nepodaljšanje izvajanja javnih pooblastil s strani Ministrstva za zdravje Zbornici – Zvezi, ki že pol leta ne more nadaljevati z delom v zvezi z registrom, izdajanjem licenc in strokovnimi nadzori s svetovanjem, kar ni dobro niti za paciente niti za izvajalce zdravstvenih storitev, torej medicinske sestre, zdravstvene tehnike in babice v slovenskem prostoru.

»Prisluhnimo tistim, zaradi katerih smo tu, pacientom, njihovim bližnjim, dajmo se poučiti, bodimo odprti za njihove sugestije, pripravljeni na spremembe, ki se napovedujejo. Zdravstvo smo ljudje, prijazna zdravstvena in babiška nega ima še posebej profesionalno humanitarno noto,« je zaključila nagovor predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc.

V novo leto z novo računovodsko hišo UNIJA d. d.

Monika Ažman

V prednovoletnem času si postavljamo cilje, ki bi si jih želeli doseči v prihajajočem letu. Vedno se odločamo za to, da naj bo to leto pozitivnih sprememb. In v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije se tega še posebej dobro zavedamo. Zato smo ob prehodu v novo leto izbrali novega ponudnika računovodskih storitev, ki nam bo pomagal, da bodo naša finančna poročila preglednejša, dostopnejša in ne nazadnje v vsakem trenutku dosegljiva.

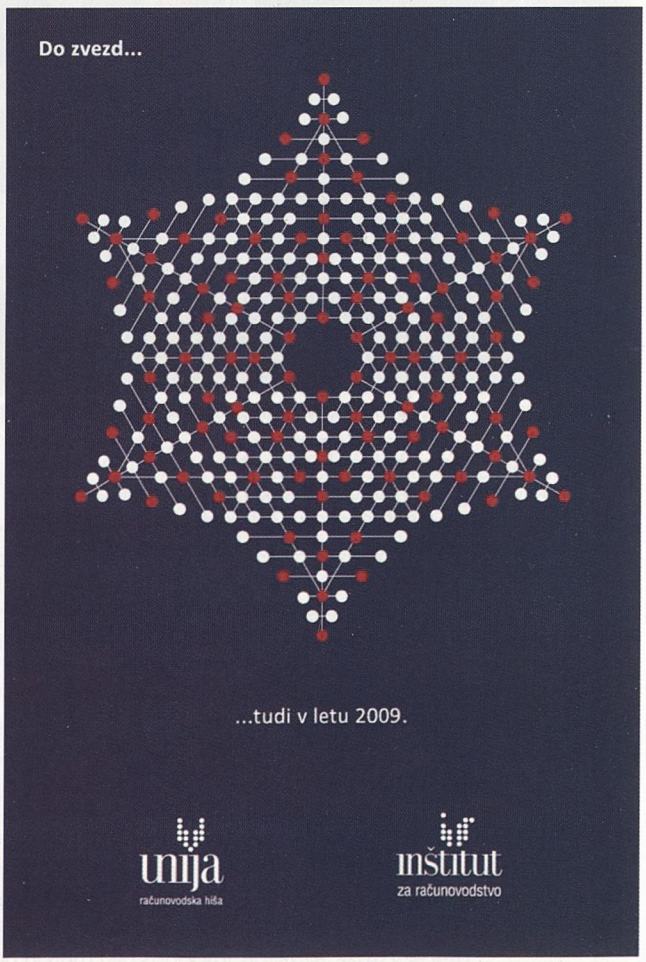

Med dvema resnima ponudnikoma, ki sta oddala ponudbi, smo izbrali računovodsko hišo UNIJA d. d., s sedežem na Brezovici pri Ljubljani. Odločitvi je v prvi vrsti botroval njihov pozitiven pristop k rešitvam našega administrativnega dela, ki se nanaša na pripravo poslovne dokumentacije za računovodsko obdelavo. V mislih imam predvsem pravilno organizacijo dela za pripravo obračunov potnih nalogov, blagajniških dnevnikov, izdajo računov, vodenje prejemkov iz naslova članarin, avtorskih pogodb, opredeljevanje stroškovnih mest, projektov ... Z novim računovodstvom smo vzpostavili tudi enoten operacijsko-poslovni sistem OpPIS, v katerega naše sodelavke vnašajo določene podatke, ki jih računovodstvo obdela, še posebna pridobitev pa je zagotovo sistem e-Računovodstva, ki s pomočjo optičnega čitalnika omogoča pretvarjanje papirne dokumentacije v digitalno. S tem načinom dela se izognemo dvojnemu vnosu podatkov, zmanjšamo možnost napak, vsa dokumentacija je v elektronski obliki dosegljiva 24 ur na dan prek spleta in na koncu, kar nikakor ni zanemarljivo, tudi s svojim delom prispevamo k nižji ceni računovodskega evidentiranja.

Največjo pridobitev z novo računovodsko hišo pa po mojem mnenju in zagotovilih vodstva Unije predstavljajo natančni pregledi poslovanja na podlagi poročil, ki jih trenutno skupaj oblikujemo. Prvi rezultati se bodo pokazali že v naslednjih dneh. Z natančnim opredeljevanjem tako prihodkov kot odhodkov v fazi priprave poslovne dokumentacije, ki je predpogoj za pravilno računovodsko obdelavo, bomo zagotovili pregledne, natančne in nadvse uporabne informacije, ki jih naša Zbornica – Zveza nujno potrebuje in kar smo v preteklosti pogrešali.

UNIJA računovodska hiša d. d. je ena večjih računovodskih družb pri nas. Pohvalijo se lahko z vrsto strokovnjakov po posameznih področjih, in sicer računovodstva, kadrov, davkov in poslovnega svetovanja, ki aktivno sodelujejo tudi v delu lastnega Inštituta za računovodstvo. 35-članski kolektiv vodi predsednik uprave Miran Pikovnik, ki nenehno poudarja, da so zadovoljne stranke osnovno vodilo njegove računovodske hiše, ter dodaja: »Naše poslanstvo so visoko kakovostne storitve, ki pripomorejo k uspešnem poslovanju, rasti in razvoju naših naročnikov. Zato zaposlene nenehno spodbujamo k pridobivanju novih znanj, nudimo jim optimalne delovne pogoje za ustvarjanje dobrega delovnega vzdušja in kakovostnega življenja vsem zaposlenim. Odraz tega je tudi prejem certifikata Družini prijazno podjetje, na kar smo zelo ponosni.«

Z vsakim dnem sodelovanja z novim računovodstvom sem bolj prepričana, da smo se pravilno odločili. Mislim, da so enakega mnenja tudi moje sodelavke na Zbornici – Zvezi. Seveda pa se tudi druga stran trudi, da upraviči naše zaupanje. Ne nazadnje pa naj povem, da je računovodska hiša UNIJA d. d. v preteklem letu za svoje delo prejela tudi dve zelo odmevni priznanji, in sicer naziv Ponudnik računovodskih storitev leta 2008 ter TOP 10, ki jo uvršča med deset slovenskih podjetij, ki največ vlagajo v izobraževanje zaposlenih.

Aktivnosti v Državnem svetu

Peter Požun, državni svetnik

V decembru je v Državnem svetu potekalo več sej, pa tudi srečanj, organiziranih v sodelovanju s civilno družbo. Tako je predsednik Državnega sveta Republike Slovenije najzaslužnejšim prostovoljcem za leto 2008 podelil priznanja Državnega sveta.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

V imenu Državnega sveta sem se udeležil **Foruma prostovoljskih organizacij,** ki ga je 5. decembra 2008 v Cankarjevem domu organizirala Slovenska filantropija – Združenje za promocijo prostovoljstva. V nagovoru je bilo posebej poudarjeno tradicionalno dobro sodelovanje Državnega sveta z volilno bazo, društvenimi organizacijami in civilno družbo. Prostovoljstvo je eden temeljnih kamnov civilne družbe, saj oživlja najplemenitejša stremljenja človeštva – prizadevanja za mir, svobodo, priložnost, varnost in pravičnost za vse ljudi. V dobi globalizacije in nenehnih sprememb postaja svet vse bolj zapleten in dogajanja v njem vse bolj soodvisna. Prostovoljstvo daje priložnost za podpiranje in krepitev človeških vrednot, skupnosti, skrbi in pomoči. Daje možnost za uveljavitev pravic in odgovornosti, uresničitev človeških potencialov in možnosti za premostitev razlik, ki nas ločujejo od življenja skupaj v zdravih, zadovoljnih skupnostih. Iščemo inovativne rešitve za skupne težave in tudi za sooblikovanje Predloga zakona o prostovoljstvu.

Na seji Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve je potekala **razprava o aktualnem položaju Slovencev v Italiji** v luči napovedanega zmanjševanja finančnih sredstev za slovensko skupnost, ki jih uveljavlja italijanska vlada.

Predstavnika krovnih organizacij slovenske skupnosti v Italiji kot tudi predstavnik sindikata slovenske šole ter predstavnica univerze v Trstu so člane komisije opozorili na posledice za našo manjšino na področjih, ki so vitalnega pomena za obstoj slovenske narodne skupnosti.

Člani komisije smo izrazili zaskrbljenost, ker Italija z napovedanim zmanjšanjem finančnih sredstev ne upošteva mednarodnih sporazumov in pogodb, pa tudi ne lastne zakonodaje, ki ureja položaj slovenske manjšine.

Državni svet Republike Slovenije je 10. decembra na svoji 12. redni seji podprl svetniško vprašanje o tem, kdaj bo medresorsko usklajena verzija predloga **Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo** posredovana v javno razpravo in koliko časa bo imela na voljo zainteresirana javnost za obravnavo in dajanje pripomb oziroma kdaj ga bo vlada Republike Slovenije vložila v zakonodajni postopek, saj se sprejemanje tega nujnega zakona vleče že vse predolgo. Danes praktično povsod po Evropi že govorijo o starosti kot o priložnosti, torej je starost vse bolj vprašanje dogovora v družbi. Sociologi menijo, da je pojem starosti zavestno ustvarjen, da »odraža družbene okoliščine v dani družbi ter da je položaj starejšega človeka odvisen od teh družbenih okoliščin«.

Prav tako je **Državni svet sprejel vloženo pobudo, da minister za zdravje zadrži izvajanje Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih** zdravstvene oskrbe do odločitve Ustavnega sodišča oziroma da Pravilnik spremeni. Državni svet meni, da Pravilnik temelji na neustavnem zakonskem predpisu, diskriminira paciente glede na vrsto bolnišnice, kjer so hospitalizirani, diskriminatorno ureja vprašanje zaposlovanja duhovnikov ter določa merila, ki bi morala biti določena v zakonu.

Državni svet meni, da je Pravilnik v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, saj je izdan na podlagi Zakona o verskih skupnostih, natančneje njegovega 25. člena, glede katerega je Državni svet na Ustavno sodišče že vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti ter o katerega skladnosti z Ustavo ustavno sodišče še ni odločilo; zato bi bilo ustrezno, če bi minister z izdajo podzakonskega akta počakal do končne odločitve ustavnega sodišča.

Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za zdravje, je v nasprotju tudi z načelom enakosti (14. člen Ustave), saj diskriminira paciente tudi glede na to, v kateri bolnišnici ali ustanovi so hospitalizirani oziroma za katero boleznijo so zboleli. Določa namreč različno razmerje med številom duhovnikov in številom pacientov v bolnišnicah. To razmerje je manjše v onkoloških in psihiatričnih zdravstvenih ustanovah oziroma v ustanovah za rehabilitacijo oseb. Hospitalizirana oseba ima pravico do duhovne oskrbe v primeru, ko zanjo zaprosi, ne glede na to, v kateri ustanovi je hospitalizirana. Z uporabo drugačnega razmerja pa so pacienti v onkoloških in psihiatričnih zdravstvenih ustanovah oziroma v ustanovah za rehabilitacijo obravnavani drugače od tistih, ki so hospitalizirani v drugih ustanovah. Državni svet meni, da bi bilo primerneje v redno delovno razmerje sprejeti več oseb, ki imajo poklicno kvalifikacijo za pomoč hospitaliziranim pacientom in ki lahko to pomoč nudijo vsem v enakem obsegu. Te osebe lahko na željo pacienta stopijo v stik s predstavniki verskih skupnosti, v kolikor pacienti izrazijo to željo, kar je bila praksa tudi doslej.

Obvestilo

Uradna in ljubkovalna imena

Vse članice in vsi člani Zbornice – Zveze naj se prijavljajo na razna strokovna srečanja, seminarje in simpozije z uradnim imenom in priimkom – tako udeleženci kot predavatelji. Ne uporabljajte ljubkovalnih oziroma pridobljenih imen; če imate dva priimka, ju navajajte, kot sta uradno zapisana v vaših dokumentih. S tem nam boste prihranili veliko časa, slaba volja zaradi iskanja ne bo potrebna in vsa pošta bo prišla na pravi naslov.

Nova docentka s področja zdravstvene nege v Sloveniji doc. dr. Majda Pajnkihar

Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, je Senat fakultete 13.11. izvolil v habilitacijski naziv docentko s področja zdravstvene nege v Sloveniji. Prva docentka s področja zdravstvene nege v Sloveniji je bila gospa dr. Olga Šušteršič, ki je bila prvič habilitirana 2. julija 2003 in 18. decembra 2008 že drugič.

Zdravstvena nega si v Sloveniji šele utira pot kot znanstvena disciplina, ki postaja kot stroka znanstvena veda enakovredna drugim vedam: a to je izjemno pomembno, da lahko diplomirane medicinske sestre in diplomirani zdravstveniki svoje znanje poglabljajo in nadgrajujejo ter si pridobijo tudi znanstvene nazive magister/magistrica oziroma doktor/doktorica zdravstvene nege.

Seveda je pomembno, da študenti že na dodiplomskem študijskem programu pridobijo jedro znanja zdravstvene nege, podprto z raziskovalnim delom, kar spodbuja njihovo teoretično in kritično razmišljanje. Medicinska sestra potrebuje znanja iz raziskovanja, da zna v praksi izbirati znanstvene rezultate, jih uporabiti pri delu s pacientom in na osnovi tega sprejemati odgovorne, neodvisne in samostojne odločitve. Nobenega dvoma ni, da izobraževanje na dodiplomskem in podiplomskem študiju zagotavlja s pomočjo raziskovanja temelje sodobne in na znanstvenih dokazih osnovane zdravstvene nege za humano obravnavo pacientov.

Visokošolske izobraževalne inštitucije potrebujejo kadre z ustreznimi znanstvenimi nazivi

Možnosti izobraževanja medicinskih sester v posameznih državah se razlikujejo. Slovenska družba še vedno ne podpira dejstva, da zdravstvena nega potrebuje magistrice in doktorice znanosti ne le za izobraževanje in raziskovanje, temveč tudi za delo s pacienti v praksi. Visokošolskim izobraževalnim institucijam za izvajanje dodiplomskega fakultetnega in podiplomskega znanstvenega magistrskega ter doktorskega študijskega programa primanjkuje medicinskih sester z doktorskimi in ustreznimi habilitacijskimi nazivi. Medicinske sestre z znanstvenimi nazivi lahko avtonomno razvijajo svojo stroko in znanstveno vedo in enakovredno delujejo v interdisciplinarnih timih ter publicirajo rezultate svojih raziskav v uglednih znanstvenih revijah.

Kratka predstavitev doc. dr. Majde Pajnkihar

Po končani srednji medicinski šoli v Mariboru je Majda Pajnkihar nadaljevala študij na Višji šoli za zdravstvene delavce Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, Univerze v Mariboru je zaključila dodiplomski in podiplomski magistrski študij, kasneje pa na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru še enoletni izobraževalni program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe.

Doktorski študij s področja zdravstvene nege na University of Manchester, Faculty of Medicine, Dentistry, Farmacy and Nursing, School of Nursing, Midwifery and Health Visiting je zaključila v letu 2003 z doktorsko disertacijo pod naslovom: »Theory Development for Nursing in Slovenija«.

Po končani srednji medicinski šoli se je zaposlila v patronažnem varstvu Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca v Mariboru in zatem se je zaposlila v Splošni bolnišnici Maribor na Oddelku za porodništvo kot glavna medicinska sestra odseka za neonatologijo. Po diplomi na Fakulteti za organizacijske vede je prevzela dela in naloge pomočnice glavne medicinske sestre bolnišnice, odgovorne za področje razvoja zdravstvene nege. V tem obdobju je postala članica Republiškega razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravje, v zadnjem obdobju pa tudi podpredsednica in predsednica.

Januarja 1995 se je zaposlila na Visoki zdravstveni šoli Univerze v Mariboru kot prva redna predavateljica zdravstvene nege in nosilka predmetov ginekološko-porodniške in pediatrične zdravstvene nege. Predava zdravstveno nego in kvalitativno raziskovanje. V prvem letniku izvaja tudi seminarje iz zdravstvene nege in komunikacije v zdravstveni negi, v drugem letniku pa je nosilka zdravstvene nege otroka in mladostnika. V okviru tega predmeta predava zdravstveno nego otroka in mladostnika, izvaja laboratorijske vaje v kabinetu ter klinične vaje na pediatrični kliniki UKC Maribor.

V letu 1995 je Majda Pajnkihar postala prodekanica za raziskovalno dejavnost in opravljala to funkcijo do leta 1999. V letu 1996 je pripravila osnove za ustanovitev Inštituta za zdravstveno nego na Visoki zdravstveni šoli UM ter kasneje prevzela tudi predstojništvo instituta na šoli, ki se je v 2007 kot prva visoka šola preoblikovala v Fakulteto za zdravstvene vede.

V okviru Inštituta za zdravstveno nego je bil v zadnjem obdobju največji poudarek na raziskovalnem delu za definiranje temeljev razvoja zdravstvene nege skozi posamezna obdobja in oblikovanje jedra sodobne zdravstvene nege.

Je članica uredniške skupine in recenzentka za revijo International Journal of Nursing Studies. Revija je po faktorju vpliva na tretjem mestu na svetovni lestvici revij iz zdravstvene nege.

Skozi zgodovinski pregled svetovnega razvoja zdravstvene nege je jasno izkazano, da izobraževanje temeljno pogojuje razvoj znanja za raziskovanje in prakso. Zato je nujno, da je zagotovljena medsebojna povezava med izobraževanjem, raziskovanjem in prakso. Zdravstvena nega v slovenskem prostoru bo družbeno priznana kot profesija in disciplina, ko bo njeno izvajanje v praksi temeljilo na izkušnjah in znanju medicinskih sester, oprtih na znanost, umetnost, etiko in moralo, ob doslednem spoštovanju enakovrednega medsebojnega partnerskega odnosa in aktivne vloge pacienta v procesu ohranjanja in vračanja zdravja, ob upoštevanju človekove celovitosti, dostojanstva, neodvisnosti in medsebojnega spoštovanja.

Inštitut se povezuje z raziskovalci iz devetih univerz držav EU, kjer se želi z medsebojno povezanostjo in raziskovanjem vplivati na razvoj zdravstvene nege. Eden od pomembnih rezultatov dela skupine je prijava projekta »A European doctoral training network for early stage nurse researches«, v katerem se oblikuje EU doktorski študijski program, z namenom, da v sodelujočih državah izobrazi skupino medicinskih sester – doktoric zdravstvene nege.

Informacijski sistem in zdravstvena nega

Blažič Marta

V današnjem času vse bolj stremimo k hitri dostopnosti informacij. Razpoložljive informacije v trenutku, ko jih potrebujemo, so lahko rezultat načrtovanega dela. Nepogrešljiv pripomoček, ki pri smiselni in načrtni uporabi nudi potrebne informacije v zelo kratkem času, je danes računalnik, orodje, ki pomaga človeku reševati težave.

Uvod

Opazovanje pacienta in njegove celostne obravnave si danes ne moremo zamisliti brez dokumentiranja zdravstvene nege. Dejavnost zdravstvene nege običajno poteka 24 ur in jo medicinske sestre opravljajo v troizmenskem turnusnem delu. V tem času nastane množica podatkov, ki včasih težko zadostijo vsem zahtevanim merilom, da mora biti informacija natančna, jasna, točna in pravilna. Obstajati morajo predpisi oziroma neki okvir, kako informacije zbirati, jih urejati in analizirati na način, da njihova obdelava pripelje do želenih ciljev oziroma rezultatov. V zdravstveni negi bi si kot »okvir« lahko predstavljali procesno metodo dela, z vsemi fazami, ki nas pripeljejo do zastavljenih ciljev pri posameznem pacientu in evalvacije. Zbrane podatke beležimo in tako ustvarjamo dokumentacijo zdravstvene nege, ki je skupek različnih dokumentov (negovalna anamneza ob sprejemu pacienta, negovalni list, sestrsko poročilo, obvestilo službi zdravstvene nege ...). Ti dokumenti omogočajo prikaz dela članov negovalnega tima in s tem prispevek zdravstvene nege pri procesu zdravljenja, ne nazadnje pa so obramba proti obtožbam, da je delo slabo opravljeno ali sploh ni opravljeno.

Informacijski sistem

V obdobju zadnjih dveh desetletij so različne države razvijale različne klasifikacijske, podatkovne in informacijske sisteme za potrebe zdravstvene nege. To omogoča primerjavo podatkov o zdravstveni negi ter spremljanje potreb po zdravstveni negi. Evropska unija si prizadeva za razvijanje enotnega strokovnega jezika, z minimalno bazo podatkov, ki bi omogočila mednarodno primerljivost podatkov v zdravstveni negi. Danski inštitut za raziskovanje v zdravstvu in zdravstveni negi je prvi začel razvijati računalniško podprt informacijski sistem za področje zdravstvene nege. Potreba po enotnem strokovnem jeziku v zdravstveni negi je povzročila nastanek projekta TELENURSING Prek Kolaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije je sodelovala tudi Slovenija. Projekt je potekal med letoma 1992 in 1994, njegovi cilji pa so bili:

- enoten metodološki pristop,
- pripraviti kakovostno in standardizirano dokumentacijo,
- izdelati sistem, prilagodljiv spremembam,
- aktivno vključiti končnega uporabnika.

Uvedba zdravstvenih informacijskih sistemov v zdravstvenih zavodih je bila sprva v pomoč administrativnemu osebju za obračunavanje zdravstvenih storitev ter za ekonomske in statistične namene, kasneje pa tudi za vpeljavo v klinično okolje, kar je vplivalo na spremembe pri delu in posledično zmanjšano zadovoljstvo na delovnem mestu.

Vzroki za nastanek odpora do teh sprememb so predvsem nerealistična pričakovanja tradicionalnih postopkov, nezadostno vključevanje uporabnikov pri oblikovanju informacijskega sistema, izboljševanje sistema kot novega načina dela in navsezadnje strah pred neznanim1.

Za zmanjševanje odpora pri uvajanju informacijskega sistema za področje zdravstvene nege je nujno potrebno sodelovanje med informatiki in medicinskimi sestrami. Pred uvedbo je treba predvideti spremembe v postopkih, delovanju in vlogah ter izbrati ustrezen pristop za obvladovanje. Medicinske sestre morajo aktivno sodelovati pri izbiri in uvajanju informacijskega sistema za področje zdravstvene nege v svoji delovni organizaciji in prav tako oceniti uspešnost uvajanja sistema. To je edini način do sprejemljivosti njegove uporabe.

Uvajanje informacijske tehnologije in organizacijske spremembe sta medsebojno odvisna, zato zahtevata pozornost, usmerjeno k organizacijski kulturi in človeškim dejavnikom za dosego uspešnega sprejema. Medicinske sestre je potrebno:

- aktivno vključiti že v fazi načrtovanja informacijskega sistema,
- na posameznem oddelku določiti osebo za koordinacijo uvajanja informacijskega sistema,
- ustanoviti skupino koordinatorjev iz oddelkov zaradi izmenjave izkušenj,
- zagotoviti dovolj osebja pri implementaciji,
- pripraviti izobraževalni program, ki vključuje razlago za informatizacijo postopkov, odgovornost medicinskih sester pri uporabi novega sistema ter pričakovan vpliv na delo medicinskih sester in zdravstveno nego,
- izšolati izkušene medicinske sestre kot pomoč pri izobraževanju drugih medicinskih sester,
- vodilne medicinske sestre na posameznih oddelkih morajo prevzeti odgovornost in vsem medicinskim sestram omogočiti izobraževanje.

Vse medicinske sestre se moramo zavedati, da v današnjem času računalnik ni le pomožno orodje pri osnovnem delu, brez katerega bi sicer ravno tako šlo. Nasprotno. Postaja vse pomembnejši, saj se zdravstvo in zdravstvena nega vplivu informacijskih tokov ne moreta izogniti. Medicinske sestre je treba izobraziti in usposobiti za delo z računalnikom, jim prikazati uporabnost, enostavnost in koristnost dela z njim, zlasti tiste, ki so začele z njegovo uporabo na delovnem mestu.

Na področju šolskega izobraževanja so v presoji predlogi za oblikovanje novega kurikuluma »Informatika v zdravstveni negi« in računalniško podprto poučevanje zdravstvene nege. Dostopna literatura je v obliki učbenikov in prek svetovnega spleta, kjer je na voljo ogromno podatkov, tudi s področja zdravstvene nege.

Varovanje podatkov

Kadar govorimo o informatiki, informacijskem sistemu, računalniku, pogosto pomislimo tudi na varovanje podatkov. V računalniku je shranjenih ogromno podatkov na presenetljivo majhnem prostoru. Podatke shranjujemo z namenom, da nam bodo pozneje na voljo in jih bomo lahko tudi uporabili. Podatki imajo različne vrednosti, zato obstaja nevarnost izkoriščanja.

Evidentiranje zdravstvenih storitev v računalnikih je pogosto povezano v mreže brez ustrezne zaščite podatkov. Ena oblika zaščite je lahko geslo za dostop do aplikacije, ki obdeluje podatke. Geslo je skrivno zaporedje znakov (numeričnih ali alfanumeričnih), katerega cilj identifikacija pooblaščenih uporabnikov.

Obstajajo še drugi načini zaščite podatkov, vendar je pomembno, da se vsakdo zaveda, čemu služijo ti zaščitni ukrepi.

1 1 Prijatelj V., Črv M., Informatica Medica Slovenica 2004; 9 (1-2), str. 64

Medicinske sestre si moramo prizadevati, da svoj poklic opravljamo profesionalno in etično. Z nevestnim ravnanjem s podatki lahko povzročimo škodo in izgubimo zaupanje ter kršimo zakon o varstvu podatkov.

Sklep

Medicinske sestre se pri svojem delu srečujemo z množico podatkov o zdravstvenem stanju pacienta. Dokumentiranja zdravstvene nege brez podpore informacijskega sistema si v bodoče ne bo več mogoče predstavljati. Ob uporabi integrativnih procesov za zbiranje, obdelovanje in urejanje podatkov ter informacij, s ciljem podpreti prakso zdravstvene nege, potrebujejo medicinske sestre dodatna izobraževanja s področja informatike. Med zaposlenimi se pogosto pojavi odpor do dela z računalnikom, kar je povezano s strahom, nemotiviranostjo in neznanjem. Razvoj in gradnja informacijskega sistema zdravstvene nege bosta uspešno dokončana takrat, ko bo možno aktivno sodelovanje strokovnjakov s področja zdravstvene nege v vseh fazah razvoja sistema. Sistem poenotenega jezika zdravstvene nege bo zagotovil vidnost podatkov zdravstvene nege v sistemih zdravstvenega varstva, kar bo omogočilo primerjavo podatkov, pridobljenih iz kliničnega okolja.

Informatika zdravstvene nege v praksi lahko zagotovi vidnost v lokalnih, nacionalnih in mednarodnih podatkovnih nizih zdravstvenega varstva, s tem pa medicinske sestre opolnomoči, da z informacijami vplivajo na razvoj stroke in samo politiko.

Uporaba posebnih varovalnih ukrepov

Vprašanje

Zaposlena sem v bolnišnici, kjer se pogosto srečujem z nemirnimi in neorientiranimi pacienti, ki s svojim vedenjem ogrožajo sebe in druge. Zanima me, kakšno je stališče Častnega razsodišča glede uporabe varovalnih ukrepov za fizično oviranje pacientov.

Razprava

Po eni od številnih definicij je posebni varovalni ukrep vsako zdravilo, dejanje ali beseda, ki je v uporabi z namenom omejevanja prostega gibanja ali samoodločanja druge osebe. Zaradi svoje narave in globokega poseganja v človekovo avtonomijo in dostojanstvo je zelo aktualna tema, o kateri v zdravstvenih krogih veliko razpravljajo in pišejo. Uporaba posebnih varovalnih ukrepov sproža mnoge etične dileme in vprašanja, na katera je težko najti popolne odgovore.

Argumenti, ki so v prid uporabi posebnih varovalnih ukrepov

Prvo načelo kodeksa medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov pravi, da je medicinska sestra dolžna skrbeti za ohranitev življenja in zdravja ljudi.

Načelo 6 narekuje, naj delovanje medicinske sestre temelji na odločitvah v korist pacienta.

V skladu s tema načeloma je uporaba posebnih varovalnih ukrepov pri pacientih, ki lahko povzročijo škodo sebi ali drugim in s tem ogrožajo tudi življenja, etično sprejemljiva, ampak le za kratek čas in kot prehodna rešitev. Uporaba posebnih varovalnih ukrepov je sprejemljiva samo, če so bila prej neuspešno uporabljena vsa druga sredstva za pomiritev pacienta.

Argumenti, ki govorijo proti uporabi posebnih varovalnih ukrepov

Drugo načelo kodeksa pravi, da medicinska sestra spoštuje pravico pacienta do izbire in odločanja. S tem spoštuje njegovo avtonomijo in pravico do informiranega soglasja.

Načelo 4 govori o spoštovanju dostojanstva in zasebnosti pacienta v vseh stanjih zdravja, bolezni in ob umiranju.

Pri uporabi posebnih varovalnih ukrepov medicinska sestra krši ti dve načeli, kar predstavlja tudi kršitev osnovnih človekovih pravic.

V literaturi je posebej poudarjena etična spornost uporabe posebnih varovalnih ukrepov pri pacientih v terminalni fazi bolezni z namenom izboljšanja zdravljenja, ker je to v nasprotju s ciljem preprečevanja in lajšanja bolečin.

Odgovor Častnega razsodišča

Uporaba posebnih varovalnih ukrepov je sprejemljiva samo v izjemnih situacijah, ko je to strokovno upravičeno, in le za čas, kolikor je to nujno potrebno. Uporabo posebnih varovalnih ukrepov vedno odredi zdravnik. V izjemnih nujnih primerih, ko zdravnik ni prisoten in člani negovalnega tima izvedejo poseben varovalni ukrep, so ga dolžni o tem takoj obvestiti. Odredba zdravnika mora biti pisna, ravno tako mora biti določeno, kateri pripomočki bodo uporabljeni in za koliko časa. Poskrbeti je treba za varnost, dostojanstvo, stalen nadzor in, kolikor je mogoče, za ugodje pacienta. Dokumentacija pri uporabi posebnih varovalnih ukrepov mora biti izjemno natančna, iz nje mora biti razvidna indikacija za uporabo ukrepa, ocena stanja pacienta ob uvedbi ukrepa in ves čas med trajanjem ukrepa ter vse, kar je bilo narejeno pred uvedbo ukrepa. Obvezno mora biti opisano tudi stanje pacienta ob ukinitvi posebnih varovalnih ukrepov in morebitne poškodbe, ki so medtem nastale.

Uporaba posebnih varovalnih ukrepov ima tudi številne slabe strani, lahko je nevarna in se v skrajnem primeru lahko konča tudi s smrtnim izidom. Zato mora biti vsak, ki izvaja posebne varovalne ukrepe, usposobljen na tem področju – zavedati se mora svoje moralne, etične in pravne odgovornosti. Odgovornost pri preprečevanju nestrokovne uporabe ali zlorabe posebnih varovalnih ukrepov nosijo tudi institucije, ki so dolžne poskrbeti za kakovostne protokole, kjer so kompetence in potek dogodkov natančno opredeljeni.

Sandra Naka,
članica Častnega razsodišča

Strokovni simpozij ob 50-letnici delovanja Internistične prve pomoči (IPP), vtisi in spoznanja

Marija Špelič

Na povabilo organizatorjev sem se udeležila simpozija ob 50-letnici delovanja IPP v okviru Interne klinike in svečanega večernega sprejema na Fužinskem gradu. Ob tej priložnosti so prejele posebno priznanje osebe, ki so postavljale temelje internistične urgence v Univerzitetnem kliničnem centru ter s svojim edukativnim delovanjem in smernicami skrbele za razvoj te stroke tudi širše po Sloveniji. Bilo je svečano, enkratno, predvsem pa prijetno.

Bila sem resnično počaščena, da sem bila povabljena. Moje impresije so bile tako močne, da sem sklenila opisati ta dogodek, tudi za tiste kolegice, ki jih ni bilo tam in ne poznajo predanosti ljudi, ki delajo v okviru Internistične prve pomoči.

Navdušena sem bila nad predavanji strokovnjakov s kliničnega področja intezive, urgence in vseh drugih področij interne medicine, kjer se srečujejo z nujnimi primeri in zapleti. Predstavili so jih največji strokovnjaki s teh področij, kajti njihovo delo zares temelji na klinični praksi in vsa dognanja izhajajo iz nje.

Poleg odličnih predavanj, utemeljenih na klinični praksi, so bile podane najnovejše smernice za urgentne dogodke. V uvodu smo poslušali o sami zgodovini razvoja in delovanja na IPP skozi čas; predavatelj je bil nekdanji predstojnik IPP, spec. akad. st. Andrej Bručan, dr. med., ki je več kot četrt stoletja strokovno in odgovorno vodil ta zelo zahteven oddelek.

O razvoju oddelka v prihodnosti nam je govoril **asist. mag. Hugon Možina**, sedanji predstojnik IPP in predan soorganizator dogodka.

Moje asociacije in razmišljanja se navezujejo globlje, temeljijo pa predvsem na zgodovini zdravstvene nege skozi teh 50 let na IPP, ki jo je predstavila **Slavica Klančar**, višja med. sestra v pokoju in moja dolgoletna kolegica s kolegija glavnih medicinskih sester Interne klinike. Bila je glavna medicinska sestra IPP v obdobju od leta 1989 do leta 2004, sicer pa je na tem oddelku delala 31 let. Njeno predavanje nas je navdušilo, tudi anekdote so pustile nepozabne vtise.

Predstavila je profesionalni odnos, držo medicinske sestre in opisala začetke ter požrtvovalnost teh medicinskih sester. V vsaki izmeni je delala le ena sestra; tako nam je predstavila tudi sodelavke, ki so na tem oddelku že od začetka, in sicer gospe: **Justi Mevželj, Milka Zalokar, Nada Kovač, Silva Ribič, Mira Fatur** ter **Ivanka Rozman**. Večina izmed njih se je dogodka udeležila in vsi so jih bili zelo veseli.

Toliko entuziazma, moči, znanja so zmogle kolegice, v pogojih, nepojmljivih za današnje čase. Ne le da jih je bilo malo, poleg zdravstvene nege so morale opravljati še druga dela, kot so sterilizacija, laboratorijske preiskave (sedimentacija, štetje celic v krvi, pregled urina); sodelovale so pri diaskopijah, kajti na oddelku so imeli celo star rentgenski aparat.

Ne smemo pozabiti, da so takrat začeli z reanimacijo bolnikov, ki je iz dneva v dan dobivala nov pomen in razsežnosti.

Zelo pomembna naloga je bila triaža – zaradi velikega števila pacientov, ki so prihajali vsak dan. Kolegica Slavica Klančar je celo napisala diplomsko nalogo iz triaže pacientov v času (leta 1975), ko o tem niti v strokovnih člankih še niso pisali, in pred časom, ko se je o tem začelo pisati v Angliji, ki je bila za nas vedno primer dobre teorije in prakse v zdravstveni negi.

Predavanje o triaži na IPP v sedanjem času je pripravila kolegica **Majda Cotič Anderle**.

Vse te medicinske sestre so bile nadvse predane pacientom, ki so bili v središču njihovega dogajanja, lastne promocije niso poznale. Kljub temu so bile zelo spoštovane, kajti odnos med njimi in zdravniki je bil na visoki profesionalni ravni. To je bilo mogoče opaziti in čutiti tudi pri večernem svečanem srečanju, saj so zdravniki sestram izražali spoštovanje s stiskom rok in veliko naklonjenostjo ter navdušenjem. Vse njihovo obnašanje je bilo lep primer partnerskega odnosa, ki je bil usmerjen le v korist pacientov. Prav tako smo jim kolegice iz drugih oddelkov lahko le čestitale. Tudi ostali zaposleni v zdravstveni administraciji in drugi so s svojim predanim delom pomagali k uspehu oddelka.

Vsekakor so vse medicinske sestre pustile prepoznavne sledi, njihova dela so zadostna promocija in v čast vsem nam.

V novejšem času so se v okviru Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ki je nastala na pobudo gospe Slavice Klančar (predsednica je bila 8 let) v okviru Evropskega združenja zdravstvene nege življenjsko ogroženih pacientov (EFCCNA) in Svetovnega združenja (WFCCN), ki ga je pomagala ustanavljati in čigar članica sveta je bila, začele uvajati smernice zdravstvene nege na tem področju. Stroka se je razvijala, izobraževalo se je veliko mladih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Nedvomno je Slavica Klančar zaslužna za uspešen razvoj urgentne zdravstvene nege. Njeno znanje in aktivnosti so zgled za mlajše kolegice. Tudi sedaj, po štirih letih od upokojitve, svetuje Sekciji za področje razvoja in programa ter pomaga z nasveti za delo v Svetovnem združenju. Njeno poznavanje sodobnih tokov in smernic je še vedno vrhunsko. Tudi danes prebira najnovejšo literaturo in za nasvete jo sprašujejo največji strokovnjaki iz tujine s področja zdravstvene nege življenjsko ogroženega pacienta.

Predvsem pa jo poznamo po dejstvu in reku, da je pacient središče našega dogajanja, vse drugo pa je usmerjeno k temu.

V Evropskem združenju je nadaljevala njeno delo sedanja glavna medicinska sestra IPP, gospa **Maruša Brvar**. Predavanje o zdravstveni negi pacienta z akutnim koronarnim sindromom je predstavila tudi na tem simpoziju, v sodelovanju s kolegico **Mojco Homar**.

Polna predavalnica v KC ni bila naključje. Bilo je zelo zanimivo in poučno!

Zato vse moje pohvale organizatorjem za ta kakovosten simpozij.

Udeležba na tradicionalnih oktobrskih srečanjih v Lepenskem viru

Poročilo s strokovnega druženja s kolegi iz Srbije

Tamara Štemberger Kolnik, Nika Škrabl, Suzana Majcen Dvoršak

Udeleženke z gostiteljico Dušanko Dobrašinović

Mednarodno sodelovanje nam vedno ponuja možnost izmenjave informacij in izkušenj. Sodelovanje med Društvom medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana ter Združenjem medicinskih sestra Srbije traja že vrsto let. Tradicionalnega oktobrskega srečanja glavnih in odgovornih sester Srbije v Lepenskem viru smo se letos udeležile predstavnice raziskovalne skupine vseslovenske raziskave o kakovosti življenja oseb s stomo v Sloveniji.

Na srečanje so nas kolegi in kolegice povabili z namenom, da predstavimo projekt nacionalne klinične raziskave z naslovom »Kakovost življenja ljudi s stomo v Sloveniji«, ki je bila izpeljana konec leta 2007 z željo predstaviti rezultate na 17. Svetovnem kongresu enterostomalne terapije v Ljubljani.

V imenu raziskovalne skupine smo v Srbijo odpotovale Nika Škrabl, Tamara Štemberger Kolnik in Suzana Majcen Dvoršak. Predstavitev raziskave smo oblikovale v tri sklope. V prvem sklopu je Suzana Majcen Dvoršak predstavila razvoj enterostomalne terapije v Sloveniji, njen pomen in vlogo pri zagotavljanju kakovosti življenja za osebe s stomo ter zakaj in kako smo se lotili priprave in izvedbe same raziskave. V nadaljevanju smo predstavile rezultate raziskave. Kolegica Tamara Štemberger Kolnik je v svojem predavanju razložila rezultate analize dela vprašalnika, ki je bil prilagojen za slovensko področje in v katerem smo osebe s stomo spraševali o področjih, ki pomembno vplivajo na njihovo kakovost življenja. V svojem sklopu je kolegica Nika Škrabl predstavila del raziskave, kjer smo s pomočjo že izdelanega vprašalnika, Quality of Life Study: Through a Validated Questionnarie for Ostomist, lahko primerjali kakovost življenja oseb s stomo v Sloveniji in Španiji.

Predstavitev je bila pri kolegicah iz Srbije zelo dobro sprejeta in razvila se je živahna razprava. Pogovarjale smo se predvsem o organizaciji dela ter možnostih oskrbe oseb s stomo v Srbiji. Pohvalile so dosežke in organiziran pristop k delu na tem specialnem področju zdravstvene nege v Sloveniji.

Kolegi in kolegice iz Srbije so nas toplo sprejeli in nam omogočili sodelovanje tudi v preostalem delu njihovega strokovnega srečanja. Ker je to srečanje vodilnih medicinskih sester, so bila predavanja prvenstveno usmerjena na področje managementa. Med drugim smo imeli priložnost prisluhniti predavanju o komunikaciji, ki ga je podal dr. Zoran Ilić, priznan strokovnjak s področja motivacijskega svetovanja. Zelo zanimivo je bilo tudi predavanje, v katerem so kolegice predstavile sistem preverjanja kakovosti zdravstvene nege v zdravstvenih domovih, ki so ga pripravili na osnovi ISO standardov.

Lepenski vir je znano arheološko najdišče, ki leži v bližini kraja Donji Milanovac. Popeljali so nas tudi na ogled pokrajine in znamenitosti ob Donavi, vse do hidroelektrarne Đerdap. Presenetljivo lepo pokrajino je popestril snežni metež, ki je v času našega bivanja v Lepenskem viru pobelil bregove mogočne Donave. Zahvaljujemo se Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, ki je omogočilo prijetno strokovno obarvano srečanje s kolegi iz Srbije.

www.zib.si

ZIB-bilten – dnevno poročilo o dogajanju v slovenskem zdravstvu

ZIB-bilten je izvirna elektronska publikacija za področje zdravstva. Z aktualnimi, preglednimi in jedrnatimi dnevnimi informacijami nudi pregled nad dogajanjem v slovenskem zdravstvu in omogoča prihranek časa. Naročniki ga prebirajo zjutraj in jim pomeni začetek delovnega dne. ZIB je začel izhajati pred devetimi leti; doslej je izšlo nad 2240 številk.

ZIB-bilten izhaja vsak delavnik, petkrat na teden. Publikacija povzema objave Slovenske tiskovne agencije, članke in komentarje nacionalnih in regionalnih časopisov kakor tudi zdravstvene prispevke nacionalnih in lokalnih radijskih in televizijskih postaj. V njem so informacije iz zborničnih glasil in iz društvenih revij s področja zdravstva. Iz Uradnih listov so aktualno objavljeni naslovi zdravstvenih dokumentov, povzetki za zdravstvo pomembnih aktov, vsebine javnih razpisov, spiski javnih naročil ter razpisi delovnih mest. Zgoščeno so predstavljene dejavnosti in odločitve Ministrstva za zdravje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Inštituta za varovanje zdravja, območnih zavodov za zdravstveno varstvo, bolnišnic, zdravstvenih domov, lekarn in drugih zdravstvenih zavodov ter zbornic, društev in sindikalnih združenj. Bilten spremlja delo Državnega zbora, parlamentarnega Odbora za zdravstvo, delo, družino, socialno politiko in invalide ter objavlja povzetke poslanskih razprav, kadar so na dnevnem redu zdravstvene vsebine.

ZIB-bilten naročniki prejemajo po elektronski pošti. Imajo tudi dostop do spletne strani ZIB, kjer jim je na voljo tudi arhiv biltenov od prve številke dalje. Naslov odprte strani je www.zib.si. Na njej so informacije o vsebini biltena in izdajatelju, stran za stike in naročilnica. Cena ZIB biltena je, skupaj z DDV, 37 evrov na mesec in vključuje do 5 prejemnikov iste institucije.

S simpozijem smo proslavili 80 let hospitalne ginekologije in perinatologije v UKC Maribor

Danijela Pušnik

Leta 1927 je bil v Vinarski ulici pod Kalvarijo v Mariboru ustanovljen ginekološko-porodniški oddelek in v začetku naslednjega leta priključen kot samostojna enota mariborski bolnišnici. Od ustanovitve pa do povojnega obdobja se je oddelek selil v različne stavbe in kraje, od leta 1945 pa se nahaja na isti lokaciji.

80 let delovanja je v zgodovini človeštva malo, toda dovolj za ustvarjanje zgodovine. Toliko desetletij ginekologije in porodništva v mariborski bolnišnični dejavnosti ni potekalo brez zaslužnih medicinskih sester tistega časa. Vsak zaposleni je prispeval k vidnim rezultatom, o katerih govorimo danes. Pa vendar se medicinske sestre dolga obdobja nis(m)o zavedale pomena lastnega dela, predvsem v času tradicionalne zdravstvene nege. Razen nekaj fotografij nimamo dokazov o tedanji uspešni in kakovostni zdravstveni negi in babištvu.

Danes se zavedamo, da so le pisni viri tisti, o katerih bodo razpravljali, tako kot mi danes, naši zanamci.

Na Kliniki za ginekologijo in perinatologijo imamo zaposlene medicinske sestre in babice, ki želijo več kot samo izvajati zdravstveno in babiško nego ob pacientu. V zadnjem času smo izvedli vrsto aplikativnih raziskovanj, ki dokazujejo uspešnost in učinkovitost naše dejavnosti.

Tako smo pri pripravi na slovesnost ob obletnici tudi medicinske sestre in babice »pritaknile svoj piskrček« in izdelale program simpozija, na katerega smo povabile priznane strokovnjakinje s področja zdravstvene in babiške nege. Simpozij je bil izveden 17. oktobra 2008 v Mariboru.

Po skupnem uvodnem delu in podelitvi priznanj smo medicinske sestre in babice začele s svojim delom simpozija. Prvi del je bil namenjen tistim elementom zdravstvene in babiške nege, ki so ključni za njen razvoj v 21. stoletju. **Danijela Pušnik** je po uvodnem pozdravu predstavila značilnosti razvoja zdravstvene in babiške nege, predvsem na bolnišničnem področju v zadnjih 25-ih letih. V prispevku je obravnavala zdravstveno in babiško nego z več vidikov,prek katerih jo spreminjamo v sodobno in profesionalno obliko: izobraževanje, raziskovanje, kakovost s procesno metodo dela in dokumentiranjem, izbira najprimernejše oblike delitve dela in vodenje – voditeljstvo in management. V imenu Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, soorganizatorjem simpozija, nas je pozdravila predsednica **Ksenija Pirš. Dr. Danica Železnik** nas je poučila o pomenu in vplivu izobraževanja na področju zdravstvene nege. Poudarila je vseživljenjsko izobraževanje, ki omogoča široko razgledanost in pridobitev specifičnih teoretičnih znanj, potrebnih za medicinske sestre pri opravljanju njihovega dela. **Dr. Majda Pajnkihar** je predstavila razloge za sprejetje koncepta »praksa, osnovana na znanstvenih dokazih«. Medicinske sestre potrebujemo za to obliko dela znanja in izkušnje na področju raziskovanja. **Mag. Marina Brumen** je predstavila pomen dobrega vodenja zaposlenih in sistematičen model upravljanja ter razvoja človeških virov v zdravstveni negi, ki obsega proces načrtovanja, zaposlovanja, razvoja zaposlenih, ocenjevanja dela in rezultatov, nagrajevanja zaposlenih in organizacijske standarde. **Ksenija Pirš** je v svojem prispevku predstavila pomen odgovornosti in inovativnosti medicinskih sester in babic ter vlogo Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov pri podpiranju zaposlenih v procesu izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja. Za uspešno, kakovostno in varno zdravstveno oskrbo zavodi potrebujejo ustrezno kulturo varnosti in organizacijsko vzdušje neobtožujočega okolja, kjer bodo zaposleni brez strahu spregovorili o varnostnih napakah in jih ustrezno reševali. O tem nam je predavala **Breda Hajnrih**. **Irena Maguša** je s sodelavkami pripravila raziskavo o medsebojnih odnosih na Oddelku za perinatologijo v UKC Maribor ter jo predstavila. V prispevku sta bila poudarjena pomen dobrih medsebojnih odnosov in dobra komunikacija, pa tudi vzroki zdravnikovega prevladovanja in podrejenosti medicinskih sester, zasnovani na slojni in spolni diskriminaciji. Na delovnem mestu potrebujemo zadovoljne medicinske sestre in babice, k temu pa pripomore zdravje. V našem poklicu je veliko bolezni lokomotornega sistema, predvsem bolezni hrbtenice, ki bi jih velikokrat lahko zmanjšali z ustrezno stabilizacijo hrbtenice in medenice, če bi bili s tem seznanjeni. V okviru tega prispevka je **Božena Primožič** izvedla tudi anketo med izvajalkami in izvajalci zdravstvene in babiške nege Klinike za ginekologijo in perinatologijo ter predstavila rezultate.

V popoldanskem delu simpozija smo govorili o novostih na področju zdravstvene in babiške nege. **Manica Rebernik Milić** je predstavila področje aseptičnega delovanja in pogled na asepso v zgodovini in danes. Specifično področje operacijske sobe, proces izvajanja perioperativne zdravstvene nege in operacija kot invazivni poseg v procesu zdravstvene oskrbe tudi danes predstavljajo visoko tveganje. **Rosemarie Franc** je s sodelavci pripravila prispevek o babicah včeraj, danes, jutri in predstavila pogoje, tehnično znanje in njihovo delo v porodnih sobah Oddelka za perinatologijo v UKC Maribor v preteklosti in danes. **Danica Ivanovski** in sodelavke so predstavile proces načrtovanega in sistematičnega spremljanja prezgodaj rojenih otrok ter vključevanja staršev v negovanje in oskrbo. **Marija Horvat** je opisala pot razvoja zdravstvene nege in prepoznavnost sodobne zdravstvene nege na področju ginekološke onkologije. Predstavila je razliko v tradicionalno izvedeni in sodobni zdravstveni negi po življenjskih aktivnostih V. Henderson. V nadaljevanju je bil predstavljen pomen ustrezne prehrane onkoloških pacientov. Medicinska sestra mora znati prepoznati tveganja za razvoj podhranjenosti pri pacientih z rakom in ustrezno ukrepati. O tem, danes še premalo znanem problemu, o katerem še ni steklo dovolj ustreznih razprav, je spregovorila **Denis Mlakar Mastnak**. Ker imamo v UKC Maribor center za zdravljenje neplodnosti z že več kot 3000 rojenih otrok po zanositvi z OBMP, smo želeli predstaviti tudi vlogo medicinske sestre v tem procesu obravnave parov. Medicinska sestra je v timu zelo pomembna, saj večina komunikacije poteka prav prek nje. Prispevek je pripravila **Jasna Muršič**. **Božena Rodeš** je med izvajalkami zdravstvene in babiške nege izvedla anketo o stresni urinski inkontinenci glede na dejavnike tveganja v našem poklicu in predstavila rezultate. **Cvetka Podkrižnik** je predstavila postopek pri umetni prekinitvi nosečnosti z abortivno tableto, ki jo kot sodobno neinvazivno obliko izvajamo v UKC Maribor. Pomembno vlogo na tem področju ima medicinska sestra, saj je ves čas ob pacientki, jo spremlja, neguje in bodri ter izvaja zdravstveno vzgojo. Zadnje predavanje na simpoziju je bilo namenjeno predstavitvi vloge medicinske sestre v dispanzerski dejavnosti pri preprečevanju uhajanja urina v nosečnosti in po porodu. **Sonja Glodež** je predstavila tudi rezultate izvedene ankete, ki so jo pacientke izpolnile na prvem poporodnem pregledu.

Simpozij je bil uspešen in odmeven. Vsi prispevki so zbrani na

750 straneh zbornika. Recenzenti nam, žal, niso namenili lepih besed. Zdravstveno nego vidijo kot eno najmlajših vej medicine, o nas pišejo kot o zdravstvenih delavkah, svoje kolege pa omenjajo kot eminentne strokovnjake. In ti recenzenti so pol življenja poučevali medicinske sestre ter vse svoje poklicno obdobje delili dobro in slabo prav z nami. Kljub temu bomo zdravstveno in babiško nego razvijali in neprestano izboljševali.

Hvala **prof. dr. Iztoku Takaču, dr. med.**, vodji Klinike za ginekologijo in perinatologijo, ter drugim članom organizacijskega in strokovnega odbora, da smo lahko predstavili našo uspešno prehojeno pot in videnje prihodnosti v zdravstveni in babiški negi.

Hvala vsem predavateljicam, soavtoricam in soavtorjem člankov, hvala vsem, ki ste s svojo prisotnostjo počastili naš jubilej.

Peto srečanje članov Sekcije za informatiko v zdravstveni negi

Ema Dornik, Vesna Prijatelj

Na Jelenovem grebenu se je 24. oktobra 2008 odvijalo že 5. tradicionalno srečanje članov Sekcije za informatiko v zdravstveni negi (SIZN), ki deluje v okviru Slovenskega društva za medicinsko informatiko (SDMI). Vabilu na srečanje, ki je namenjeno tako druženju kot strokovni rasti, se je odzvalo 18 članov.

V uvodnih besedah je predsednica, **mag. Vesna Prijatelj**, predstavila poročilo o delu SIZN v letu 2008 ter načrt dela za naslednje leto. Vsako leto se znova odpirajo aktualna vprašanja, povezana s tematiko dela v in za SIZN.

Trudili se bomo, da v prihodnjem letu organiziramo dvodnevno jesensko srečanje, saj je bila letos znotraj SDMI pomembna 20-letnica delovanja, zato v letošnjem letu nismo organizirali dvodnevnega srečanja. Prvi dan načrtujemo srečanje članov SIZN, kjer bodo obravnavana poročila, načrt delovanja ter aktualna problematika. Drugi dan bo potekalo strokovno srečanje, namenjeno širši javnosti. Menimo, da bi s pripravo strokovnega srečanja brez kotizacije privabili k udeležbi širšo javnost in na ta način še uspešneje uresničevali program dela SIZN. Za organizacijo srečanja bomo UO SDMI prosili za finančno podporo in/ali poiskali morebitna sponzorska sredstva. V nasprotnem primeru bomo za nečlane, žal, morali uvesti kotizacijo.

V nadaljevanju predstavljamo kratke povzetke predavanj – v vrstnem redu, kot so si sledila po programu.

Julija Ocepek, dipl. del. terapevtka (Inštitut RS za rehabilitacijo Ljubljana), je predstavila **DOM IRIS** (**I**nteligentne **R**ešitve in **I**novacije za **S**amostojno življenje), ki je inovacija na področju rehabilitacijskega inženiringa in obravnave invalidov ter starejših ljudi. Dom IRIS je demonstracijsko pametno stanovanje, opremljeno z najsodobnejšimi tehnologijami in pripomočki za kompenzacijo različnih vrst invalidnosti. Poleg tega je dom opremljen z najsodobnejšo informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (IKT), ki invalidom omogoča integracijo v informacijsko družbo.

Osnovni namen Doma IRIS je omogočiti invalidnim in starejšim osebam, da spoznajo in preizkusijo najnovejše pripomočke in tehnologijo, ki jim omogočajo samostojnejše in varnejše bivanje v domačem okolju. S tem želimo tudi poučiti strokovno in širšo javnost o novih možnostih prilagoditve in opreme domačega okolja ter jo seznaniti z razvojem same tehnologije, pa tudi omogočiti proizvajalcem opreme in ponudnikom storitev, da prikažejo svoje rešitve, jih preizkušajo in izpopolnjujejo.

Storitve Doma IRIS so namenjene zelo širokemu krogu uporabnikov, praktično vsakemu izmed nas, ki se tekom svojega osebnega ali profesionalnega življenja tako ali drugače srečuje s težavami, ki so vezane na izvajanje vsakodnevnih življenjskih aktivnosti v ožjem ali širšem okolju. Potencialne porabnike lahko v grobem ločimo v dve večji skupini:

invalidne in starejše osebe: gibalno ovirani, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni;

strokovna javnost in civilna družba: strokovni delavci, dijaki in študenti zdravstvenih, socialnih in tehničnih smeri, gradbeniki in arhitekti, društva in civilne organizacije.

Namen obravnave uporabnika v Domu IRIS je prek testiranja oceniti in načrtovati, s katerimi pripomočki in tehnološkimi rešitvami je mogoče njegove funkcijske sposobnosti in delovanje izboljšati ter zagotoviti bolj samostojno, varno in udobno življenje v domačem okolju. Za realizacijo namena in ciljev pa je bistvenega pomena timski pristop.

Obravnave izvajajo stalni člani tima: zdravnik specialist, delovni terapevt in inženir elektrotehnike, glede na specifične potrebe uporabnika pa se vključijo tudi drugi strokovni delavci. Zelo pomembno je, da je uporabnik aktiven član tima, če pa mu njegova invalidnost to onemogoča, je zaželena vključenost svojcev, skrbnikov ali strokovnih delavcev, ki vodijo obravnavo v njegovem primarnem okolju (institucija, društvo).

Andrej Marjašič (Infonet Kranj, d. o. o.) je predstavil sodobni informacijski sistem za socialno-varstvene domove. Sistem s svojimi integriranimi moduli (glavni moduli: sociala, zdravstveni del, obračun) pokriva področja dela, s katerimi se zaposleni v socialno-varstvenih domovih srečujejo pri obravnavi stanovalcev in kandidatov (potencialnih stanovalcev). Obravnava kandidata se začne s prejemom in obravnavo prošnje za sprejem v dom, nadaljuje s spremljanjem prošenj ter upravljanjem z njimi, po sprejemu v dom pa z izvedbo vseh potrebnih postopkov in določitvijo individualnega programa aktivnosti. Na osnovi takšnega programa sistem dnevno generira plane dela, na podlagi katerih spremlja opravljene storitve. Prav tako spremlja predpisane terapije in inkontinenčne pripomočke. V sistemu je možno generirati različne sezname, preglede in izpise (naročilnice, sezname za razdeljevanje zdravil, sezname za pripravo obrokov ...). Beležena so tudi vsa druga opažanja, posebnosti in zaznamki o stanovalcih. Opravljene storitve predstavljajo osnovo za obračun zdravstvenega in bivanjskega dela. Poleg navedenih sistem vsebuje še številne druge preglede, izpise ter podporne funkcionalnosti, potrebne za delo v domu. Informacijski sistem je možno povezati z drugimi moduli ali programi, potrebnimi za poslovanje doma, npr. finance, kadrovska evidenca, plače idr.

Mag. **Vesna Prijatelj**, v. m. s., univ. dipl. org. inf. (Visoka šola za zdravstvo Novo mesto), je predstavila pilotni projekt uvajanja črtne kode na Kliničnem oddelku za kirurgijo srca in ožilja Kirurške klinike UKC Ljubljana. Cilj projekta je s pomočjo črtne kode omogočiti natančno in takojšnje evidentiranje podatkov o izdanih zdravilih, porabljenem materialu in izvedenih postopkih, ki nastanejo v procesu zdravljenja pacienta neposredno pri pacientovi postelji oziroma operacijski mizi. Namen projekta je učinkovito zagotavljanje spremljanja porabe materiala in zdravil ter opravljenih storitev na posameznega pacienta, nadzora stroškov in izvajanja aktivnosti.

Takšen način obravnave zagotavlja varnost in zaupnost podatkov, predvsem pa hitrejšo obravnavo pacienta. Pilotni projekt se je izkazal kot izredno učinkovit, je enostaven in prijazen do uporabnika. Zajeti podatki so dobra podlaga za analizo, načrtovanje potreb pacientov ter obvladovanje zalog, saj smo z uvedbo sistema evidentiranja podatkov povezali klinični informacijski sistem z materialnim poslovanjem.

Zdenka Kramar, dipl. m. s. (Splošna bolnišnica Jesenice), je predstavila prispevek o računalniški podpori pri vodenju kazalnikov kakovosti v zdravstveni negi. Sodobna zdravstvena nega (ZN) zahteva celosten in sistematičen pristop do pacienta. Vse pogosteje se pojavljajo težnje po sistemskem zbiranju in urejanju ter natančni obdelavi podatkov, ob čim manjši porabi časa osebja.

Prav to je tri bolnišnice (Splošna bolnišnica Jesenice, Bolnišnica Golnik – KOPA in Splošna bolnišnica Novo mesto) vodilo, da so se odločile za skupen razvoj informacijske podpore pri vodenju in evidentiranju kazalnikov kakovosti in varnosti pacienta.

Cilj, ki so si ga zastavili, je bil, da izdelajo računalniško zasnovan informacijski sistem za podporo vodenja kazalnikov kakovosti in varnosti pacientov. Skušali so zagotoviti uporabniku prijazen in razumljiv program, ki omogoča hitro dostopnost do vnosa in analize podatkov.

V informacijskem sistemu bolnišnice so definirali bazo, ki vsebuje podatke, pomembne za *izvajanje preprečevanja razjed zaradi pritiska* (RZP). Na osnovi pridobljenih podatkov načrtujejo in izvajajo preventivne ukrepe pri pacientih, ki so ogroženi za nastanek RZP.

Pri epidemiološkem *spremljanju bolnišničnih okužb in kolonizacije z MRSA* v bolnišnici sistematično zbirajo podatke s pomočjo računalniškega programa. Definirali so bazo podatkov za evidentiranje in zgodnje odkrivanje obolelih z MRSA.

Spremljanje in evidentiranje podatkov na področju zmanjševanja deleža MRSA je pomemben del dobro organiziranega programa za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb.

Padci in zdrsi so najpogostejši neljubi dogodki, ki se zgodijo predvsem pri starejših pacientih. S strokovnim znanjem, oceno ogroženosti za neljubi dogodek ter ustrezno opremo in pripomočki za preprečitev je mogoče padce in zdrse popolnoma preprečiti ali zmanjšati pogostost njihovega pojavljanja.

Uvajanje informacijskega sistema v neposredno delo v zdravstveni negi je zelo na začetku, delo je obsežno in zahteva organizacijske spremembe in procesni pristop. V prihodnje je potrebno standardizirati in implementirati negovalne diagnoze, poenotiti načrtovanje in izvajanje ter izdelati elektronsko poročilo o izidu zdravstvene nege. Predvsem bo potrebno poenotenje terminologije v slovenski zdravstveni negi.

Marjana Pikec (Infonet Kranj, d. o. o.) je v predstavitvi *Uporaba programa BIRPIS21 pri spremljanju kazalnikov kakovosti v zdravstveni negi* osvetlila projekt razvoja tega modula v bolnišničnem IS programu BIRPIS21. Razvoj se je usmeril na tri kazalnike:

1. število padcev s postelj na 1000 oskrbnih dni,
2. število preležanin, nastalih v bolnišnici, na 1000 hospitaliziranih pacientov in
3. bolnišnične okužbe.

V projektu smo sodelovali štirje partnerji: Splošna bolnišnica Jesenice, KOPA Golnik, Splošna bolnišnica Novo mesto in Infonet. Delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh štirih partnerjev, je poenotila atribute spremljanja teh kazalnikov in se dogovorila za način spremljanja v programu: od vnosa do analiz. Cilj projekta je bil spremljati celovite dogodke na navedenih področjih; analizirati podatke z namenom izboljšanja preventive in kakovosti zdravstvene nege ter seveda tudi pošiljanje incidenc na MZ.

V maju letos je bil modul nameščen v vseh treh bolnišnicah in podatki se že zbirajo.

V bodoče nameravamo v Infonetu podpreti delo v zdravstveni negi tako, da bodo vsi podatki lahko vneseni v sistem na mestu nastanka – torej ob pacientovi postelji. Dolgoročno bo spremljanje kazalnikov kakovosti le eden od korakov na klinični poti.

Brane Klopčič, dipl. inž. rad. (Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za travmatologijo), je predstavil novo internetno stran SIZN, ki je dosegljiva na spletnem naslovu http://sizn.sdmi.si, v uporabi pa sta tudi dva nova naslova elektronske pošte, in sicer sizn@sdmi.si in info.sizn@sdmi.si. Internetna stran deluje na osnovi dinamičnega urejevalnika besedil (CMS, Content Management System) JOOMLA, ki nam omogoča enostavno urejanje in vzdrževanje vsebine spletnih strani brez pomoči podjetja ali osebe, ki jo je izdelalo. Osveževanje spletne strani s CMS sistemom je zelo preprosto, podjetja in posamezniki pa želijo redno ažurirane strani, zato je CMS vedno bolj priljubljen. Z njim lahko dodajate nove vsebine ali osvežujete stare, v večini CMS sistemov pa je omogočeno tudi nalaganje slik in drugih večpredstavnostnih vsebin ter vključevanje dodatkov. Vsi člani, ki so plačali članarino v tekočem letu, imajo delujoče uporabniško ime in geslo, tako da se lahko prijavijo v sistem. Uporabnik z delujočim uporabniškim imenom in geslom lahko ureja svoje podatke, prispeva članek ali spletno povezavo.

V prihodnosti se nam obeta tudi možnost masovnega sporočanja prek elektronske pošte in še mnogo več.

V tretjem delu srečanja je potekala živahna razprava, saj so strokovna predavanja spodbudila člane k oblikovanju novih idej in smernic v nadaljnjem strokovnem, izobraževalnem in raziskovalnem delu.

V zaključku poročila se zahvaljujemo Slovenskemu društvu za medicinsko informatiko (SDMI), ki je omogočilo naše srečanje. Tudi vnaprej se bomo trudili, da našim članom omogočimo tovrstna druženja z namenom boljšega medsebojnega spoznavanja, izmenjevanja izkušenj, oblikovanja novih idej in prijetnega druženja. Zahvaljujemo se tudi predavateljem, ki so prispevali povzetke svojih predstavitev.

Čestitka

Na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju je magistrirala naša glavna medicinska sestra

NEVENKA ŠESTAN

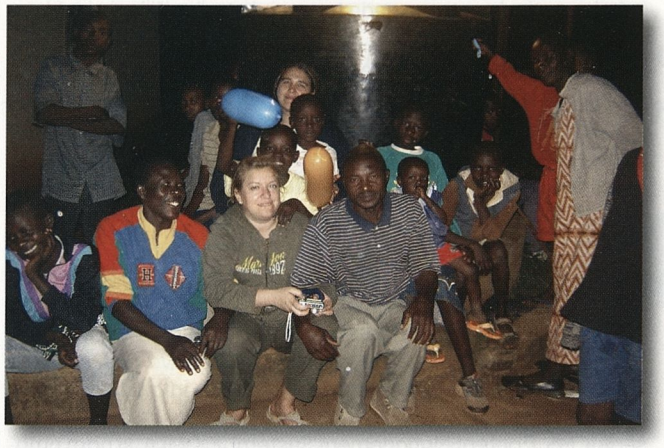
Iskreno ji čestitamo in ji želimo še naprej veliko uspeha.

Sodelavke KIMDPŠ

December na Podružnici Kamnik Litija pri Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Ivica Korinšek

društvo 80 let · 1927-2007 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ljubljana

10. decembra 2008 smo se na naši podružnici sestali še zadnjič v tem letu, tokrat v Litiji.

Kolegica Simona Smole je predstavila svoje bivanje v Keniji pod naslovom »Delo in življenje medicinske sestre v odročnih delih Kenije«. Predavanja se je udeležilo 25 članic podružnice Kamnik Litija.

Ko smo lansko leto v Kamniku poslušali predavanje Draga Satoška o humanitarni odpravi v Zambijo, je bila med poslušalkami tudi kolegica Simona Smole iz ZD Litija. Afrika jo je tako prevzela, da je že takrat sprejela sklep o svojem odhodu na neko tako odpravo.

In res je šla – v Kenijo, skupaj s štirimi zdravniki. Odprave organizira Sekcija za tropsko medicino, ki je v vasici Majiwa postavila nekakšno improvizirano ambulanto, saj v vasi ni ne elektrike ne vode, domačini pa živijo v hiškah iz blata. To je popolnoma slovenska ambulanta, kamor vsako leto odhajajo humanitarne odprave.

Simona bi morala odpotovati januarja 2008, imeli so že letalske vozovnice, a so zaradi nemirov, ki so takrat zavladali v tej afriški državi, pot odpovedali. Do maja so se razmere nekoliko umirile in lahko so izvedli odpravo, načrtovano za januar.

V Majiwi, ki je približno 15 km oddaljena od Viktorijinega jezera, so bili od 17. maja do 14. junija 2008.

Tako nam je torej Simona 10. decembra pokazala nekaj fotografij in zelo doživeto opisala svoje vtise iz Majiwe. Predstavila nam je najpogostejše zdravstvene težave – to so predvsem malarija, garje, gliste, driske, skratka bolezni, ki bi jih bilo mogoče preprečiti z ustreznim higienskim režimom in mrežami proti komarjem. V vasi je tudi veliko sirot, ki so jim starši umrli zaradi virusa HIV.

Predstavitev je spremljala prijetna afriška glasba, po končanem predavanju pa smo ob soku in ostalih dobrotah še malo poklepetale.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV GORENJSKE
V skladu z 12. členom Statuta, 7. in 8. členom Pravilnika o volitvah in
na podlagi sklepa 5 seje IO društva z dnem 11. 12. 2008, IO društva objavlja:

RAZPIS ZA
PREDSEDNIKA/PREDSEDNICO DRUŠTVA

ZA MANDATNO OBDOBJE 4 LET (marec 2009 – marec 2013).

Za funkcijo predsednika/co društva lahko kandidira vsak/a redni/a član/ica društva, ki je član/ica najmanj deset let ter aktivno deluje v društvu vsaj pet let.

Kandidat/ka za predsednika/ico društva mora predložiti življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih aktivnostih ter predlog programa dela za naslednji mandat.

Vlogo naslovi na Kandidacijsko komisijo društva v zaprti ovojnici s pripisom: »Kandidatura, ne odpiraj« do: 25. januarja 2009, na naslov sedeža društva: Bleiweisova 20, Kranj.

Predsednica kandidacijske komisije:
Ivana Hartman l.r.

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV MARIBOR

Bili smo v Budimpešti

Maja Rusič

Življenje je mozaik, sestavljen iz različnih delčkov. Vsak del je pomemben. Pomemben je tisti, ki nas razveseljuje, pomemben je tudi del, ki naš žalosti, boli. Za svojo osebnostno rast potrebujemo izkušnje. Pravijo, da rastemo predvsem skozi bolečino ...

Foto: A. Krajnc, 2008

Pustimo temačne misli! Znova smo dočakali za marsikoga najlepši čas leta, poln pričakovanja. Ljudje se v tem času spremenimo v hiteča, nakupujoča bitja. Okrasiti želimo domove, mesta. Razveseliti želimo svoje drage in želimo si, da bi kdo razveselil nas. V preveliki vnemi, da bi vse postorili, da bi vse zmogli, se pogosto zgodi, da preprosto omagamo še pred dnevom, ko naj bi se veselje šele začelo.

Prav prileže se možnost udeležbe na kakšnem izletu, kjer se, daleč od vsakodnevnih opravil, prepustimo občudovanju enega od mnogih predbožično okrašenih mest.

Letos v adventnem času je Aktiv upokojenih medicinskih sester in babic DMSBZT Maribor organiziral izlet v Budimpešto.

5. decembra smo se zbrali na avtobusni postaji v Mariboru in se napol mežikajoči posedli v avtobus. Družba je bila starostno pestra. Med nami so bili tudi otroci, bili smo še aktivni, zaposleni člani, študentje – in najpomembnejše: naše upokojene kolegice. Bili smo prava medgeneracijska skupina. V tem času odtujevanja je pomembno, da skušamo ohraniti stik. Ohraniti stik s sočlovekom.

Potem ko nas je vodnik Jože »preštel«, se je naša pot začela. Še v temi smo se peljali po težko pričakovani avtocesti proti Prekmurju. Ne da bi opazili, smo prestopili državno mejo. Ob prvem postanku smo kot pravi zasvojenci dočakali svojo jutranjo kavo. Med vožnjo proti Budimpešti nam je vodnik na kratko predstavil Madžarsko, nekaj njene bogate zgodovine in naravne značilnosti te naše sosednje države. Pot nas je vodila mimo »madžarskega morja«, Blatnega jezera.

Po prihodu v Budimpešto smo se najprej odpravili na ogled veličastne Citadele. Pravo predstavo o velikosti mesta dobiš prav ob pogledu z višine. S Citadele smo se nato spustili navzdol in po prečkanju znamenitega Elizabetinega mostu vstopili v osrčje Budimpešte. Počasi nam je nebo namenilo decembrske dežne kaplje, ki pa nam niso poslabšale razpoloženja. Sprehodili smo se po starejšem delu mesta, Budimu, in po ravninskem delu, Pešti. Med panoramsko vožnjo smo si ogledali znameniti stadion, trg junakov, prekrasno Štefanovo cerkev in dvorec Vajdahunjadi. Srečevali smo množice turistov, ki so imeli, kot mi, otroški sij v očeh. Ob vsej okrašenosti mesta, ob opojnem vonju kuhanega vina, ki ga ponujajo na vsakem koraku, v sebi zlahka prebudiš otroka.

Želodčki so se že oglasili in potrebovali smo okrepčilo. Razkropili smo se po Vaci ulici in trgu Vorosmati, kjer smo lahko nakupili spominke za svoje najbližje ali pa se morda prepustili mislim in tiho opazovali vrvež okoli nas. Kmalu se je stemnilo in odpravili smo se na Kraljevi hrib, trdnjavo, kjer se nahaja Matjaževa cerkev, grad in ribiška trdnjava. Še zadnji pogled na pravljično osvetljeno Budimpešto in odhod proti domu.

Na poti nas je, kljub pravljičnem občutenju po ogledu predbožične Budimpešte, prevzel vse prepogost potrošniški duh. Ustavili smo se v znanem, velikem nakupovalnem centru in porabili še zadnje forinte.

V poznih večernih urah smo se vrnili domov, vsak v svoje vsakodnevno življenje, delo, družbo, hrepenenja ...

Bilo nam je lepo in upam, da bomo naše druženje kmalu ponovili!!!

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE

NAROČILNICA

Naročam **OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE** na moj naslov.
Naročnino za 1 leto bom poravnal(a) v osmih dneh po prejemu položnice.

Ime: _____

Priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Naročam _____ izvod(ov) OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE.

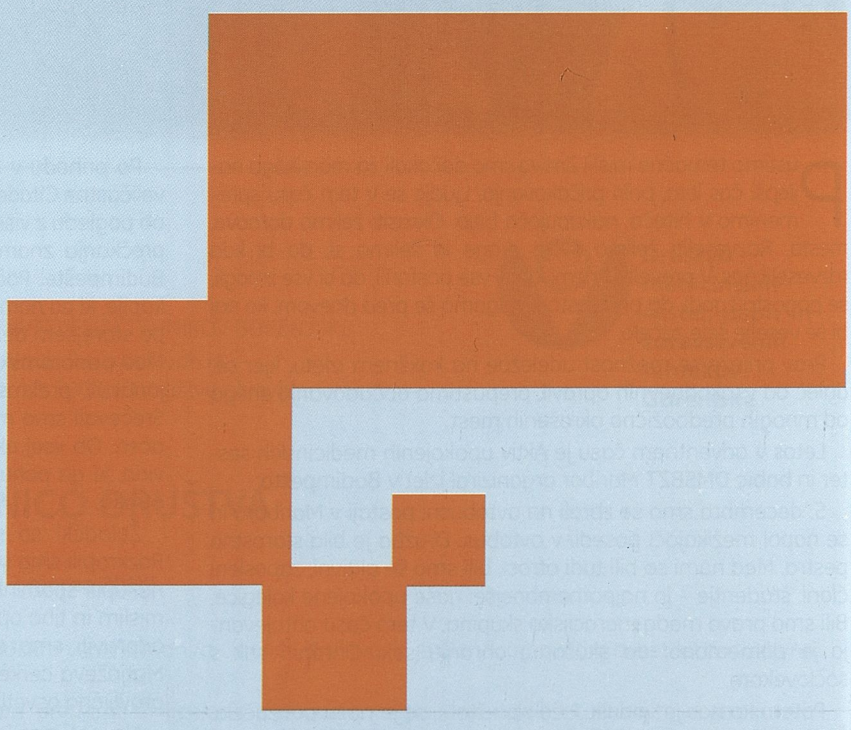
Podpis: _____

Cena Obzornika zdravstvene nege za redne naročnike je 21€, za študente,dijake in upokojence 8€, za delovne organizacije 62 €.

Novo leto, mlado leto,
kaj prineslo boš, povej!
V svoj široki plašč odeto
se nam zdiš kot čarodej!

Novo leto, mlado leto,
vzemi željo za pozdrav:
naj se vsak potrudi vneto,
da bo vsem na svetu prav!

Lili Novy

Spoštovane bralke in bralci Utripa!

Zdravje, osebno zadovoljstvo ter živahno sodelovanje,
ki vodi v naš skupni uspeh
so želje uredništva Obzornika zdravstvene nege

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV CELJE

vabi na UČNO DELAVNICO

OBVLADOVANJE KONFLIKTNIH SITUACIJ

- sreda, 28. 01. 2009 od 11.00 do 15.00 ure
- sreda, 25. 02. 2009 od 11.00 do 15.00 ure
- sreda, 25. 03. 2009 od 11.00 do 15.00 ure
- sreda, 22. 04. 2009 od 11.00 do 15.00 ure
- sreda, 27. 05. 2009 od 11.00 do 15.00 ure
- sreda, 17. 06. 2009 od 11.00 do 15.00 ure

Vse učne delavnice bodo potekale v Psihološki svetovalnici, Stanetova 4 , Celje.
Vodi jih gospa Jožica Barborič, univ.dipl.psih., klin.psih.spec.

Prijave :
Marjana Vengušt, tel. 03 54 34 500 med 7 do 8 ure in od 14 do 15 ure
e-mail: marjana.vengust@zd-celje.si
Kotizacije ni.

Vsi zaposleni na področju zdravstvene in babiške nege v Bolnišnici Celje , ki bi se želeli udeležiti učnih delavnic, se morajop prijaviti v tajništvu glavne medicinske sestre.
Program učnih delavnic je v postopku licenčnega vrednotenja strokovnih izpopolnjevanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege pri Zbornici- Zvezi . Ob registraciji imejte s seboj Člansko izkaznico in številko licence, če jo že imate.

Vljudno vabljeni !

Predsednica DMSBZT Celje
Marjana Vengušt

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice

VISOKA ŠOLA ZA ZDRAVSTVENO NEGO JESENICE
Center za vseživljenjsko učenje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo
vabi na posvet z okroglo mizo

MOJA KARIERA – QUO VADIS:

Izobraževanje medicinskih sester v Sloveniji

Posvet z okroglo mizo bo potekal v **petek 30. 01. 2009** v Ljubljani, v **City hotelu Ljubljana**, v konferenčni dvorani **CITY** Dalmatinova 15, Ljubljana, s pričetkom ob 9. uri.

08.00 – 08.50 **Registracija udeležencev posveta z okroglo mizo**
09.00 - 09.10 Uvodne besede:
doc. dr. Brigita Skela Savič, dekanja Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice

Program posveta:
VLOGA FORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA V KARIERNEM RAZVOJU MEDICINSKE SESTRE
Moderatorka: dr. Danica Železnik
09.10 – 9.50 **Karierni razvoj: Stičišče, kjer se srečata odgovornost posameznika, organizacije, politikov, poklicnih združenj**
dr. Daniela Brečko
09.50 – 10.10 **Izobraževanje medicinskih sester v Sloveniji skozi čas, kot izhodišče za oblikovanje kariere**, dr. Bojana Filej
10.10 – 10.25 **Sociološki pogled na razvoj zdravstvene nege v Sloveniji**, Majda Šlajmer Japelj, Tamara Lubi
10.25 – 10.40 **Definicija problema izobraževanja medicinskih sester v Sloveniji, kot ga zaznava Zbornica - Zveza danes**
Darinka Klemenc
10.40 – 11.00 **Kako izobraženo medicinsko sestro potrebuje pacient in zdravstveni sistem – vidik opolnomočenja medicinske sestre pri izboljševanju kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave**
dr. Andrej Robida
11.00 – 11.15 **RAZPRAVA**
11.15 – 11.45 **ODMOR**

KDO JE MEDICINSKA SESTRA V EU IN KDO JE MEDICINSKA SESTRA V SLOVENIJI?
Moderatorka: Darinka Klemenc
11.45 – 12.00 **Kdo je medicinska sestra v Sloveniji - uresničevanje Evropske direktive in**

Bolonjske prenove v visokostrokovnem izobraževanju na področju zdravstvene nege
predstavnik Kateder za zdravstveno nego visokih zdravstvenih šol in fakultete

12.00 – 12.15 **Dejavniki in kriteriji ustanavljanja novih srednjih zdravstvenih šol in visokostrokovnih šol s programi Zdravstvena nega – vidiki širše odgovornost,** doc. dr. Brigita Skela Savič

12.15 – 12.30 **Nacionalne poklicne kvalifikacije - neformalno izobraževanje**
mag. Zdenka Tičar

12.30 – 12.45 **Vloga Državnega izpitnega centra v sistemu nacionalnih poklicnih kvalifikacij**
Slavko Lapanja

12.45 – 13.00 **Primer uvajanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij v Krki d.o.o**
Alenka Kralj Pučko

13.00 – 13.15 **RAZPRAVA**

13.15 – 14.30 **KOSILO**

KADRI, KI JIH POTREBUJE PACIENT IN ZDRAVSTVENA NEGA KOT STROKA IN ZNANSTVENA DISCIPLINA
Moderatorka: dr. Bojana Filej

14.30 – 15.00 **Potrebe po medicinskih sestrah v Sloveniji – kako jih določiti in kako začrtati projekcije potreb v prihodnje?**
mag. Tit Albreht

15.00 – 15.30 **Karierni razvoj medicinskih sester iz vidika potreb prakse zdravstvene nege**
Erna Kos Grabnar, dr. Saša Kadivec

15.30 – 17.00 **OKROGLA MIZA: DEJSTVA, CILJI IN KAKOVOST V IZOBRAŽEVANJU MEDICINSKIH SESTER V SLOVENIJI**
Moderatorja: Peter Požun, doc. dr. Brigita Skela Savič

15.30 – 16.00 **Stališča do izobraževanja medicinskih sester v Sloveniji:**

- *Izjava dekanov visokih zdravstvenih šol in fakultete*
- *Izjava ravnateljev srednjih zdravstvenih šol v Sloveniji*
- *Izjava Odbora strokovnih sekcij pri Zbornici - Zvezi*
- *Izjava Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego*
- *Izjava Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije*
- *Izjava Kolaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije za primarno zdravstveno nego*

16.00 – 17.00 **OKROGLA MIZA IN ZAKLJUČKI POSVETA**
Sodelujoči: Darinka Klemenc, prim. Janez Remškar, mag. Zdenka Tičar, predstavnik dekanov visokih zdravstvenih šol in fakultete, predstavnik ravnateljev srednjih šol, Erna Kos Grabnar, Jelka Mlakar in drugi sodelujoči na posvetu.

Na posvet z okroglo mizo se lahko prijavite preko prijavnice, ki je objavljena v informativnem biltenu Utrip ali preko e-prijavnice, ki je objavljena na spletni strani Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, www.vszn-je.si v rubriki Dejavnosti. Klasično prijavnico morate poslati na sedež **Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, Sp. Plavž 3, 4270 Jesenice** ali po faksu na št.: **04 5869 363**. Prijave sprejemamo **do 25. 01. 2009** oz. do zasedbe prostih mest. Število prijav je omejeno.

Kozacija znaša **120 EUR z DDV**. V kotizacijo je vključena udeležba na posvetu, kosilo, pogostitev v odmoru in potrdilo o udeležbi. Posvet je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice-Zveze in dodelitve licenčnih točk.

Pravne osebe (organizacije) plačajo kotizacijo po izstavitvi računa v valutnem roku. Fizične osebe (samoplačniki) morajo kotizacijo poravnati najmanj 3 dni pred dogodkom.

Kotizacijo je potrebno nakazati na transakcijski račun Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, Sp. Plavž 3, 4270 Jesenice na številko: **07000-0001033819, sklic 00-760106.**

Dodatne informacije dobite v Centru za vseživljensko učenje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo na št.: 04 5869 362 ali 031 747 239 oz. po e-pošti: mkaucic@vszn-je.si

Organizator si pridružuje pravico do manjših sprememb programa posveta.

Sledite našemu sloganu **Partnerstvo, Znanje, Razvoj** in se nam pridružite na posvetu.

Prijazno vabljeni,

Predstojnik centra
Boris Miha Kaučič

Dekanja
doc. dr. Brigita Skela Savič

Del dohodnine lahko namenite Zbornici – Zvezi

Zahvaljujemo se vsem tistim, ki ste se odločili, da na osnovi Uredbe o namenitvi dela dohodnine za donacije (Uradni list RS, št. 30/2007 in 36/2007) del dohodnine za leto 2007 (0,5 odstotka) namenite naši stanovski organizaciji.
Če se še niste odločili, komu nameniti del dohodnine, lahko svojo odločitev za dohodnino za leto 2008 sporočite na Davčno upravo. Obvezno napišite davčno številko Zbornice – Zveze: 64578119.
Vsem se zahvaljujemo za prispevek!

Vodstvo Zbornice – Zveze

spes.
DRUŠTVO ZA KULTURO ODNOSOV

V Društvo za kulturo odnosov smo včlanjene med. sestre in zdravstveni tehniki z bogatimi izkušnjami na različnih področjih dela v zdravstveni negi. S pomočjo novih znanj iščemo konkretne odgovore na etične in psihološke dileme v praksi zdravstvene nege. Seminar je namenjen vsem, ki se v procesu svojega dela srečujete z bolečino.

VABIMO NA DVODNEVNI SEMINAR Z UČNIMI DELAVNICAMI, KI BO POTEKAL V OKVIRU MODULA

»MEDOSEBNI ODNOSI KOT TEMELJ KAKOVOSTI V ZDRAVSTVU«

tema srečanja
PSIHOLOŠKI MOMENTI BOLEČINE - TIMSKO OBRAVNAVANJE BOLEČINE
20. in 21. februar 2009,
Šport center Prodnik, Ljubno ob Savinji

PROGRAM **PETEK, 20. februar 2009**

08.00 – 09.00 Registracija udeležencev
09.00 – 09.30 Otvoritev srečanja s kulturnim programom
09.30 – 09.45 **Predstavitev organizacije dela na Odd. za anestezijo SB Celje**
Jernej Košak, viš. med. teh.
09.45 – 10.00 **Timsko obravnavanje bolečine**
Branka Vilč, dr. med., specialistka anesteziologije in intenzivne medicine in ranimatologije
10.00 – 10.30 **Gradimo medosebne odnose**
Lidija Borak, dipl. m. s.
10.30 – 11.00 Odmor
11.00 – 11.30 **Bolečina pri bolniku v očeh dijakov zdravstvene šole**
Mateja Božič, dipl. m. s.
11.30 – 12.00 **Emocionalno doživljanje MS na začetku delovne kariere**
Petra Bastl, dipl. m. s.
12.00 – 13.30 Odmor za kosilo
13.30 – 14.00 **Košček mozaika iz moje poklicne poti – utrinki iz protibolečinske ambulante**
Karmen Filipčič, dipl. m. s.
14.00 – 14.30 **Patronažna MS in pacient z bolečino v domačem okolju**
Magda Brložnik, viš. med. ses., spec. patr. zdr. nege
14.30 – 15.00 Odmor
15.00 – 15.30 **Terapija bolečine v domu starejših Laško – posnetek stanja**
Damjana Damiš, dipl. m. s.
15.30 – 16.00 **Prepoznavanje bolečine telesa**
Hedvika Zimšek, viš. med. ses., prof. zdr. vzg.
16.00 – 16.30 **Psihološki momenti bolečine – teoretični del**, Renata Roban, dipl. m. s., spec. ZDT (zakonski in družinski terapevt)
16.30 – 18.00 **Psihološki momenti bolečine – DELAVNICA**,
Renata Roban, dipl. m. s., spec. ZDT
19.00 Večerja

SOBOTA, 21. februar 2009

09.00 – 09.30 **Stres na delovnem mestu - psihična bolečina**
Edisa Korajac, dipl. m. s.
09.30 – 10.00 **Ustvarjanje tima, ki skrbi za bolnika z bolečino - predstavitev primerov**
Lidija Borak, dipl. m. s.
10.00 – 10.15 Odmor
10.15 – 12.00 **OKROGLA MIZA**
Uvod: Prvi koraki zdravstvenega tima v Protibolečinski ambulanti Celje
Ana Sem, sred. med. ses.
Premaknimo meje – Učimo se skupaj – Postavljajmo nove smernice – Sodelujemo v dobro bolnikov
Sodelujejo: Branka Vilč, dr. med., Magda Brložnik, viš. med. ses., spec. patr. zdr. nege, Damjana Damiš, dipl. m. s., Hedvika Zimšek, viš. med. ses., prof. zdr. vzg., Lidija Borak, dipl. m. s. (moderator)
12.00 – 12.20 **Evalvacija seminarja in zaključek**
13.00 Kosilo

Prijava: Prijavite se lahko pisno, preko prijavnice v Utripu, na naslov Marjeta Terbovšek, Luče 130, 3334 Luče, tel.: 041 797 326 ali na e - mail: marjeta.terbovsek@siol.net, najkasneje do 10.02.2009. Kotizacijo plačate na podlagi izstavljenega računa, ki ga prejmete po opravljeni prijavi.

Ob registraciji potrebujete številko odločbe licence, člansko številko Zbornice – Zveze ter potrdilo z žigom o plačani kotizaciji. Kotizacija: Kotizacija dvodnevnega seminarja znaša 220 €, za enodnevno prisotnost in aktivne udeležence115 €; za zdravnike znaša kotizacija 240 €. V kotizacijo je všteto strokovno gradivo, prigrizki med odmori, 2x kosilo in večerja. Rezervacija prenočišč: Šport center Prodnik, tel.: 03 838 10 30, 03 839 25 00 ali 041 752 111 (Lokacija: ob reki Savinji v Radmirju, ob cesti Celje - Logarska dolina). Ostale informacije: Za vsa dodatna vprašanja v zvezi s seminarjem smo vam na voljo na tel. št. 051 325 365 (Lidija Borak) vsak dan, med 8.00 in 12.00 uro. Strokovni seminar je pri Zbornici - Zvezi v postopku pridobivanja licenčnih točk. Programsko - organizacijski odbor: Lidija Borak, Suzana Labaš, Karmen Filipčič, Renata Jakob Roban.

Vljudno vabljeni!

VABIMO K AKTIVNI UDELEŽBI: na simpoziju z mednarodno udeležbo z naslovom RAZNOLIKOST ODZIVANJA NA STRESNE SITUACIJE, ki bo 17. in 18. aprila v hotelu Plesnik, Logarska dolina. Prijave z izvlečki predavanj nam prosim posredujte najkasneje do 31.1.2009. Delite svoje dragocene izkušnje z nami. Izvlečke predavanj posredujte na naslov: Društvo za kulturo odnosov – SPES, Robanov kot 40 b, 3335 SOLČAVA, ali po e – pošti: rroban@gmail.com.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

IZOBRAŽEVANJE, D.O.O.
www.elite-izobrazevanje.si

VABILO NA SEMINAR - ŽENSKE ŽENSKAM

v organizaciji DMSBZT-Gorenjske in ELITE IZOBRAŽEVANJE d. o. o.
19. februarja 2009 na Bledu Hotel Astoria

Program:
8.30- Sprejem udeleženk

9.00 – 10.30
Jaz in ti, midva, mi - Razmišljanje o medosebnih odnosih
Jaz – moje lastnosti za kakovostni odnos.
Temelji zdravega odnosa.
Pogovarjam se, poslušam in slišim.
Voditeljica: Danica Cedilnik, prof.

V vsakem od nas je otrok, ki potrebuje mater
Biti mati, ne pomeni samo rojevanja otrok.
Biti mati, pomeni, da imaš veliko srce in si zaloga preproste modrosti in življenjske sile. Biti mati, pomeni, da znaš sprejeti šibke, jih opogumiti, usmeriti in ustaviti, z dotikom jim zagotoviti varen pristan in sprostitev, s toplo besedo uspavati.
Voditeljica: Nadja Flajs, prof.

10.30 -11.00 Odmor

11.00-12.30
Čustvena inteligenca pri delu v zdravstvu
Kdo sem? Temeljne sestavine naše osebnosti.
Zavedanje svojega čustvenega odzivanja.
Izražanje in obvladovanje čustev.
Voditeljica: Majda Šavko, prof.

12.30-13.00 Odmor

13.00-14.30
• Moji življenjski kažipoti
Ali poznam svoje vrednote in živim po njih?
Kako se postavim zase in ostanem mirna in prijazna?
Se zavedam, da sem sama odgovorna za svoje odločitve?
Voditeljica: Majda Vodopivec, prof.
14.30-Sklep z anketiranjem in s podelitvijo potrdil

14.45-Volilni občni zbor DMSBZT Gorenjske

Pozno kosilo

Prijave: Izpolnjeno prijavnico iz UTRIP- a pošljete po pošti na naslov:
Oti Mertelj, Splošna bolnišnica Jesenice Titova 112, 4270 Jesenice. V tem primeru prijavo sporočite na tel. št. 041 496 688, prijava možna tudi po e-pošti na naslov:
jozica.trstenjak@gmail.com Ob prijavi navedite (št. članske izkaznice, naslov plačnika in davčno številko). Prijave zbiramo do 13. 2 .2009 oziroma do zasedbe prostih mest.
Kotizacija: Za člane/nice DMSBZT Gorenjske kotizacije ni, za člane drugih regijskih društev 140 EUR, za nečlane/ice Zbornice – Zveze 180 EUR. Kotizacijo nakažete na TR društva DMSBZT Gorenjske številka 07000-0000110185 sklic na številko 2205.
Ob registraciji potrebujete potrdilo o plačani kotizaciji, člansko izkaznico in številko licence. Možno je tudi plačilo kotizacije pred pričetkom seminarja. Dodatne informacije na tel. št. 040 283 829.
Izobraževanje je v postopku vrednotenja za pridobitev licenčnih točk in se upošteva pri napredovanju.

Predsednik DMSBZT-Gorenjske
Žagar Marjan l.r.

Zavod iskreni.net, zavod za kulturo življenja organizira seminar

VZGOJA BREZ NASILJA

Ljubljana, Kongresni center MONS, 3. februar 2009

Program

9.00–9.10	**Uvodna nagovora;** Pavle Kornhauser, ZPMS, in dr. Zdenka Čebašek Travnik, var. člov. pravic
9.20–10.15	**Samo en udarec otroka za vedno zaznamuje;** doc. dr. Katarina Kompan Erzar in Tatjana Rožič, zakonski in družinski terapevtki
10.15–11.00	**Telesna kazen – zorni kot pediatra na primarni ravni;** Vesna Plevnik Vodušek dr. med., spec. ped.
11.15–12.00	**Primer skrajnega nasilja nad otrokom;** asist. Zdenko Orožim dr. med., spec. spl. in pl. kir.
12.00–12.40	**Otroci so ogledalo družine in družbe;** Mihaela Rahne, vzg. predšolskih otrok
12.40–13.40	Odmor za kosilo
13.40–15.25	**Stanje na terenu –** predstavniki min. za zdravje, min. za delo, družino in soc. zadeve, CDS in Zavoda RS za šolstvo
15.25–17.00	**Razprava in zaključki seminarja;** izr. prof. dr. Tomaž Erzar, družinski terapevt, FDI, Tatjana Mušič, MNZ, Generalna policijska uprava, mag. Leonida Zalokar, Vzgojni zavod Planina

Prijave in informacije: Zavod iskreni.net, Stožice 56, 1000 Ljubljana, www.iskreni.net, info@iskreni.net, 0590/20-000.
Kotizacija: 60 EUR (z DDV). Kotizacijo nakažite na TRR: SI 56 0310 2100 0310 368.

društvo 80 let • 1927-2007 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ljubljana

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Vabi na strokovno izpopolnjevanje

MANAGEMENT ZDRAVSTVENE NEGE V LUČI ETIKE

ki bo potekal 18. 02. in 19. 02. 2009 v prostorih DMSBZT Ljubljana, na Poljanski cesti 14, 1000 Ljubljana

Strokovni program izobraževanja:

Sreda, 18. 02. 2009

Etika v managementu zdravstvene nege

8.00 – 8.30 Predstavitev programa in udeležencev

8.30 – 9.15 **Manager v ZN in etika,** Peter Požun, viš.med.teh.,univ.dipl.ekon.

9.15 – 10.45 **Vpliv komuniciranja na uspešno vodenje,** Vera Štebe, viš.med.ses., prof.ped., pred.

10.45 - 11.15 Odmor

Odgovornost v zdravstveni negi

11.15 – 12.15 **Odgovornost v zdravstveni negi,** Sandra Naka, prof.zdr.vzg.

12.15 - 13.15 **Odgovornost za napake pri zdravstveni oskrbi,** Janez Tekavc, univ. dipl. iur.

13.15 - 13.35 Odmor

Pravice pacientov

13.35 - 15.00 **Spoštovanje pacientovih pravic,** Marina Velepič, viš.med.ses.

15.00 - 15.40 **Etični vidik nasilja v zdravstveni negi,** Irena Špela Cvetežar, dipl.m.s. Darinka Klemenc, dipl.m.s.

Četrtek, 19. 02. 2009

Etični problemi in dileme v praksi zdravstvene nege

8.00 - 9.30 **Reševanje etičnih dilem in primerov iz prakse zdravstvene nege,** Marina Velepič, viš.med.ses.

9.30 - 10.00 Odmor

Etično okolje

10.00 - 11.20 **Ustvarjanje etičnega okolja v praksi,** Sandra Naka, prof.zdr.vzg.

11.20 – 11.50 Odmor

Izdelava načrta izboljšav stanja in možnosti implementacije v prakso

11.50 – 12.30 **Izdelava načrta izboljšav in implementacija v prakso,** Marina Velepič, viš.med.ses., Sandra Naka, prof.zdr.vzg.

12.30- 13.00 Evalvacija in zaključek seminarja

Splošne informacije

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi, ki delajo na različnih področjih zdravstvene nege. Sestavljen je iz teoretičnega dela v obliki predavanj in dela v manjših skupinah. Število udeležencev učne delavnice je omejeno (20).

Kotizacija z DDV za člane znaša 175,00 EUR, za nečlane 215,00 EUR. Kotizacija se plača po izstavljenem računu. V kotizacijo je všteto gradivo in organizacija učne delavnice ter osvežitev s kavo, pijačo in prigrizkom. Udeležba na strokovnem izpopolnjevanju šteje za izpolnitev obveznih vsebin za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi (10 člen Pravilnika o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege, Ur. l. RS 24/07)

Pri Komisiji za licenčno vrednotenje je delavnica ocenjena s 13 licenčnimi točkami, za pasivno udeležbo.

Pisno prijavo z ustreznimi podatki – plačnika (zavod, davčna številka) pošljete do 07. februarja 2009 na naslov DMSBZT Ljubljana Poljanska cesta 14, ali po elektronski pošti na naslov tajnistvo@drustvo-med-sester-lj.si ali irma.kiprijanovic@gmail.com

Vljudno vabljeni!

Nosilki dejavnosti etike:
Marina Velepič, viš. med. ses.
Sandra Naka, prof. zdr. vzg.

Predsednica DMSBZT Ljubljana:
Đurđa Sima, dipl. m. s.

Del dohodnine lahko namenite Zbornici – Zvezi

Zahvaljujemo se vsem tistim, ki ste se odločili, da na osnovi Uredbe o namenitvi dela dohodnine za donacije (Uradni list RS, št. 30/2007 in 36/2007) del dohodnine za leto 2007 (0,5 odstotka) namenite naši stanovski organizaciji.
Če se še niste odločili, komu nameniti del dohodnine, lahko svojo odločitev za dohodnino za leto 2008 sporočite na Davčno upravo. Obvezno napišite davčno številko Zbornice – Zveze: 64578119.
Vsem se zahvaljujemo za prispevek!

Vodstvo Zbornice – Zveze

Sekcija za kemoterapijo SZD, Katedra za infekcijske bolezni in epidemiologijo MF, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana

INFEKTOLOŠKI SIMPOZIJ 2009

Glavne teme:
Novosti
Okužbe, povezane z zdravstvom

Petek, 27. marec 2009

8.30 – 9.00 Sponzorirano predavanje z zajtrkom Astra Zeneca
Resistance problems in G-negative bacteria - where do we go from here? Tobias Welttej
Moderatorji: Čižman M, Tomažič J

9.15-9.35 **Novi antibiotiki: kaj potrebujemo in kaj lahko pričakujemo**, Beović B

9.35-9.55 **Novosti na področju glivnih okužb. Nova zdravila, nove indikacije,** Lejko Zupanc T

9.55-10.15 **Poraba antibiotikov v slovenskih bolnišnicah**,
Čižman M, Slovenska skupina za spremljanje porabe protimikrobnih zdravil

10.15-10.35 **Pregled najpomembnejših objav s področja infektologije v zadnjem letu,**
Strle F, Maraspin Čarman V

10.35-11.00 kava, Vabi Astra Zeneca

Moderatorji: Lejko Zupanc T, Lužnik Bufon T

11.00-11.20 **Okužbe, povezane z zdravstvom: pristop Svetovne zdravstvene organizacije, inštitucij Evropske skupnosti in Slovenije**
Muzlovič I, Tomič V

11.20-11.40 **Okužbe, povezane z zdravstvom: medkolegialni vidik,** Pleterski Rigler D

11.40-12.00 **Epidemiologija okužb, povezanih z zdravstvom v Sloveniji: kaj vemo**,
Kotnik-Kervorkijan B, Simonović Z

12.00-12.20 **Odpornost bakterij Staphylococcus aureus, Enterococcus spp., Klebsiella pneumoniae, Pseudomonas aeruginosa in Acinetobacter baumanii, osamljenih pri bolnikih v slovenskih bolnišnicah v letu 2007**, Müller-Premru M, Ribič H, Lorenčič-Robnik S, Žohar-Čretnik T, Fišer J, Kavčič M, Harlander T, Štrumbelj I, Tomič V, Piltaver- Vajdec I, Jeverica S

12.20-14.00 **Sponzorirano predavanje s kosilom** PharmaSwiss
TYGACIL-prvi rezultati občutljivosti v Sloveniji,
Seme K, Tomič V, Lorenčič Robnik S

Moderatorji: Jereb M, Beović B

14.00-14.20 **Bolnišnična pljučnica,**
Karner P, Gregorčič S

14.20-14.40 **Okužbe žilnih katetrov in bakteriemija, povezana z zdravstvom,**
Pikelj-Pečnik A, Jurca T

14.40-15.00 **Okužbe kirurške rane,**
Lotrič Furlan S, Lejko Zupanc T

15.00-15.20 **Okužbe sečil, povezane z zdravstvom,**
Zakotnik B

15.20-16.00 kava

Moderatorji: Matičič M, Lešničar G

16.00-16.10 **Črevesne bolnišnične okužbe pri otrocih**
Ahčan J, Radšel A

16.10-16.20 **Črevesne bolnišnične okužbe pri odraslih**
Blatnik J, Lešničar G

16.20-16.35 **Okužba s HIV, povezana z zdravstvom,**
Tomažič J, Vovko T, Gorišek Miksić N

16.35-16.50 **Okužbe z virusi hepatitisa, povezane z zdravstvom,** Matičič M

16.40-17.00 **Mikrobiološka diagnostika z zdravstvom povezanih okužb,** Seme K, Švent Kučina N

Sobota, 28. marec 2009
Moderatorji: Vidmar L, Arnež M

09.00-09.25 **Okužbe, povezane z vodo in zrakom v bolnišnici,** Škerl M

9.25-9.50 **Okužbe, povezane z zdravstvom, pri otrocih,** Pokorn M

9.50-10.15 **Vloga izolacije v preprečevanju bolnišničnih okužb**, Lužnik Bufon T

10.15-10.40 **Ukrepi za preprečevanje okužb v izrednih razmerah,** Logar M, Lužnik Bufon T

10.40-11.10 kava

Moderatorji: Lejko Zupanc T, Strle F

11.10-11.35 **Vloga dezinfekcije in čiščenja prostorov v preprečevanju bolnišničnih okužb**,
Lenhart A, Vrenko S

11.35-12.00 **Priporočila za preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom, ki se uporabljajo v Sloveniji: kaj uporabljamo, kaj je novega, kaj bomo morali spremeniti,** Tomič V

12.00-12.25 **Okužbe v negovalnih ustanovah,**
Lejko Zupanc T, Lotrič Furlan S

12.25-12.50 **Ali je zdravstveni delavec lahko vir bolnišnične okužbe?,**
Remec T, Berginc Dolenšek A

Naslov za pošiljanje prijav: Tajništvo Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja, Japljeva 2, 1525 Ljubljana
Informacije: Simona Rojs, telefon: 522 42 20, 522 21 10
fax. 522 24 56, e-mail: simona.rojs@kclj.si
Kotizacija: 100 EUR z DDV

Strokovni vodja:
prof. dr. Bojana Beović, dr. med.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenj Gradec

PREDSTAVITEV ODDELKA ZA TRAVMATOLOGIJO IN ORTOPEDIJO

31. januar 2009

8.00 - 9.00	Registracija
9.00 - 9.15	Otvoritev in pozdrav
9.15 - 9.45	**Predstavitev Oddelka za travmatologijo in ortopedijo Slovenj Gradec** ga. Helena Verčko, dipl. m.s.
9.45 - 10.45	**Operacija kolka – totalna endoproteza** g. Stanislav Ovnič, dr. med., spec. ortoped
10.45 - 11.00	Odmor
11.00 - 11.30	**Zdravstvena nega po totalni endoprotezi** ga. Tina Čekon, dipl.m.s.
11.30 - 12.00	Razprava
12.00 - 12.15	Modna revija. Predstavitev zaščitnih oblačil firme Prevent Slovenj Gradec (Srednja strokovna zdravstvena šola)
12.15 - 13.00	**Predstavitev razstavljavcev:** **- Oskrba ran z oblogami Convatec** ga. Suzana Majcen Dvoršak, višja med. sestra, ET **- Oskrba ran z oblogami Johnson-Johnson** gdč. Mojca Švoger, prodajni zastopnik **- Predstavitev blazin za preprečevanje ran, ki so posledica pritiska** ga. Lonja Holinski, prodajni zastopnik
13.00 – 13.45	**Zlom kolka pri starostniku in operacija** g. Miran Sagmeister, dr.med.,spec. kirurg-travmatolog
13.45 – 14.15	Odmor
14.15 – 14.45	**Najpogostejše negovalne diagnoze po operaciji kolka** gdč. Vesna Vravnek, dipl. m.s.
14.45 – 15.15	**Fizioterapija po operaciji kolka** ga. Saša Polh, dipl. fizioterapevt
15.15 – 16.00	**Organizacija urgentne službe v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec.** ga. Petra Štigl, dipl.m.s.
16.00 – 16.30	Razprava
16.30	Zaključek

Kotizacije ni, udeležba se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Prijave sprejemamo na telefonski številki 02 88 23 400, int. 603, ga. Verčko ali ga. Čekon, e-pošta helena.vercko@sb-sg.si

Srečanje bo potekalo v knjižnici na Oddelku za pediatrijo, Splošne bolnišnice Slovenj Gradec

ORGANIZACIJSKI ODBOR: ga. Aleksandra Horvat, ga. Helena Verčko, ga. Tina Čekon

STROKOVNI ODBOR: ga. Petra Štigl, ga. Lucija Vinšek, ga. Vesna Vravnek

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji

TEMA: STERILIZACIJA NI IGRA!

Kraj in čas: Rogaška, sreda 15. in četrtek 16. april 2009

V naslovu strokovnega seminarja želimo poudariti pomen doslednega ravnanja pri delu na področju sterilizacije in opozoriti na nevarnosti v primeru neupoštevanja zahtev.

Program je v usklajevanju. Obsegal bo teme: novosti v standardih, inšpekcijski nadzor, ravnanje z odpadki v zdravstvu (zdravstvena inšpektorica), higiensko vzdrževanje prostorov v centralni sterilizaciji, predstavitev standardov kot procesnih navodil, komunikacija kot pomemben motivator, delavnica – plazma sterilizacija.

Dokončen program in vse ostale informacije bodo objavljene v februarskem Utripu.

Vljudno vabljeni.

Informacije: Predsednica sekcije Andreja Žagar
Onkološki inštitut,
Zaloška 2, Ljubljana,
Tel.: 01/5879524; e-mail: azagar@onko-i.si

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice

VISOKA ŠOLA ZA ZDRAVSTVENO NEGO JESENICE
organizira v sredo 04. in četrtek 05. 02. 2009 zimsko šolo tutorstva z naslovom

TUTORSTVO KOT POMEMBEN DEJAVNIK ZVIŠEVANJA KAKOVOSTI V IZOBRAŽEVANJU

Zimska šola tutorstva bo potekala v obliki učne delavnice **na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice, Sp. Plavž 3, Jesenice, v predavalnici 3, s pričetkom ob 9.00 uri.** Dodatne informacije najdete na spletni strani VŠZNJ – www.vszn-je.si

Sledite našemu sloganu **Partnerstvo, Znanje, Razvoj** in se nam pridružite.

Prijazno vabljeni,

Predstojnik centra *Boris Miha Kaučič*

Dekanja *doc. dr. Brigita Skela Savič*

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV MARIBOR

PROGRAM KLINIČNIH- STROKOVNIH VEČEROV DMSBZT MARIBOR

Poudarek pri projektu predstavljajo pobude iz strokovnih okolij področja zdravstvene in babiške nege zavodov v regiji. Vsebinski koncept predavanj je zasnovan na osnovi timskega dela zaposlenih v zdravstveni obravnavi pacientov.

Srečanja bodo potekala vsak tretji četrtek v mesecu, od 17.00 do 20.00 ure, v veliki predavalnici kirurške stolpnice UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, Maribor.

Namenjena so zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter vsem, ki potrebujejo informacije v zvezi z razpisanimi vsebinami. Udeležba na predavanjih je brez kotizacije.
Program strokovnih srečanj je v postopku pridobivanja LT pri Komisiji za licenčno vrednotenje strokovnih izpopolnjevanj na Zbornici- Zvezi.

Januar
PREVENTIVA RAKA MATERNIČNEGA VRATU (CEPIVA PROTI OKUŽBI S HUMANIMI VIRUSI PAPILOMA- HPV)
17.00 – 18.30 **Bolezni povezane s HPV – odkrivanje in zdravljenje**
prim. Danilo Maurič, dr. med., spec.
18.30 – 20.00 **Vloga medicinske sestre pri preventivi raka maternicnega vratu, zdravstvena vzgoja pacientk**, Petra Žižek, dipl.m.s.

Februar
NUKLEARNA MEDICINA
17.00 – 18.30 **Bolezni ščitnice- diagnostika in zdravljenje**
Mitja Topalovič, dr. med., spec. internist
18.30 – 20.00 **Zdravstvena nega in nuklearna medicina**
Stane Vernik, dipl. ZN

Marec
BOLEZNI SRCA IN OŽILJA
17.00 – 18.15 **Bolezni srca in ožilja**
Mirko Bombek, dr.med., spec. internist
18.15 – 19.30 **zdravstvena vzgoja pacientov s srčnim popuščanjem**
Renata Lošić, dipl.m.s.
19.30 – 20.00 **Telesna aktivnost pacientov s srčnimi obolenji**
Nada Knuplež, dipl. fizioterapevt

April
ŽIVETI Z DEMENTNIM SVOJCEM
17.00 – 18.30 **Živeti z dementnim svojcem**
asist. Mojca Muršec, dr. med., spec. psih.
18.30 – 20.00 **Zdravstvena nega dementnega svojca**
Suzana Smovnik, dipl.m.s.

Maj
KO SE DUŠEVNA MANJRAZVITOST PREPLETA Z DUŠEVNO MOTNJO
17.00 – 18.30 **Ko se duševna manjrazvitost prepleta z duševno motnjo**
Nataša Potočnik Dajčman, dr. med., spec. psih.
18.30 – 20.00 **Mali veliki človek**
Viktorija Štiglic, dipl.m.s.

Junij
POMEN ZDRAVE PREHRANE IN GIBANJA ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
17.00 – 18.30 **Pomen zdrave prehrane za zdravje**
Svetlana Šarenac, dipl.m.s., spec. klin. dietetike
18.30 – 20.00 **Pomen gibanja za zdravje**
Zvezdana Vražič, dipl.m.s., spec. klin. dietetike

September
STRES
17.00 – 20.00 **Aktivno soočenje s stresom**
Maja Rusič, sms, dipl. soc.

Oktober
KRONIČNA LEDVIČNA BOLEZEN (KLB)
17.00 – 18.30 **Življenje s kronično ledvično boleznijo (KLB)**
Sebastjan Bevc, dr.med., spec. internist
18.30 – 20.00 **Zdravstvena nega pacientov s KLB**
Cvetka Krel, dipl.m.s.

November
PREHRANA ONKOLOŠKEGA PACIENTA
17.00 – 18.30 **Prehrana onkološkega pacienta**
Nada Kozjek, dr. med., spec.
18.30 – 20.00 **Denis Mlakar Mastnak**, dipl.m.s., spec. klin. dietetike

December
KLINIKA ZA GINEKOLOGIJO IN PERINATOLOGIJO UKC MARIBOR
17.00 – 20.00 **Oddelek za perinatologijo UKC Maribor se predstavi**
Aleksandra Frangež, dipl.m.s.
Erika Marin, dipl.m.s., spec.
Miranda Zel, viš.med.ses.
Erika Razboršek, dipl.m.s.

Univerza v Mariboru
Fakulteta za zdravstvene vede
Center za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje

organizira seminar na temo

PACIENTOVE PRAVICE IN DOLŽNOSTI,

ki bo v četrtek, 19. in petek, 20. februarja 2009
v prostorih Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru,
Žitna ulica 15, Maribor

Program: četrtek, 19. 2. 2009

8.30 – 9.00 Registracija udeležencev,

9.00 – 9.15 Uvodni pozdrav

9.15 – 10.00 **Predstavitev Zakona o pacientovih pravicah s poudarkom na omejitvi avtonomije pacienta,**
doc.dr. Suzana Kraljić, Pravna fakulteta v Mariboru

10.00 – 10.45 **Pravice pacientov glede informiranja in vključevanja v proces obravnave**
doc. dr. Majda Pajnkihar, Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru

10.45 – 11.15 odmor

11.15 – 12.00 **Varstvo osebnih podatkov**
red. prof. dr. Vesna Rijavec, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru

12.00 -12.45 **Morala in etika v zdravstvu**
red. prof. dr. Šime Ivanjko, Pravna fakulteta v Mariboru

15.00 – 15.45 **Implementacija varstva pravic pacientov glede na novo zakonodajo na primarni ravni**
viš. predav. mag. Jernej Završnik, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

15.45 – 16.30 **Pritožbeni postopki v zdravstvu**
viš. predav. Gregor Pivec, dr. med., doc. dr. Anton Crnjac, Univerzitetni klinični center Maribor

16.30 – 17.00 Odmor

17.00 – 17.45 **Normativna in organizacijska izhodišča pravne odgovornosti medicinskih sester v klinični praksi UKC Maribor**
predav. mag. Marina Brumen, univ. dipl. ekon., Univerzitetni klinični center Maribor

17.45 – 18.30 **Uresničevanje pravic pacientov v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec**
Bojana Zemljič, dipl. m. s., Splošna bolnišnica Slovenj Gradec

Petek, 20. 2. 2009

9.00 – 9.45 **Pravice iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja in postopek za uveljavljanje pravic**
predav. Marijan Papež, univ. dipl. prav. ZIPZ Slovenije

9.45 – 10-30 **Pravice otrok s posebnimi potrebami v slovenski zakonodaji**
doc. dr. jasna Murgel, Okrajno sodišče v Mariboru

10.30 – 11.00 Odmor

11.00 – 11.45 **Pravice zanemarjenega in trpinčenega otroka**
viš. predav. mag. Jadranka Stričević, Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, viš. preav. Zlatan Turčin, dr. med. spec.

11.45 – 12.30 **Vrste nasilja nad starostniki**
viš. predav. mag. Ana Habjanič, Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru

15.00 – 15.45 **Pravice starostnikov do zaščite pred nasiljem svojcev**
Jelka Črnivec, dipl. m. s., Dom Danice Vogrinec Maribor

15.45 – 17.45 Okrogla miza:
Izvajanje pacientovih pravic po Zakonu o pacientovih pravicah
Sodelujejo:
- Magda Žezlina, prof. ind. ped., varuhinja bolnikovih pravic Maribor
- Zastopniki pacientovih pravic
- Predstavniki društev bolnikov

Ker bo strokovno izobraževanje potekalo v obliki predavanj z diskusijo, prosimo udeležence, ki želijo sodelovati v diskusiji, da pošljejo pisna vprašanja do 16. 2. 2009 ali neposredno pred pričetkom strokovnega izobraževanja.

Udeleženci bodo prejeli potrdilo o udeležbi na strokovnem izpopolnjevcanju.

Strokovno izpopolnjevanje je v postopku licenčnega vrednotenja za pridobitev licenčnih točk pri Zbornici zdravstvene in babiške zveze Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicniskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Kotizacija znaša 250 evrov (z 20 % DDV je kotizacija 300 evrov). Kotizacija vključuje izvedbo seminarja, zbornik predavanj s seminarja z recenzijo, potrdilo o udeležbi in osvežilne napitke.

Prosimo, da kotizacijo nakažete na naslov: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede, Žitna ulica 15, 2000 Maribor, TRR:01100-6090125827, najkasneje do 7. februarja 2009.

Vljudno prosimo, da nam izpolnjene in podpisane prijavnice pošljete čim prej, najkasneje pa do 7. februarja 2009.

Informacije po tel.: 02/ 300 47 51 ali po faksu:02/ 300 47 47 ali po e-pošti:ljudmila.kolenc@uni-mb.si

Ob prijavi pošljite tudi naročilnico vašega zavoda oziroma podjetja, ki je podlaga za izstavitev računa.

Pisne odjave sprejemamo najkasneje 5 dni pred izpeljavo programa na gornji naslov.V nasprotnem primeru že plačane kotizacije ne bomo mogli vrniti, oziroma vam bomo kotizacijo kljub neudeležbi zaračunali.

7. kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije
bo potekal od 11. do 13. maja 2009 pod motom:

MEDICINSKE SESTRE IN BABICE – ZNANJE JE NAŠA MOČ

Ljubljana – Grand hotel Union

Vabimo vas k sodelovanju;
za oddajo povzetkov vam posredujemo naslednja vsebinska področja:

- **poklicne kompetence in odgovornost,**
- **izobraževanje in raziskovanje,**
- **primeri dobre prakse,**
- **sodelovanje in timsko delo,**
- **menedžment,**
- **promocija zdravja,**
- **pacient – partner v zdravstveni in babiški negi.**

Pomembni datumi:

20. 1. 2008 – rok za oddajo povzetkov - izključno v e-obliki preko spletne strani Zbornice - Zveze

31. 1. 2009 – obvestilo o sprejetju povzetka

30. 3. 2009 – rok za oddajo člankov za objavo v zborniku kongresa

10. 3. 2009 – zgodnja prijava za udeležbo na kongresu

Cene kotizacij kongresa:
Zgodnja 3 dnevna kotizacija: 250,00 EUR - prijava do 10.4. 2009
Pozna 3 dnevna kotizacija: 290,00 EUR- prijava po 10.4. 2009
Enodnevna kotizacija zgodnja: 100,00 EUR- prijava do 10.4. 2009
Pozna enodnevna kotizacija: 120,00 EUR - prijava po 10.4. 2009
Upokojenci in študenti: 90,00 EUR

Naredimo skupaj kakovosten in odmeven kongres.
Sprotne informacije spremljajte na spletnih straneh www.zbornica-zveza.si in v Utripu.

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod, podjetje, član/ica

Poštna številka in kraj

Ulica in hišna številka

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka

Telefon e-kontakt:

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju dne

z naslovom

Organizator

Prijava udeležnk/cev:

S podpisom prijavljena/ni soglašam, da se moje ime, priimek in delovna organizacija posreduje sponzorjem.

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. licence	Št. članske izkaznice

Kotizacijo z DDV v višini EUR je poravnana:

❑ z nakazilom dne ali

❑ Z gotovino na dan seminarja

Kotizacijo bo poravnal

❑ zavod

❑ drugo

Datum prijave Podpis prijavitelja:

PRIJAVNICO OBVEZNO POŠLJITE ORGANIZATORJU STROKOVNEGA SREČANJA!

odreži in odpošlji

Podelitev srebrnih znakov in priznanj ter volilni občni zbor društva

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA
Rakičan, Ul. dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota

Emilija Kavaš

Osrednje srečanje pomurskih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov ter volilni občni zbor Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja sta se odvijala 21. novembra 2008 ob 18. uri v hotelu VIVAT v Moravskih Toplicah.

Ob kulturnem programu smo izpeljali podelitev srebrnih znakov in priznanj najbolj zaslužnim medicinskim sestram, babicam in zdravstvenim tehnikom Pomurja.

Večer je bil namenjen številnim dejavnostim.

1. Podelili smo srebrne znake in priznanja najbolj zaslužnim sodelavcem zdravstvene nege v Pomurju.

2. Dobro strokovno delo je temelj za prihodnost; tega se zavedamo vsi, zato so nam dobra izhodišča pripravile naše kolegice **upokojene medicinske sestre, s katerimi smo se družili ta večer.**

3. Da pa bo Strokovno društvo delovalo tako, kot si vsi želimo, smo izpeljali **volilni občni zbor društva.**

V kulturnem programu so sodelovali:

- ubrani glasovi otroškega pevskega zbora Metuljček pod vodstvom zborovodkinje Lukrecije Marič;
- Ženski pevski zbor Žarek DMSBZT Pomurja pod vodstvom zborovodkinje Anke Suhadolnik.

Srebrne znake smo podelili naslednjim sodelavkam in sodelavcu:

MARJANA VIDONJA, babica

Sodelavci iz zdravstvenega doma Gornja Radgona so predlagali dolgoletno sodelavko, babico **MARJANO VIDONJA**. Povedali so, da je kot dolgoletna šolana terenska babica prevzela odgovornost za večino otroških jokov v 28 vaseh sredi apaškega polja. Vodil jo je čut odgovornosti do porodnice, novorojenčka in družine. Strokovna zavzetost jo je peljala v številne dejavnosti, vedno je bila z vso strokovnostjo ob porodnici in ob prihodu novega življenja ter učila matere pravilne nege novorojenčka in dojenčka.

Sodelavci so povedali, da dobiš ob pogovoru z njo občutek, kot da bereš knjigo, katere strani so popisane z dobrimi deli, strokovnostjo in ljubeznijo.

Za lik ljubeče in zavzete ter strokovne babice si gospa Marjana Vidonja zasluži srebrni znak društva in skupaj z njo se ga veselimo.

JOŽICA HOZJAN, dipl. med. sestra

Predlagali so jo sodelavci iz Doma starejših Lendava. Za sodelavko pravijo, da je svoje bogato strokovno znanje, ki ga zdaj uspešno udejanja kot glavna medicinska sestra doma starejših Lendava, pridobila v različnih delovnih sredinah. Delala je na oddelku hemodialize na nefrološki kliniki v Ljubljani, na internem oddelku Splošne bolnišnice Murska Sobota, kot patronažna medicinska sestra v Ljutomeru, v obratni ambulanti Nafte v Lendavi. Nato se je zaposlila v Domu starejših Lendava kot gla-

vna medicinska sestra. Sodelavci zagotavljajo, da jo odlikuje izostren čut za ljudi, strokovnost, življenjske izkušnje in ljubezen do dela. S svojo nesebično zavzetostjo za zdravstveno nego starostnika skrbi za strokovno in varno delo ter dobro počutje varovancev doma in zaposlenih. Dejavna je kot voditeljica skupine za samopomoč, v lokalni skupnosti, v civilni zaščiti, v župnijski Karitas Črenšovci ter povsod, kjer potrebujejo njeno strokovnost in topel človeški pristop.

EVGEN KUZMA, višji zdrav. tehnik

Marjeta Gomboc s sodelavci iz Perioperativnega oddelka in centralnega operacijskega bloka je za priznanje predlagala gospoda **EVGENA KUZMA, višjega zdravstvenega tehnika**. Vse svoje življenje dela v Bolnišnici Murska Sobota na oddelku intenzivne kirurške terapije in anestezije. Sodelavci pravijo, da je Evgen Kuzma človek, ki izžareva veliko volje do strokovnega dela, je poln optimizma, zdravega humorja in življenjskega elana. Je strokovnjak, ki mu ni para, in ki svoje znanje nesebično razdaja vsem in vsakomur. Mnogim je bil dober učitelj prve pomoči, mentor in izpraševalec na strokovnih izpitih. Iz njegovih ust ni bilo nikoli slišati, da je utrujen, da ne more narediti tega ali onega, naj bo v službi ali zunaj nje. S svojimi predavanji sodeluje z društvom. Poleg poklicne poti vso svojo življenjsko moč usmerja k razvoju strokovnosti v raznih aktivnostih pri Rdečem križu ter v lokalni skupnosti.

VIDA PIRLING, dipl. med. sestra

Sodelavci Zdravstvenega doma Murska Sobota so predlagali gospo **VIDO PIRLING, dipl. med. sestro**. Poklicno pot je začela kot višja medicinska sestra v patronažni službi. Svoje strokovno znanje deli na različnih ravneh, med prvimi se je začela ukvarjati z zdravstveno vzgojo. Kot glavno medicinsko sestro Zdravstvenega doma Murska Sobota jo sodelavci opisujejo kot odlično medicinsko sestro, dobro sodelavko in prijateljico, ki ima rada svoje delo in verjame vanj, kot verjamejo vanjo tudi njeni sodelavci in varovanci. Z Vido Pirling se veselimo, da je dobitnica srebrnega znaka, ker si je to z vestnim, strokovnim delom, vodstvenimi sposobnostmi ter angažiranostjo v lokalni skupnosti, Rdečem križu ter na mnogih zdravstveno-vzgojnih prostovoljnih aktivnostih to zaslužila. S strokovnim delom in humanim odnosom ter človeško toplino je bistveno prispevala k razvoju stroke zdravstvene nege v Pomurju.

ZDENKA TRATNJEK, dipl. med. sestra

Sodelavci internega oddelka so za priznanje predlagali gospo **ZDENKO TRATNJEK**. Letos je že dobila najvišje priznanje Zbornice – Zveze, zlati znak, ki pove vse o njeni strokovnosti in človečnosti. Poznamo širino njenega strokovnega dela in človeškega duha ter pristopa na vseh področjih, od ambulantnih, dispanzerskih in oddelčnih do mentorskih in vodstvenih funkcij ter vlog. Svojo vlogo medicinske sestre kot vzgojiteljice, strokovnjakinje, osebe s posebnim čutom za sočloveka in mentorice izvaja nadvse dobro, strokovno in uspešno. Zdenka Tratnjek prenaša svoje znanje in spoznanja strokovni in laični javnosti, skrbi za dobro delo in organizacijo, ki vodi v kakovostno oskrbo pacientov in zadovoljstvo zaposlenih, za kar si zasluži srebrni znak Društva.

Iskrene čestitke za obe priznanji, uspešno delo ter polno zadovoljstva ji želimo še naprej.

Priznanja društva so prejeli:

BURNIK ZDENKA, srednja med. sestra

Predlagala jo je Irena Nerad s sodelavci z internega oddelka intenzivne terapije.

Zdenka Burnik je srednja medicinska sestra, ki je zvesta strokovna sodelavka internega oddelka že od leta 1972. S svojo strokovnostjo, pridnostjo, marljivostjo in velikim čutom za pacienta je kaj kmalu dobila mesto v interni intenzivni terapiji, kjer dela še danes. Sodelavci jo poznajo kot dobro timsko sodelavko, ki nikoli ni odrekla pomoči pacientom in sodelavcem. Svoje bogato strokovno znanje je prenašala na mlajše kolegice in kolege ter jim bila dober mentor in učitelj. V ospredju njenega dela je ves čas pacient ter skrb za kakovostno oskrbo in dobro počutje. Za delo poprime z veseljem, na katerem koli delovišču. Počasi se Zdenka približuje letom upokojitve, njena ljubezen do dela in zavzetost ob pacientu pa sta še vedno polni energije in entuziazma ter empatije do sočloveka. Zdenka Burnik je lik srednje medicinske sestre, ki ji priznanje društva pripada in se ga z njo veselimo.

VERA NOVAK, dipl. med. sestra

Predlagali sta jo Emilija Kavaš in Šarika Benko s sodelavci.

Vera Novak, dipl. med. sestra, je svoje delovno obdobje zapisala področju zdravstvene nege že ob vpisu v srednjo medicinsko šolo. Odločila se je za delo babice. Kljub napornemu delu na porodnem oddelku sta jo delovna vnema in zagrizenost pripeljali do študija na Višji zdravstveni šoli v Ljubljani. Leta 1980 je prevzela delovno mesto glavne medicinske sestre ušesnega oddelka. Pozneje je bila soustvarjalka združitve očesnega oddelka ter glavna medicinska sestra očesnega in ušesnega oddelka. Prepoznavna je po lastnem razmišljanju, ki jo je vodilo pri profesionalnem vodenju zdravstvene nege in vzgoji kadrov ter ustvarjanju sodobnejše organizacijske strukture oddelka. Izziv ji je bil tudi študij, ko je pridobila naziv diplomirane medicinske sestre. Novih nalog se loti zavzeto, z vso strokovnostjo, zato je prevzela tudi vodilno delovno mesto v čistilni službi, kjer pridno vnovčuje in uporablja svoje dolgoletne izkušnje na področju organizacije dela zdravstvene nege.

Vrsto let je dejavna tudi v Društvu medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja.

OLGA FARTELJ, srednja med. sestra

Priznanje za gospo medicinsko sestro Olgo Fartelj, vodjo pralnice v Splošni bolnišnici Murska Sobota, je predlagala gospa Emilija Kavaš s sodelavci.

Po končani srednji zdravstveni šoli je Olgo pot zanesla v Nemčijo v Ingostat, kjer je bil zaposlen njen mož. Delala je na različnih klinikah in se ves čas dodatno izobraževala. Imenovana je bila za oddelčno medicinsko sestro abdominalnega oddelka. Domov se je vrnila leta 1983 in se zaposlila na oddelku za intenzivno kirurško terapijo v Splošni bolnišnici Murska Sobota. Vedno jo je odlikovalo strokovno, odgovorno in natančno delo,

zato je bila tudi izbrana za vodjo službe z oskrbo s tekstilom, kjer dela še danes. Na delovnem mestu jo je čakalo veliko izzivov in nabiranje novih znanj. S svojo vztrajnostjo je uspela službo za oskrbo s tekstilom narediti primerljivo drugim bolnišnicam v Sloveniji in prejela priznanje za kakovost RAL I. Olgi ni nikoli škoda časa in energije, ki ju vloži v kakovost dela in svoje sodelavce. Ob svoji zavzetosti in natančnosti ter organizacijskih sposobnostih je uspela voditi pralnico izredno kakovostno, v dobro oskrbi vseh dejavnosti bolnišnice s tekstilom.

ROZALIJA – ZINKA PUŠENJAK, višja medicinska sestra

Predlagala jo je Natalija Vičar s sodelavci s pljučnega oddelka.

Svoje prve delovne izkušnje je začela nabirati na ginekološko-porodnem oddelku. V želji, da spozna še druga področja zdravstvene nege, se je leta 1974 zaposlila na internem oddelku SB MS, leta 1984 pa je postala glavna medicinska sestra pljučnega oddelka.

Tako je bila Zinka, medicinska sestra, za katero bi lahko rekli, da je orala ledino v zdravstveni negi pacientov pulmološkega oddelka v Pomurju, prva medicinska sestra, ki je asistirala pri prvi bronhoskopiji z upogljivim bronhoskopom v SB MS, prva medicinska sestra, ki se je izučila in začela delati bronhoprovokativna testiranja, alergološka testiranja s PRICK testi ter učila in izvajala zdravstveno vzgojo pacientov s koncentratorji kisika na domu. Ob svojem delu in obveznostih pa je bila tudi dobra učiteljica, saj je vse svoje znanje, pridobljeno z izkušnjami in dodatnim izobraževanjem, prenašala na sodelavke in sodelavce. Zinkina poklicna pot je bila bogata na mnogih področjih dela, ki ga mi nadaljujemo. Za svoja prva mesta ni dobila priznanj, zato ji sedaj, ko se njena delovna pot v bolnišnici počasi izteka, iskreno izrekamo: HVALA!

Za vse izrečeno si medicinska sestra Zinka zasluži priznanje DMSBZT Pomurja.

Želimo ji, da bi ji to priznanje še polepšalo trenutke, ki jih preživlja, in tiste, ki jih bo še preživljala v svoji družini, v naravi in planinah, ki jo vedno znova vabijo v svoj objem.

DUŠICA VUKAN, višja med. sestra

Predlagajo jo sodelavci z ginekološko-porodnega oddelka. Po končani srednji zdravstveni šoli se je vpisala na Višjo šolo za medicinske sestre v Ljubljani, kjer je leta 1973 diplomirala. Od takrat naprej je zaposlena na ginekološko-porodnem oddelku naše bolnišnice. Leta 1990 je prevzela mesto glavne medicinske sestre, polna idej in entuziazma. Podiplomsko izobraževanje s področja hospitalne higiene ji koristi pri organizaciji dela na oddelku. Vse svoje znanje in organizacijske sposobnosti je vložila v ustanovitev šole za starše, v svetovalnico za mladostnike in ambulanto za urodinamiko. Aktivno in zavzeto ter včasih v nemogočih okoliščinah je sodelovala pri izgradnji, preselitvi in odprtju nove porodnišnice. Nešteto ur in dni je morala potovati v Ljubljano, kjer je bila članica komisije ob dolgoletni ter naporni gradnji porodnišnice. Sodelavci so zapisali, da se Dušica ni nikoli posebej izpostavljala, ampak je svoje poslanstvo opravljala z vso predanostjo, skoraj neopazno, vendar z veliko zavzetostjo za razvoj zdravstvene in babiške nege.

Ob prejemu priznanja ji sodelavci čestitajo za ves trud in trdo delo ter se ji iskreno zahvaljujejo.

ZDENKA TRATNJEK, dipl. med. sestra

»Dializno Zdenko« za priznanje predlaga kolektiv sodelavcev na odseku za nefrologijo in dializo.

Po končani srednji zdravstveni šoli se je zaposlila kot srednja medicinska sestra na internem oddelku. Med delom se je izobraževala in si pridobila naziv višja medicinska sestra. Kmalu je

postala odgovorna medicinska sestra za področje zdravstvene nege na dializi. Dodatno se je izobraževala in si pridobila naziv diplomirane medicinske sestre. Zdenko bi opisali kot vedro, marljivo, komunikativno, vedno nasmejano, polno energije in delovnega elana ter zavzetosti za področje dialize.

Kot odgovorna medicinska sestra na odseku za hemodializo skrbi za strokovnost in nenehno izpopolnjevanje sodelavcev, za stalno uvajanje novosti v delovni proces na dializi, za napredek in razvoj zdravstvene nege, kakovostno in varno nego ter izvedbo tehničnih posegov pacientov na dializi.

Dejavna je v Društvu ledvičnih bolnikov in skrbi za koordinacijo med društvom in pacienti, ki hodijo na dializo, ter tistimi po transplantaciji. Aktivno se udejstvuje v dializni strokovni sekciji ter skrbi za razvoj v našem dializnem odseku.

Zaradi vseh naštetih utemeljitev, strokovnih veščin in humanosti si Zdenka Tratnjek, dipl. med. sestra, zasluži priznanje DMSBZT Pomurja.

Vsem kolegicam in kolegu iskreno čestitamo za njihove dosežke in priznanja ter srebrne znake. Skupaj z njimi se veselimo.

Zahvaljujem se jim za njihovo strokovno delo ter prispevek k razvoju stroke zdravstvene nege v posameznih zavodih, v pomurskem prostoru ter v širši strokovni javnosti. Njihovo strokovno delo in zavzemanje ter človeški pristop so prispevali h kakovostni in varni oskrbi naših pacientov.

Na tem srečanju smo izpeljali tudi volilni občni zbor ter izvolili nove organe društva za obdobje štirih let.

Sledila sta večerja in prijetno druženje ob klepetu in glasbi. Srečanja in občnega zbora se je udeležilo 280 članov društva.

Našega druženja se je udeležila tudi koordinatorica regijskih društev ter predsednica Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, gospa Ksenija Pirš, ter podpredsednica Mariborskega društva, gospa Tamara Lubi, za kar se jima iskreno zahvaljujemo.

Novo vodstvo v Pomurju

Emilija Kavaš

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA
Rakičan, Ul. dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota

Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja je imelo 21. novembra 2008 volilni občni zbor. Za obdobje od leta 2008 do 2012 smo izvolili nove organe društva.

Organi Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja so:

PREDSEDNICA
Emilija Kavaš, SBMS

PODPREDSEDNICA
Jošar Dragica, ZDMS

NADZORNI ODBOR
Anica Benko, upok., preds.; nadomestni član Leon Šabjan, SBMS
Jožica Karas, SBMS; nadomestna članica Olga Flisar, SBMS
Vida Pirling, ZDMS; nadomestna članica Bernarda Ferencek, zdrav. Radenci
Jakob Jožica, SBMS; nadomestna članica Jolanda Koren, SBMS
Marjeta Šemrl, DOM st. Rakičan; nadomestna članica Dragica Krojs, Zdrav. MT.

RAZSODIŠČE
Danijela Mőrec, Dom starejših Rakičan
Martina Horvat (predsednica), Zdravstveni dom Murska Sobota
Zdenka Tratnjek, Splošna bolnišnica Murska Sobota
Darinka Crnkovič, Splošna bolnišnica Murska Sobota
Slavica Menciger, Zdravstveni dom Gornja Radgona
Izvršilni odbor Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja (članici izvršilnega odbora sta tudi predsednica in podpredsednica)

TAJNICA
Jasna Meško, SBMS

ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA, Grajska ulica 22, 9000 Murska Sobota
Erika Časar; nadomestna članica Urška Senic
Trajbar Jože; nadomestni član Aleš Pertoci

ZDRAVSTVENI DOM LJUTOMER, Cesta I. slov. tabora 1, 9240 Ljutomer
Andreja Bogdan; nadomestna članica Saša Hlebec

ZDRAVSTVENI DOM GORNJA RADGONA, Partizanska cesta 34, 9250 G. Radgona
Dragica Kreft; nadomestna članica Karla Zemljič Pučko

ZDRAVSTVENI DOM LENDAVA, Kidričeva ulica 34, 9220 Lendava
Gal Kiraly Doris; nadomestna članica Valerija Hozjan

ZDRAVSTVENA ŠOLA RAKIČAN, Ulica dr, Vrbnjaka 2, Rakičan, 9000 Murska Sobota
Jožica Jordan Eman; nadomestna članica Irena Šumak

SPLOŠNA BOLNIŠNICA MURSKA SOBOTA, Ulica dr. Vrbnjaka 6, 9000 Murska Sobota
Sandra Balažic Gjura; nadomestni član Leon Hegeduš
Marija Zrim; nadomestna članica Zdenka Domitric
Gabrijela Vogrin; nadomestni član Andrej Horvat
Zdenka Škrilec; nadomestna članica Darja Kučan
Marjeta Nemeš; nadomestna članica Simona Gomboc Sečko
Jože Sever; nadomestna članica Marija Apatič
Marija Flisar (pevski zbor); nadomestna članica Janja Maučec, Dom starejših J. Š. Beltinci

DOM LUKAVCI, Lukavci 9, Dom Starejših Ljutomer, 9242 Križevci pri Ljutomeru
Zlatka Murtič; nadomestna članica Dragica Kosmajer

DOM STAREJŠIH RAKIČAN, Ulica dr. Vrbnjaka 1, Rakičan, 9000 Murska Sobota
Dušan Vereš; nadomestna članica Ksenija Klemenčič

DOM STAREJŠIH LENDAVA, Naselje prekmurske brigade 4a, 9220 Lendava
Simona Marič Tibaut; nadomestni član Simon Kovač

DOM STAREJŠIH Gornja Radgona, DOM starejših Radenci
Zvonka Hladen Brus; nadomestna članica Suzana Divjak

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO, Arhitekta Novaka 2b, 9000 Murska Sobota
Bernarda Temlin; nadomestna članica Ema Mesarič

TERME 3000
ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE, Kranjčeva ulica 12, 9226 Moravske Toplice
ZDRAVILIŠČE RADENCI, Zdraviliško naselje 9, 9252 Radenci
Zinka Lenarčič; nadomestna članica Vladimira Bavčar

ZASEBNE SESTRE
Brigita Mataič, Dobrovnik 8, 9223 Dobrovnik; nadomestna članica Erika Gabor Horvat

UPOKOJENE MEDICINSKE SESTRE
Cvetka Meolic (SB); nadomestna članica Marija Hirci (SBMS)
Vera Bogdan (ZD Ljutomer); nadomestna članica Tilčka Šticl, Naselje ljudske pravice 45, 9000 Murska Sobota (ZDMS)

BLAGAJNIČARKA
Marta Stepanovič, Splošna bolnišnica Murska Sobota – blagajna

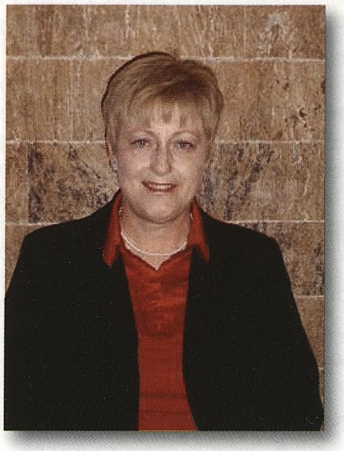
Podelitev srebrnih znakov v DMSBZT Novo mesto

društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto

Marjeta Berkopec

"Življenje se mi še malo ne zdi kot kratka sveča. Sijajna bakla je, ki so mi jo podali, da jo za trenutek podržim kvišku, in preden jo bom predal naslednjim rodovom, bi rad, da kar se da svetlo zažari." George Bernard Shaw

Sredi decembra smo v dolenjskem Društvu podelili srebrne znake za leto 2008. Najvišje priznanje našega Društva so prejele tri kolegice.

Vida Kocjan

Vida Kocjan se je rodila 12. marca 1953 v Martinji vasi pri Mokronogu. Že po končani osnovni šoli (štiri razrede je obiskovala v Beli cerkvi, štiri pa v Šmarjeti) je vedela, da je njeno poslanstvo pomagati bolnim in nemočnim. Zato se je vpisala v Srednjo zdravstveno šolo v Novem mestu.

Po končani šoli se je julija 1971 zaposlila na internem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto. V tistih časih je primanjkovalo medicinskih sester in Vida je vedela, da je le dobro usposobljena sestra lahko tudi dobra pomoč v vsem svojem poslanstvu. Zato je ob delu začela študirati na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani. Študij je uspešno zaključila leta 1976. Dve leti pozneje se je poročila in se preselila v Krško, s tem pa tudi zamenjala službo in prešla v Zdravstveni dom Krško, kjer je v glavnem delala v timu ambulante Nuklearne elektrarne Krško. Ljubezen do dela na internem oddelku in do dela v bolnišnici jo je ob prvi priložnosti, leta 1979, pripeljala v bližnjo Bolnišnico Brežice, na interni oddelek kot odgovorno sestro.

Toda usoda je hotela, da se je leta 1981 hudo ponesrečil njen mož, ki je postal tetraplegik. Noseča in vpeta v službo, vedno na poti med Krškim in Ljubljano, kjer je bil na rehabilitaciji njen Egon, pa je samokritično začutila, da napornega dela v bolnišnici ne bo več dolgo zmogla opravljati z enako odgovornostjo kot do tedaj. Ni hotela privilegijev v določenih ugodnostih, pri svojem delu je hotela biti stoodstotna. Ker se je želela bolj posvetiti tudi svoji družini, se je leta 1983 znova zaposlila v Zdravstvenem domu Krško.

Z delom je začela v šolskem dispanzerju in tam v oktobru 2008 tudi zaključila svoj delovni staž, ko je bila upokojena. S svojim strokovnim pristopom je dvignila raven kakovosti dela. Bila je ena prvih, ki si je prizadevala in tudi dosegla, da so v ZD Krško uvedli sistem hladne verige pri transportu in oskrbi s cepivi. Nenehno je bedela nad seznamom precepljenih otrok. Veliko preglavic so ji povzročali romski starši, zato je tej populaciji posvečala dodatno skrb in jih vztrajno vabila na cepljenja otrok. Kljub invalidnemu možu je znala organizirati svoje družinsko življenje tako, da se je redno izobraževala in skrbno prenašala pridobljeno znanje na sodelavke.

Vida je bila v vseh 37-ih letih službe vedno zelo korektna in strokovna zdravstvena delavka s posluhom za paciente. Pripravljenost vedno pokazati znanje tudi mlajšim, prisluhniti težavam drugih, nuditi pomoč pri razreševanju problemov in nikoli reči ne, to so njene odlike. Vida je tudi primer zrele, ozaveščene osebe, ki svoje poslanstvo opravlja tudi doma, kjer soprogu kljub hendikepu vseskozi pomaga in lajša težave. Še več, lahko sta primer usklajenega zakona, ki ga niti težke življenjske preizkušnje niso mogle zamajati. Ob vsem tem pa je tudi dobra mati odraslemu sinu, ki si počasi ureja svoje življenje. Njena vedrina je vedno na voljo tudi vsem nam, in ponosni smo na to, da smo imeli tako sodelavko. Menimo, da gospa Vida, višja medicinska sestra, pooseblja pravo delo medicinske sestre in osebe, ki si je zastavila cilj, da bo pomagala drugim, ob tem pa ne bo izpostavljala svojih težav, saj je njeno poslanstvo predvsem dajati in pomagati sočloveku.

Marica Harmandić

Marica Harmandić se je rodila 19. junija 1960 v Novem mestu, kjer je leta 1978 končala tudi srednjo zdravstveno šolo. Z željo po dodatnem znanju je šolanje nadaljevala na Višji zdravstveni šoli v Ljubljani in jo leta 1981 uspešno zaključila. V istem letu se je zaposlila v Zdravstvenem domu Novo mesto v patronažni službi, kateri je ostala zvesta do danes.

Šolanje ji je dalo potrebno strokovno znanje, 27 let dela v patronažni službi pa jo je kalilo, zato danes poznamo Marico kot marljivo, ambiciozno in srčno patronažno medicinsko sestro. Delo z varovanci na domovih zahteva poseben pristop, saj posega v njihovo intimno okolje in ljudje so Marico »vzeli za svojo«. Njena toplina in nesebična pomoč nista ostali neopaženi – včasih nasmeh na obrazu osamljenega in stisk tresoče roke povesta več kot tisoč besed. Dobro pa se Marica zaveda, da je pri njenem delu, poleg humanosti, nujno potrebno tudi nenehno strokovno izpopolnjevanje. Redno obnavlja in nadgrajuje svoje znanje na seminarjih in učnih delavnicah, uspešno pa je opravila tudi mednarodni izpit pri Mednarodni izpitni komisiji za svetovalce za laktacijo – The International Board of Lactation Consultant Examiners na magistrski težavnostni stopnji, s čimer se je pridružila peščici mednarodnih svetovalcev za laktacijo v Sloveniji. Pridobljeno znanje s pridom uporablja kot predavateljica v šoli za bodoče starše in pri vsakodnevnem delu z novorojenčki in »novopečenimi« starši na terenu. Z veseljem

pa svoje izkušnje deli tudi s sodelavkami in prenaša znanje manj izurjenim. Strokovno prispeva tudi v okviru Rdečega križa kot učiteljica prve pomoči za laike, za kar je pridobila ustrezno licenco, ki jo redno obnavlja.

Težko je ovrednotiti delo medicinske sestre, saj presega številke, norme in statistične podatke, človeška toplina in nesebičnost pa sta nemerljivi in nujno potrebni pri delu medicinske sestre. Tone Pavček bi dejal: »Sreča je, če se delo dobro opravi in če imaš koga rad.« In Mari ve, kako to gre.

Marica Parapot

Marica Parapot se je rodila 8. oktobra 1957 v Novem mestu. Osnovno šolo je obiskovala najprej v Karteljevem, nato pa v Novem mestu, kjer je končala tudi gimnazijo in se vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani. 4. februarja 1980 je uspešno diplomirala in se še isti mesec zaposlila v Splošni bolnišnici Novo mesto.

Že od vsega začetka dela na oddelku za hemodializo, ki je bil ustanovljen, tik preden je nastopila službo, tako da je sodelovala pri njegovem oblikovanju in organizaciji. Ves čas se je izobraževala tako doma kot v tujini, in sicer na področju hemodialize, vedno pa je našla čas tudi za druga področja, kot so sodelovanje s pacientom, s svojci, prehrana dializnih pacientov ali peritonealna dializa. Vedno je spremljala novosti in jih skušala prenesti v svoje delovno okolje.

Izobraževala se je tudi na področju kakovosti in maja 2004 uspešno zaključila program usposabljanja za notranje presojevalce sistema kakovosti. Že od vsega začetka dejavno sodeluje pri delu s prostovoljci v naši bolnišnici. Leta 2003 je postala glavna medicinska sestra oddelka za hemodializo, a se je kljub obremenitvam vpisala v tretji letnik Visoke zdravstvene šole v Mariboru in z diplomo marca 2005 pridobila naziv diplomirana medicinska sestra.

Marica uspešno deluje tudi v našem regijskem društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Kot članica izvršilnega odbora svoje naloge vestno izpolnjuje. Zadnja tri leta je pomočnica vodje izobraževanja v društvu in pomaga pri organizaciji izobraževanj, kar

ji ni težko, saj je bila ves čas dejavna v sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov za področje nefrologije, dialize in transplantacije ledvic. Pogosto je sodelovala z aktivno udeležbo in predavanja tudi sama predstavila.

Marica je s svojim širokim strokovnim znanjem in izkušnjami vedno pripravljena pomagati kolegicam, obenem pa zna vsakokrat najti pravo besedo, naj bo za pacienta ali pa za kolegice. Njena vedrost in dobra volja marsikomu polepšata dan.

Martinovanje v Goriških Brdih

Tina Furlan, Slavica Vojska

SDMSBZT Koper je v novembru organiziralo enodnevni izlet v Goriška Brda. Udeležilo se ga je 67 članov in članic ter nekaj pridruženih prijateljev.

Bilo je jasno novembrsko jutro, sobota 15. novembra 2008, eno tistih juter, o katerih Srečko Kosovel pravi: »Kraška vas je v jeseni tiha ...« Mi pa smo se z avtobusom odpravili na Goriško, na izlet. Obalo smo povezali s Krasom in sprejemali kolegice in prijatelje na avtobusa od Pirana do Štanjela. Na vseh postajah nas je pričakalo sonce, ob njem pa veseli obrazi izletnikov.

Začeli smo s postankom na Sveti gori – okrog 700 m visoki vzpetini blizu Nove Gorice, znani po samostanu in cerkvi. Ogledali smo si notranjost cerkve, ki je znana romarska pot – ne samo med Slovenci, ampak tudi bližnjimi Italijani. Zahvale za pomoč so stare tudi že več kot stoletje. Odpravili smo se do 500 m oddaljenega kipa in uživali v razgledu. Pot smo nadaljevali po čudoviti deželici, ki se razprostira na skrajnem zahodu Slovenije in je znana po odličnih vinih in kakovostnem sadju – Goriška Brda. Ogledali smo si vinsko klet "Goriška Brda", zgrajeno v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ki lahko sprejme osemnajst milijonov litrov vina in je kot taka največja klet na Slovenskem. Tu strokovnjaki z bogatim znanjem in sodobno tehnologijo pridelujejo kakovostna, vrhunska in peneča vina, ki so med drugim tudi mednarodno nagrajena. Ker iz vinske kleti nismo mogli brez pokušine vina, smo izbirali med »belim in črnim«, kot rečemo na Primorskem. V Dobrovem smo nato združili koristno s prijetnim: sprehodili smo se na vzpetinico do renesančnega gradu, ki nosi ime po kraju, v katerem se nahaja.

Dan se je že prevesil v popoldan, ko smo postali hudo lačni. Zato smo se odpravili še na drug konec Nove Gorice, proti Vipavski dolini, pod Lijak. Lačne želodčke smo si napolnili v

Foto: Tina Furlan

Skupinska slika udelezencev pred vinsko kletjo Dobrovo

»Osmici Vrban« v Šmihelu, kjer so nas razvajali z domačimi dobrotami. Ker vemo, da David prejema Utrip, saj je naš poklicni kolega, naj na tem mestu posredujemo pohvale vseh udeležencev za okusno hrano, kot jo poznamo še iz časov naših babic. Ob poznem kosilu smo v prijetnem okolju pozabili na vsakodnevne tegobe in probleme. Izmenjali smo tudi izkušnje, saj smo udeleženci prihajali iz različnih okolij.

Po odličnem obroku smo se z avtobusom odpeljali proti domu ter uživali še zadnje utrinke goriške in kraške pokrajine v zahajajočem soncu.

Priznanja najboljšim na Gorenjskem

Žagar Marjan, Marjana Ahačič

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

Srčne profesionalne, izobražene in predane

Lidija Arlič, Anči Bizjak, Ida Hafner in Nuša Tulipan so v začetku decembra prejele priznanja, srebrne znake Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske.

»Komisija za priznanja ima vsako leto težje, bolj odgovorno in zahtevno delo, da med različnimi predlogi sodelavcev in delovnih okolij izbere štiri nagrajenke ter jim podeli najvišje društveno priznanje na področju dela v zdravstveni negi na Gorenjskem, pa tudi zunaj nje. S podelitvijo srebrnih znakov medicinske sestre in zdravstveni tehniki prispevamo k boljši prepoznavnosti našega poklica, se med seboj povežemo, krepimo in razvijamo svoj ugled v družbi,« je kot uvod v svečanost ob podelitvi, ki so jo pripravili v gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah, dejal predsednik Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske Marjan Žagar. Skupaj z izvršno direktorico Zbornice - Zveze Moniko Ažman je priznanja podelil Lidiji Arlič, Anči Bizjak, Idi Hafner in Nuši Tulipan.

Lidija Arlič, medicinska sestra v kirurški ambulanti Splošne bolnišnice Jesenice, je sestra, ki si, kot so v obrazložitev zapisali njeni kolegi, to priznanje zasluži s svojo širino, zavzetostjo, vztrajnostjo in ljubeznijo do poklica, pacientov in poklicnih sodelavcev. »Pri vsakodnevnem delu s pacienti je pridobila veliko izkušenj, ki jih je dopolnila še s stalnim izobraževanjem na področju kirurške zdravstvene nege. Njeno delo s pacienti je prežeto s toplino, prijaznostjo in potrpežljivostjo.« Sodelovala je pri projektu uvajanja koordinatorja primera v operativni dejavnosti. Tako je zadnja štiri leta njeno delo usmerjeno predvsem k pacientu, ki mu pomaga preprečiti vse ovire pri pripravi na operativni poseg, olajša mu sprejem v bolnišnico, spremlja potek njegove oskrbe v času bivanja v bolnišnici in po odpustu domov. »S svojo vztrajnostjo, dobro voljo in velikim vlaganjem truda je prispevala, da sta se vloga in pomen dela koordinatorja v operativni dejavnosti vse bolj uveljavila kot pomemben element kakovostne oskrbe pacientov. Za pacienta je pomemben prvi stik z bolnišnico in z osebo, ki bo poskrbela, da bo proces njegove oskrbe potekal čim bolj brez zapletov. Vse to Lidija doseže s svojim znanjem, potrpežljivostjo, predanostjo delu in predvsem pacientom.«

Anči Bizjak iz Kranja je vodja porodnega bloka in namestnica glavne medicinske sestre v kranjski porodnišnici. »Človek in pol, ki aktivno sodeluje povsod in je velik zgled mlajšim kolegicam,« so v obrazložitev zapisale njene sodelavke. Leta 1984 je prevzela vodilno mesto v porodni sobi. V delo je vložila vsa svoja znanja in organizacijske sposobnosti. Ker se zaveda potreb po strokovnem znanju, se ves čas dodatno izobražuje; tako je bila pred desetletjem in pol v prvi generaciji, ki je nadaljevala študij zdravstvene nege in si pridobila naziv profesor zdravstvene nege. Svoja znanja kot izkušena mentorica prenaša na mlajše kolegice. Pri svojem delu je natančna in dosledna, kar pričakuje tudi od drugih. »S svojim pozitivnim in doslednim delom je občutno prispevala h kakovosti zdravstvene nege v porodnišnici Kranj. Pri delu s porodnicami jo vodi visok etičen in human odnos. S sodelavci ima dobre medsebojne odnose. Vedno je pripravljena prisluhniti in pomagati. Mislimo, da nam ne bo nihče oporekal, če napišemo, da so ji tako sodelavke kot nosečnice in porodnice hvaležne za vse, kar nam daje, in ona daje resnično veliko!«

Ida Hafner je glavna sestra negovalnega oddelka Bolnišnice Golnik. »Vedno je pripravljena prisluhniti človeku, ki je v stiski, in ga zna tudi slišati. V bolnišnici dela že polnih 33 let in vsako leto jo bolj utrjuje v prepričanju, da se je v rani mladosti pravilno odločila za poklic medicinske sestre v bolnišnici,« so zapisali v obrazložitvi. Pridobljene izkušnje so jo vedno bolj usmerjale v zdravstveno-vzgojno delo. Ugotavljala je, da je znanje, ki ga imajo pacienti in svojci, vedno nezadostno ter da je učenje pacientov in svojcev proces, ki ga ne smemo nikoli zanemarjati. »Predvsem široko strokovno znanje, njena umirjenost, dobra sposobnost odkritega komuniciranja ter doslednost do sodelavcev so vsekakor pripomogli k učinkovitosti vodenja bolniškega oddelka in večjemu zadovoljstvu tako pacientov kot zaposlenih. Na negovalnem oddelku je orala ledino, saj je bila prva medicinska sestra v slovenskem prostoru, ki je samostojno prevzela vodenje oddelka. Dokazovanje, da je za medicinsko sestro negovalni oddelek izziv, kjer lahko pride do izraza predvsem njena profesionalnost, ni bilo lahko, bilo pa je z njene strani uspešno, ne samo v naši bolnišnici, temveč tudi v širšem slovenskem prostoru. Je članica paliativnega tima, ki v Bolnišnici Golnik aktivno deluje in postavlja temelje slovenski paliativni oskrbi. In prav na bistvenem področju paliativne oskrbe, to je pri dobri komunikaciji med osebjem, pacienti ter njihovimi svojci, je Idin pristop profesionalen in spontan.«

Radovljičanka **Nuša Tulipan** je že dvajset let sestra v otroškem dispanzerju v Radovljici, kjer pozna ne le vse otroke, ampak tudi družine kot celote. »S svojim človeškim pristopom zagotavlja kakovostno in celostno obravnavo otroka ter izkazuje svoj visok etični čut. Zaveda se, da so njeni varovanci v zdravstvenem sistemu najpomembnejši. Odlikujejo jo strokovnost, ljubezen do poklica, do sočloveka in realen optimizem. Je človek s karizmo in izrazito čustveno inteligenco,« so prepričani tako njeni sodelavci kot pacienti. »Veliko gradi na dobrih medsebojnih odnosih, saj je prepričana, da je razumevanje med sodelavci podlaga za dobro delo in osnova za dobro organizacijsko kulturo dispanzerja. Njen etični odnos, znanje in profesionalnost se odražajo na vseh področjih dela. Odlikuje jo odličen odnos do medicinskih sester in zdravnikov, s katerim si je ustvarila zaupanje in spoštovanje. Po 37 letih neutrudnega dela in odrekanj je še vedno polna energije, tako da ji ni odveč pomagati staršem s strokovnimi nasveti tudi v prostem času.

Čestitka

Na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani je diplomirala naša sodelavka

ALMA SUŠIĆ

Iskrene čestitke!

Sodelavke KIMDPŠ

Pohod DMSBZT Ljubljana po Levstikovi poti od Litije do Čateža,

društvo 80 let · 1927-2007 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ljubljana

14. 2. 2009

Vabimo vas na pohod po poti, po kateri je pred davnimi leti hodil pesnik in pisatelj Fran Levstik. Za razliko od spominskega pohoda na ta dogodek, ki ga vsako leto pripravijo v novembru (novembra 2009 bo 22. pohod), bomo tokrat skušali v miru podoživljati njegova razmišljanja o umetnosti in življenju. Posebej se bomo posvetili Levstikovi ljubezenski motiviki.

Pot bomo popestrili s spoznavanjem krajevnih in geografskih zanimivosti.

Odhod avtobusa bo ob 8. uri izpred dvorane Tivoli, pohodnice in pohodniki, ki se pridružijo na ljubljanski železniški postaji, počakajo pod uro ob 8.15. Pohod bomo začeli na primernem, ne pretežkem izhodišču, v Šmartnem pri Litiji, predvidoma bomo hodili približno 20 kilometrov. Izbira poti bo odvisna od takratnih vremenskih razmer. Če bodo razmere za hojo slabše, bomo izbrali severno pot, čez Libergo v Moravče in na Čatež. V primeru boljših pogojev za hojo bomo hodili po južni poti (Gradišče pri Primskovem, čez Sevno in Zaplaz na Čatež).

Teren ni zahteven, načrtujemo približno štiri do pet ur skupne hoje.

Za pohod potrebujete primerno pohodniško obutev in palice.

Pohode skušamo približati vsem udeležencem, tudi manj zmogljivim, zato svetujemo merjenje srčnega utripa v mirovanju in določanje ustrezne meje srčnega utripa. Merjenja srčnega utripa izvajamo po načrtovanem razporedu, in sicer vsak četrtek od 17. do 19. ure v prostorih društva.

Če bo vremenska napoved slaba, si organizator pridržuje pravico do odpovedi pohoda.

Prijave sprejema gospa Irma Kiprijanovič na telefon 041 754 695 ali na e-naslov irma.k@email.si do 10. februarja 2009.

Prispevek v višini 12 evrov in 16 evrov za nečlane boste poravnali na avtobusu.

Za vse morebitne informacije sem dosegljiva na telefon: Đurđa Sima 051 686 894 ali na e-nalov: djurdja.sima@kclj.si

Za športno gibalno vadbo pri DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Poslušanje planetarnega gonga

društvo 80 let · 1927-2007 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ljubljana

Gong izjemno hitro in močno transformira psihofizične blokade. Vsak človek je odraz mikrokozmosa; planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridiane in organe. Gongi sončnega sistema uglasijo čakre, organe in izboljšujejo psihološko, fiziološko in duhovno stanje vsakega človeka.

Na delavnico - poslušanje gonga - vas vabimo v ponedeljek, 19. JANUARJA od 18.00 do 19.30 v društvene prostore na Poljanski cesti 14 v Ljubljani. Vodila jo bo medicinska sestra Zlatka Pražnikar Vrbnjak.

Za udobnejše počutje potrebujete športno opremo, toplo odejo in podlogo.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (15):

- Po e-pošti: irma.kiprijanovic@gmail.com
- Na tel. številko: 041 754 695 (ob delavnikih od 8.00 do 9.00 ure)
- Prispevek udeleženke/ca znaša 8 EUR

Odbor za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi
Zdenka Dovč

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Spoštovane članice in člani DMSBZT Ljubljana, vabimo vas na vikend delavnico

društvo 80 let · 1927-2007 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ljubljana

Feng shuija

Zaradi izjemnega zanimanja za predstavitveno predavanje smo tokrat pripravili tridnevno delavnico, ki bo obsegala 20-urno teoretično in praktično spoznavanje principov Feng shuija.

Danes, ko nimamo več možnosti in časa, da bi zbirali vsak svoje izkušnje, nam Feng shui lahko pomaga, da v svojem okolju prepoznamo in odstranimo moteče dejavnike in s tem izboljšamo svoje počutje doma, na delovnem mestu in povsod, kjer se nahajamo. Delavnica bo potekala v društvenih prostorih na Poljanski c. 14 v Ljubljani. Vodila jo bo gospa Ana Kovačič:

- v petek 30. januarja 2009 od 16.00 do 19.00
- v soboto 31. januarja 2009 od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00
- v nedeljo 1. februarja 2009 od 9.00 do 13.00

Zaradi izjemnega zanimanja prosimo pohitite s prijavo.

Prijave sprejema gospa Irma Kiprijanovič na tel.: 041 754 695 (ob delavnikih) od 8.00 do 9.00 ure ali po e-pošti: irma.kiprijanovic@gmail.com do zasedbe prostih mest (17). Prispevek za člane znaša 30€.

Prisrčno vabljeni !

Odbor za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi
Nada Sirnik in Zdenka Dovč

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Spremenimo diabetes

Darja Lovšin

V dvesto letih po industrijski revoluciji so se človeške prehranske in gibalne navade tako poslabšale, da imamo danes 246 milijonov obolelih za diabetesom. Zaradi globalnega napredovanja bolezni, ki je v več kot 90 odstotkih posledica slabega življenjskega sloga, so Združeni narodi z resolucijo štev. 61/225 diabetes leta 2006 razglasili za epidemijo. Dejstvo, da je neka kronična nenalezljiva bolezen prišla na dnevni red ZN, je zgodovinski unikum, na katerega smo v Sloveniji odgovorili z nacionalno konferenco o diabetesu, ki je v organizaciji Zavoda za izobraževanje o diabetesu potekala 6. in 7. novembra v Grand hotelu Union v Ljubljani.

V programu je sodelovalo štirinajst domačih in tujih predavateljev, ki so predstavili diabetes kot globalni problem. Prvič doslej so se v Sloveniji na diabetični agendi srečali diabetologi, epidemiologi, strokovnjaki za regenerativno medicino, zavarovalniška stroka, farmacevtska stroka in prehranski strokovnjaki. Tako kot v programskem delu so bile v unionski Stekleni dvorani različne stroke zastopane tudi med prek sto udeleženci, ki so prišli iz diabetoloških ambulant, ordinacij in patronažnih služb zdravstvenih domov, zdravstvenih služb domov starejših občanov, lekarn in ustanov, kot so SPIZ in ZZZS ter druge.

Soočenje različnih strok je bilo izjemno zanimivo, saj so predavatelji na konferenci predstavili pomembne nove podatke v epidemiologiji diabetesa in preventivni medicini. Tako sta mag. Daša Moravec Berger, dr. med., in Tina Zupanič, univ. dipl. soc. z Inštituta za varovanje zdravja R Slovenije, na konferenci predstavili najnovejše epidemiološke podatke, po katerih ima ugotovljen diabetes 125.000 prebivalcev Slovenije.

Ob tako široko – medinstitucijsko in interdisciplinarno – zastavljenem pristopu k reševanju problematike diabetesa je konferenca skupaj z zbornikom, ki je izšel ob tej priložnosti, pomemben mejnik v obravnavi diabetesa pri nas in koristen kažipot vsem, ki jih diabetes kakorkoli zadeva.

Zbornik nacionalne konference SPREMENIMO DIABETES prinaša dvanajst prispevkov uglednih slovenskih diabetologov, strokovnjakov za regenerativno medicino, epidemiologijo, preventivno medicino in prehrano ter je kot tak najbolj celovit pogled na aktualno stanje diabetesa kot problema celotne družbe na pragu 21. stoletja. Natančneje je predstavljen tudi finski nacionalni program za diabetes, kot prvi učinkovit tovrstni program na svetu.

Urednica zbornika je Darja Lovšin, predgovor je prispevala evropska poslanka Romana Jordan Cizelj.

Obseg: 100 strani, format 180 x 250.

Informacije in naročila: diabetes.institute@siol.net ali 01 542 50 04.

SKLEPI KONFERENCE

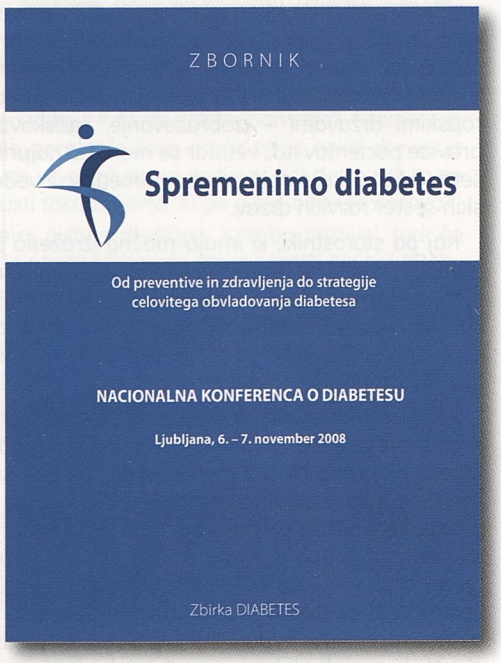
V Ljubljani, 6.–7. nov. 2008, so udeleženci nacionalne konference o diabetesu iz diabetoloških in splošnih ambulant bolnišnic, zdravstvenih domov, domov starejših občanov, lekarn in ustanov, kot so SPIZ in ZZZS ter druge, soglasno sprejeli naslednjih šest sklepov.

1. Diabetes je globalni problem, ki zadeva celotno družbo.
2. Po novih uradnih podatkih je v Sloveniji diagnosticiranih 125.000 ljudi, obolelih za diabetesom.
3. Cilj preprečevanja in zdravljenja diabetesa je preprečevanje srčno-žilnih obolenj.
4. V okviru razvojnega projekta "krepitev zdravja" je treba sprejeti tudi celovit preventivni model obvladovanja diabetesa v skupini kroničnih bolezni.
5. Vzpostaviti je treba register diabetesa.
6. Sklepi konference so prispevek k nacionalnemu programu diabetesa R Slovenije.

Foto: Matjaž Žnidaršič

Z leve: Dražen Babič, dr. med., direktor družbe NovoNordisk, regija Evropa (generalni pokrovitelj), Darja Lovšin, direktorica Zavoda za izobraževanje o diabetesu (organizator), Jorma Huttunen, direktor Finske zveze za diabetes, in doc. dr. Marko Medvešček, strokovni moderator konference

Zbornik SPREMENIMO DIABETES
Od preventive in zdravljenja do celovitega obvladovanja diabetesa

Medicinske sestre – angeli ali pošasti v modrem

Dogodki, ki so se nizali v preteklem obdobju mojega življenja, so v meni močno porušili vero v zdravstveno nego in medicinske sestre.

V veliki želji, da postane zdravstvena nega znanstvena disciplina, smo od iskanja ustreznih izrazov, kot je »Negologija«, do tega, da postanejo zdravstveni delavci znanstveniki in raziskovalci, očitno včasih pozabili na naše osnovno poslanstvo, **na zadovoljevanje življenjskih potreb, ki jih ima pacient, otrok, starostnik, sprejet v našo oskrbo**. Če človek, ki nam je zaupan, ni umit, ne more opravljati osnovnih potreb, ki jih še zmore – urinirati, odvajati na nočni posodi, sobnem stranišču ali stranišču, ga s tem razosebimo in mu onemogočimo nadaljnje opravljanje fizioloških potreb po njegovih sposobnostih. Ali poskrbimo, da dobi ustrezno količino kakovostne hrane, da je pri vseh obrokih nahranjen, ne glede na čas, ki ga za to porabimo? Ali medicinske sestre res skrbimo za zadovoljevanje potreb pacienta? **Pa vendar – pacient ima pravico do zadovoljevanja vseh najosnovnejših človeških potreb.**

V skrbi po zagotavljanju pacientovih pravic in enakopravnosti do vseh pacientov si medicinske sestre s pomanjkljivim znanjem to pač razlagajo vsaka po svoje.

Otroci ne morejo odločati sami, zato potrebujejo starše, skrbnike, da odločajo namesto njih. Na mešanih oddelkih, kjer zdravijo otroke in odrasle, seveda ni etično, da šoloobveznega otroka, ki še nima izkušenj kot pacient, in težko obolele odrasle paciente pomešamo, saj otrok čustveno drugače doživlja določene situacije v bolnišnici kot odrasla oseba.

Prav tako ni etično in profesionalno, da na otroškem oddelku, kjer starši bivajo z otrokom, medicinske sestre ne vzpostavimo prijaznih profesionalnih odnosov v odnosu do svojcev, ki so dobili zdravniško dovoljenje za bivanje pri hčerki ali sinu. Ali medicinske sestre res ne poznamo in ne razumemo doživljanja otroka v tujem okolju, nenadne ločitve od staršev, bolečih postopkov, ki prinašajo v otrokovo življenje tudi negativne izkušnje? Ali izobraževalne institucije res ne naučijo dijakov ali študentov tudi tega, kaj doživljajo pri poškodbah, nenadnih in neozdravljivih obolenjih starši ali svojci? Ali medicinske sestre res ne razumemo, kaj v takih trenutkih doživljajo družine in razširjene družine? Ali moramo za to preživeti lastno izkušnjo? Lastna izkušnja večkrat vpliva na nadaljnje delo negativno, z izgovorom, saj so tudi z mano tako ravnali. Vsi se zelo radi primerjamo z razvitimi evropskimi državami – izobraževanje, raziskovalna dejavnost, pravice pacientov itd., vendar se moramo najprej vprašati o našem vedenju, ki še dolgo ne bo primerljivo z vedenjem medicinskih sester razvitih držav.

Kaj pa starostniki, ki imajo močno izraženo sklerozo ali demenco in o sebi ne morejo več odločati sami? Zaradi visoke starosti in vseh sopojavov, ki spremljajo starost, največkrat tudi niso več zmožni izražati osnovnih potreb: žeje, lakote, bolečine, čustvene stiske, vročine ali mraza, strahu v neznanem, tujem okolju itd.

Ali je tak starostnik res v enakem položaju kot ostali pacienti, ki so svoje potrebe zmožni izraziti sami in se tudi pritožiti, če so kršene njihove pravice? Ali res ne potrebujejo svojcev in zagovornikov, da odločajo namesto njih? (Za nevarne preiskave ali rizične operacije pa se vendarle odločajo svojci in podpišejo pristanek.) Svojci dobro poznajo želje, stališča in prepričanja bližnjega. V primeru, da si v vlogi svojca in po poklicu medicinska sestra, želiš posredovati vse podatke za nadaljnjo zdravstveno nego – opredeliti negovalne probleme in pojasniti stanje pacienta, ki ga zelo dobro poznaš. Kljub temu da poznaš vse dosedanje potrebe po zdravstveni negi, pa za medicinske sestre ta tvoja želja pomagati pomeni že preveč vmešavanja v njihovo poklicno delo (saj bodo že same ugotovile, kaj pacient potrebuje). Zaradi večnega pomanjkanja časa pa največkrat tega ne ugotovijo, saj pacienta zelo slabo poznajo, vendar njihovega prepričanja, suverenosti in ustaljenega sistema dela pač ne smeš porušiti. V primeru, da želiš kot medicinska sestra še sodelovati v postopkih zdravstvene nege, ker je to tvoja profesionalna poklicna vloga, pa gre že vse prek roba strpnosti in dopustnega.

Mogoče bi se lahko medicinske sestre zgledovale po bolj razvitih državah, kjer so svojci vključeni v proces zdravljenja in v izvajanje zdravstvene nege, če to želijo, zmorejo in znajo. Svojci v bolnišnici nikakor ne bi smeli biti tujki, ki rušijo ustaljene navade in preživet sistem delovanja, temveč naši sogovorniki in pomočniki pri nudenju zdravstvene nege.

Svojci so svojevrsten problem medicinskih sester. Velikokrat so »zoprni, nesramni, zahtevni, ničesar jim ni mogoče dopovedati« – običajno pridejo le, da »težijo«, zato jim je treba že na začetku pokazati, kdo so oni in kdo smo mi. Mi, ki imamo ta trenutek res v rokah škarje in platno – moč, oblast, informacije, vse, česar svojci nimajo. Imajo pa velike skrbi zaradi trpljenja bližnjega, včasih tudi odločanja namesto njega, veliko strahu zaradi izida zdravljenja ali izida rizične operacije; pri starostniku še strah glede njegovega preživetja. Ali medicinske sestre nimamo toliko znanja, da bi razumele, kaj se dogaja z družino, z razširjeno družino, s takšno količino negativnih čustvenih stanj? V takem stanju je svojec seveda še bolj moteč za medicinsko sestro, ki je že malo naveličana svojega dela in ima veliko negativnih izkušenj s svojci, že tako ali tako vse zna in ne more več iz svojega rutinskega okopa. Taka medicinska sestra, ki vsega tega ne razume, prepove svojcu, da bi videl svojega bližnjega po operaciji (na njeno usmiljenje lahko čakaš pred vrati eno ali dve uri), ne razume, da bi samo s pogledom na bližnjega po operaciji svojec vsa negativna čustvena stanja, ki so se mu nakopičila, prepolovil, njegov stres in strah pa bi se občutno zmanjšal.

V primeru, da je svojec vztrajen v svojem prepričanju, kakšni želji ali zahtevi za bližnjega, pa v naši zdravstveni negi obstajajo mehanizmi, ki bodo takšno moteco osebo z vsemi temi željami ukrotili. Tu so vendar zdravniki, ki nam še vedno tako radi pomagajo, da smo potem od njih in njihove pomoči še bolj odvisni (saj nam vedno pomagajo rešiti vse spore s svojci). Vprašam se, kje so v takem primeru nadzorne medicinske sestre ali glavne medicinske sestre oddelkov, kakšno je njihovo poslanstvo, kakšna je njihova izobraženost, so znanstvenice ali raziskovalke ali pa so v rutini naveličane opravljati svoje poslanstvo?

Medicinske sestre kot svojci pacientov v procesu zdravljenja v kolegicah ne prepoznamo človeškega pristopa, ne znanja o naših čustvenih stiskah, ne odnosa kot pripadnic iste poklicne skupine, ne visoke etične naravnanosti, ne humanosti. Takrat se vprašam: Kako nas v naši profesionalni vlogi vidijo drugi, kako nas v takih primerih ocenijo, cenijo ter spoštujejo? **Morda pa je takšno neprofesionalno delo le dovolj dobro plačano in si boljšega plačila sploh ne zaslužimo.**

Medicinske sestre se rade pohvalimo tudi v vlogi zagovornic pacientov – pa vendar se mi znova vsiljuje vprašanje: Zakaj mora pacient pri vseh možnih analgetikih, ki so danes na voljo v bolnišnici, trpeti bolečine, ker je zdravnik predpisal zdravilo, ki ne učinkuje dovolj dobro? Medicinske sestre znamo povedati pacientu, naj še počaka, da bo zdravilo učinkovalo, čeprav sa-

me v to ne verjamemo. Ne upamo pa zmotiti zdravnika in mu sporočiti, da pacienta še vedno hudo boli. Najdemo seveda kar nekaj razlogov, da zdravnika ne obvestimo, ker si pač ne želimo njegovih neprijetnih reakcij in raje ocenimo, da je pacient bolj težaven, zahteven, siten. Do kje potem sega naše zagovorništvo? Verjetno samo do meje našega udobja, saj se s tem izognemo za nas neprijetnim situacijam. Tudi omenjeni pacient je imel svojce, ki so bili zelo zaskrbljeni. Svojec je bila medicinska sestra, ki je skušala svojemu bližnjemu pomagati v profesionalni vlogi, pa vendar neuspešno.

Problem je naposled rešila poklicna kolegica z drugega oddelka, ki je bila dovolj sočutna in človeška in je pacientu prinesla dodaten analgetik. Medicinskim sestram v vednost bi rada sporočila, da je pacient potreboval samo še tableto perifernega analgetika in bolečina je popustila. Pustila pa je tudi ogromno negativnih izkušenj, strahu in nezaupanja, tako pri pacientu kot pri svojcih. Pa tako malo je bilo potrebno – samo verjeti pacientu, da ga res boli! Kje je ostala naša primarna skrbstvena vloga za pacientovo dobro počutje?

Seveda pa so se v tej moji izkušnji našle medicinske sestre, ki so prepoznale te potrebe, saj so bile ves čas s pacienti in svojci. Take medicinske sestre delujejo kot »angeli v modrem«, saj z neverbalno ali verbalno komunikacijo pomagajo pacientom in svojcem. Nase so prevzele vso odgovornost, tudi za ravnanje drugih, ki delujejo skrajno neprimerno in neprofesionalno. Medicinske sestre, ki ravnajo pravilno, etično in profesionalno, pa si zaslužijo ves gnev, kritiko in bes ostalih medicinskih sester in zdravnika (ki je v taki situaciji v vlogi razsodnika). Kje je naša profesionalnost, etičnost, kje je naše znanje, kje je naša samostojnost pri delu in odločanju? Ko bomo najprej poskrbeli za pacientove osnovne življenjske potrebe, potrebe svojcev, etično ravnanje, human odnos do sočloveka, bomo lahko našo začrtano pot nadaljevali.

Morda naše šolske institucije nudijo premalo tovrstnih znanj – ali pa mogoče vse osebe niso primerne za poklic medicinske sestre?

Poklic medicinske sestre je human, vendar ni treba biti humanist, da ohraniš posluh za osnovne človeške potrebe, vrednote, in ostaneš v vsaki situaciji vsaj človek.

Miroslava Straunik, prof. zdr. vzg.

Pravljica za lahko noč

Irena P. Beguš

UVOD

Ko smo bili majhni, je pred spanjem volk požrl Rdečo kapico, čarovnica je zastrupila prelepo in ubogo Sneguljčico ali hotela pojesti Janka, volk je požrl kozličke ... in potem so nas tlačile more. Kot da se še zmeraj nismo zbudili in živimo v mori ter v pravljici. V eni od pravljic take vrste. Morastih.

Nisem povedala, da so se zmeraj srečno končale? Tiste grozljive so se. Naša je prav tako grozljiva, ne ve se še, kdo bo koga, vsaj približno pa se ve – zakaj.

ZGODBA

Jelka iz našega gozda je šla reševat, kar se je še rešiti dalo, ko je med tekanjem sem ter tja, gor in dol, nekega dne ugotovila, da se je podala v težek boj. Kot da so bili prikriti, so se zdaj začeli pojavljati še drugi prebivalci gozda ali pa jih ona ni pravočasno upoštevala.

Prav nad vrhovi smrek in jelk je krožila kosovka, opazovala je z višine in verjela, da zato bolje vidi vse. Hkrati pa je pridno jedla njihova semena, da se drevesa ne bi preveč množila, raje bi imela kakšno manj, nadzor bi bil lažji. Ona jim je lepo pela, smreke pa si tako niso imele z njo kaj pomagati, doseči jo je bilo skoraj nemogoče. Škoda, da ni vedela, da tudi zanjo ni življenja brez zdravih in zadovoljnih dreves. Čisto malo pa se je vseeno bala njihove številčnosti!

Ni mogla videti niti počasnih slinarjev (zapomnite si!), ki daleč prilezejo, ko drsajo po svoji sluzi, niti marljivih mravelj, ki pa tako nikomur niso nič mar.

Tu so bile še plahe srne za lepoto in režeči volkovi, ki so tulili najbolj glasno v tropu in so se vsi umaknili, samo da jih ne poslušajo! Včasih še sami niso vedeli, zakaj renčijo. Samo da se renči pač.

Kakšna pametna sova se je tudi našla, a ker sove niso revolucionarke, so se rajši skrile v plašč noči, kot da bi se izpostavljale.

Vse to je gledala naša jelka, počasi se je odvijal film vsega gozdnega življenja.

Srake, ki so jemale, kar ne bi smele, in kukavice, ki so preživele zaradi tujih gnezd.

In vedela je jelka, da bo tukaj težko kaj storiti. Kosovka jo je opazovala in s časom je postala skoraj njena prebivalka. Zaradi informacij iz prve roke? Ali je jelki res hotela prisluhniti in ji je jelka dala možnost spreobrnitve v pravo vero? Spominjala je namreč, naša jelka, vse bolj na glas vpijočega v puščavi.

Zveri pa so čakale na svoj plen, na svojo priliko. Kaj bodo smreke? Še zmeraj so preživele, bodo pa še sedaj. Trpežna je ta vrsta!

V gozd se je priklatila, kdo ve od kod, še neka nova škratinja, ki ni gozda še nikoli niti videla, in strah je objel jelkino srce. Kaj bo z nami? Kaj bo z gozdom? Kdo mi lahko pomaga? Kosovka je nemočno začivkala, preglasile so jo druge ptice, nekaj dreves je zašumelo v odgovor, vsi ostali pa so se delali, kot da se njih to ne tiče. Naj vse prepusti toku življenja, ki po svoje oblikuje naravo?

Gozd je bil zmeraj pisana druščina. Kdo bo preživel, tudi če pride najhujše, jih je naučil že Darwin. Najmočnejši. Najboljši? Ne, nikoli ne preživijo najboljši. To se dogaja le v pravljicah. Zato se moraš povzpeti in postati močan. Močan pa postaneš, ko rasteš v pravi skupini. Kako pa prideš do nje?

Vprašajte tistega slinarja, ki se ga danes še bolj malo opazi, a bo v prihodnosti verjetno prav on opazoval gozd – kdo ve s katerega drevesa!

ZAKLJUČEK

Takšno je gozdno življenje, pač ni pravljica! PA DOBRO SPITE ŠE NAPREJ VSI SKUPAJ. Morda vas sanje ponesejo v drugačno družbo. Kjer bo cenjen delaven, pošten in srčen ... topol, hrast, javor ... ali morda celo človek!

MORDA SE NEKEGA DNE LE ZBUDITE!

Do takrat pa lahko noč!

ZGODILO SE JE vsem nam v razmislek

Petek je in nismo trinajstega. Pa vendarle je nekaj moralo iti narobe.

Že daljši čas imam težave sama, s svojim zdravjem, in pred nekaj dnevi sem jih sklenila rešiti. Poklicala sem v ambulanto svojega izbranega zdravnika in medicinski sestri po telefonu povedala, za kaj gre. Dogovorili sva se, da se zaradi neprijetnosti težav, ki me tarejo, čim prej oglasim v ambulanti. Potuhtava, da bi bilo morda najlaže, da se oglasim v petek. Določiva približno uro in svetuje mi, naj poiščem kar njo, glede na to, da nisem naročena. Tako, danes je petek in odpravim se v ambulanto.

Že s stopnic se srečam s pogledom gospe, ki opravlja delo v ambulantni administraciji. Nasmehne se mi in pohitim za njo. Povem ji, da sem dogovorjena z medicinsko sestro. Ker ne ve, kje bi omenjeno kolegico lahko našla, stopiva v pisarno za naročanje. Tam izveva, da je iskana medicinska sestra odsotna. Nekoliko razočarana se zavem, da s pregledom verjetno ne bo nič. Gospa iz administracije me povpraša, zakaj iščem prav to sestro. Povem ji, da imam težave in da sva se dogovorili za pregled. Svetuje mi, naj stopim v ambulanto št. ... in tamkajšnji sestri povem, zakaj sem prišla. Omeni mi še listek, ki mi bo v administraciji nato omogočil prijavo na pregled.

Rečeno storjeno, res je bila prijazna. Skok v ambulanto št. ..., iz katere pravkar odhaja medicinska sestra. Poskušam jo ustaviti, s pogledom, nasmehom in prošnjo za trenutek pozornosti. Reče le: »Počakajte.« Nadaljuje pot po hodniku. Sedem pred ambulanto in čakam. Res le nekaj minut, vsekakor ne več kot pet. Hitro je nazaj. Povpraša me, kaj želim ... kar tako, na hodniku, nerodno, a tudi prav. Ponovim dogovor, malo med vrati ambulante, malo v njej, saj se vrata za nama prepočasi zapirajo. Odgovor, kratek in jedrnat: »V tej ambulanti ne, pojdite na urgenco!« Ne povpraša me, kakšne težave sploh imam, sliši samo, da sem bila dogovorjena z določeno medicinsko sestro. Ker omenjena kolegica ne nosi identifikacijske priponke, želim izvedeti, s kom imam opraviti. Pogled je bil ...

»Razen če ste iz Kliničnega,« je njen odgovor. Povem ji, da sicer sem medicinska sestra, da pa nisem zaposlena v Kliničnem centru. Poslovim se in odidem.

Moje težave niso urgentne. Tudi sama dežuram v urgentni ambulanti sicer druge veje medicine in vem, kaj je za obravnavo v urgentni službi. Težave imam že daljši čas, saj sem, čeprav me je to sram priznati, zbirala pogum za obisk zdravnika. Počakam tudi lahko, ne bom se pritoževala.

Pa vendarle se sprašujem, zakaj mora našim bolnikom (pacientom, klientom ali kakor koli že imenujemo vse tiste, ki so potrebni naših intervencij) na čelu pisati, kaj so po poklicu ali kje so zaposleni, da bi bili deležni prijaznega pojasnila o tem, zakaj jih ne moremo nemudoma sprejeti v obravnavo. Da o prepotrebni (NE)uniformiranosti in nasmehu sploh ne govorim. Morda bi se ga morali naučiti od prijazne delavke v ambulantni administraciji. Zdravstvena nega pa smo LJUDJE, kajne!?

Napisano naj bo le v razmislek vsem nam – MEDICINSKIM SESTRAM in ZDRAVSTVENIM TEHNIKOM. Lepo, da želimo pomagati druga drugi s prednostjo pred ostalimi bolniki, pa vendarle naj bi (tako si vsaj jaz to predstavljam) naredili to bolj prijazno in manj opazno za druge paciente. Če res, žal, v tem zdravstvenem sistemu ne gre drugače.

Naslov avtorice hranimo v uredništvu

KONGRES ICN DURBAN, JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA 29. 6. – 5. 7. 2009

ODHOD: 28. JUNIJ 2009

ČAS POTOVANJA: 8 DNI (V PRIMERU PODALJŠANJA V JUŽNI AFRIKI: 15 DNI)

ČAS ZA PRIJAVO: 10. FEBRUAR 2009

NAJMANJŠE ŠTEVILO POTNIKOV: 10

POTEK PROGRAMA:

28. 6. 2009: LJUBLJANA–FRANKFURT–JOHANNESBURG

Polet letala z ljubljanskega letališča preko letališča v Parizu v Johannesburg. Nočni let.

29. 6.2009: JOHANNESBURG – DURBAN

Po pristanku v Johannesburg bo sledil letalski prevoz v Durban, kamor boste prispeli v opoldanskih urah. Organizirani prevoz v izbrani hotel.

30. 6. – 4. 7. 2009: DURBAN | zajtrki

Prenočevanja z zajtrki v času kongresa.

5. 7. 2009: DURBAN–JOHANNESBURG–FRANKFURT | zajtrk

Po zajtrku prevoz na letališče in let v Johannesburg, od koder bo sledil polet letala na eno izmed evropskih letališč in od tam v Ljubljano.

6. 7.: FRANKFURT-LJUBLJANA

Po pristanku v Frankfurtu polet letala v Ljubljano.

CENA NA OSEBO: 1.960 EUR V HOTELU 3*
(GARDEN COURT SOUTH BEACH ALI PODOBNO)
2. 190 EUR V HOTELU 4* (BALMORAL HOTEL ALI PODOBNO)

Pomembno: potrditve hotelov bodo odvisne od razpoložljivosti v hotelih v času potrditve. Točne informacije o potrjenem hotelu boste prejeli po potrditvi ponudbe in plačilu akontacije v višini 30% osnovne cene aranžmaja.

CENA VKLJUČUJE: medcelinski letalski prevoz v ekonomskem razredu na relaciji
Ljubljana–Pariz–Johannesburg–Durban–Johannesburg–Pariz–Ljubljana, prevoz letališče - hotel – letališče v Durbanu, 7 prenočevanj z zajtrki v hotelu 3* (Garden Court South Beach ali podobno) v dvoposteljnih sobah, organizirani ogled Durbana z vodenjem lokalnega, angleško govorečega vodnika.

DOPLAČILA: letališke in varnostne pristojbine pribl. 420 EUR.

Informacije in prijave pošljite pisno na elektronski naslov natasa.voje@kompas.si, ali po faksu: 01 2006 129-

KOMPAS D.D., Oddelek Potovanja, Pražakova 4, 1000 Ljubljana, Slovenija,
Tel: 200 6144 e-mail: natasa.voje@kompas.si

Psihološki dejavniki bolečine

Lidija Borak, Renata J. Roban

Vsak izmed nas se je že srečal z bolečino in vsak bi jo definiral po svoje. Bolečina je zelo neprijetna osebnostna izkušnja, ki jo spoznamo hitro po rojstvu in nas spremlja vse življenje.

Izkušnje iz oddaljene preteklosti oblikujejo naša prepričanja do vrste sedanjih dogodkov in situacij. Družine imajo različne načine za spopadanje z bolečino, zato jo tudi različno izražajo.

Odzivi na bolečino zajemajo namerna vedenja, ki se jih učimo skozi vse otroštvo. V tem obdobju se naučimo na različne načine prenesti bolečino. Otroci se s starostjo postopno naučijo nadzorovati svoja čustva in vedenje, razlike v odzivanju postanejo manj očitne.

Razlike glede prenašanja bolečine se med posamezniki ohranijo. Zdravstveni strokovnjaki si to razlagajo kot osebnostne značilnosti, kajti vzorci odzivanja na posamezne bolečinske situacije ter občutja bolečine zares postanejo del psihološke »opreme in repertoarja«.

Naše telo sprejema bolečino kot grožnjo, zato jo prištevamo med stresorje. Neuspeli načini spoprijemanja z bolečino lahko pri človeku pripeljejo do občutkov nemoči, brezupa, tesnobe in strahu, celo do depresije.

Psihološko stanje je neposredno povezano z nadzorom bolečine. Dokazano je, da lahko vzročno-posledični odnos med bolečino in psihološkim stanjem deluje v obe smeri.

Zdravniki že več kot sto let vedo, da je povezava med čustvi in zdravstvenim stanjem neposredna in močna. Nepričakovano pa se naše navzven osredotočeno, v vzroke in posledice usmerjeno in s podatki spodbujeno družbeno okolje za te dokaze ne zmeni.

Vse te ugotovitve veljajo tudi za zdravstvene delavce, ki izhajajo iz različnih okolij in družin; vsakdo s seboj, v poklic in vsakdanje delo, prenaša svoje izkušnje z bolečino in ima izdelan svoj koncept spoprijemanja z bolečino. Le malo je zdravstvenih delavcev, ki so spremenili svoja stališča do bolečine skozi šolanje in glede na izkušnje iz lastnega dela.

Pacient medicinske sestre oz. zdravnika ni dolžan prepričevati, da ga boli, medicinska sestra oz. zdravnik sta mu dolžna verjeti. Ker je bolečina individualna izkušnja posameznika, zahteva individualen pristop.

Zelo nadležne in pogosto prezrte spremljevalke življenja po amputaciji so fantomske bolečine. Mnogi ljudje o njih vedo zelo malo ali nič. Tako se zgodi, da prenekateri pacient o njih poroča zelo plaho in v dvomu.

Primer: *Pacientu so amputirali nogo nad kolenom. Fantomsko bolečino je začutil takoj po amputaciji. Preden je obiskal protibolečinsko ambulanto, je pet let trpel fantomske bolečine, postal je depresiven in je razmišljal celo o samomoru. Po njegovem pripovedovanju mu osebni zdravnik ni verjel, da ga lahko boli noga, ki je nima več.*

Kaj je fantomska bolečina? To je bolečina, ki jo zaznavamo v delu telesa, ki ga ni več. Lahko se pojavi neposredno po izgubi dela telesa. Z medicinskega stališča je definirana kot patološka nevrogena (nevropatska) bolečina, ki nastane zaradi nevnetne disfunkcije perifernega in/ali centralnega živčnega sistema.

Bolečina človeka prisili, da se sooči z življenjem na drugačen način, ker odpira vrata spremembam in daje možnost izbire. Izkušnja z bolečino je lahko osnova za razvoj – ali pa začetek poti navzdol. Bolečina odpira veliko vprašanj o življenju, smislu bivanja, trpljenju, človeški usojenosti ... Ima tudi več obrazov. Relacijska teorija nam odpira nove vidike.

Primer: *Kaj občutimo ob ženski srednjih let, ki ob tem, ko ji injiciramo zdravilo v mišico, kriči? Jezo, bes, zgražanje ... redko usmiljenje. Težko razumemo afektivno stanje pacientke in jo stereotipno ožigosamo za histerično.*

Poglejmo z vidika relacijske teorije – kaj je zadaj. Vsako dejanje oz. odziv na določeno situacijo ima svoj vzrok. Ena izmed pacientk je med terapevtskim pogovorom povedala, da ima tri otroke, ki so se rodili po naravni poti. Zanjo je porodna bolečina zanemarljiva v primerjavi z bolečino, ki jo čuti ob prejemanju intramuskularne terapije. Razložila je, da porodna bolečina prihaja spontano, v valovih, medtem, ko je vbod z iglo nenaden in grob poseg v telo. Že sama misel na to ji vzbudi takšno grozo, da telo otrpne.

Kaj se dogaja? Odpirajo se brezna podzavesti, kjer je zapisano vse, kar se nam je dogajalo na nezavedni ravni. Mislimo na predverbalno obdobje in vse stresne situacije; nasilje, globoko osramočenost in zlorabe vseh vrst, ki jih telo ni moglo predelati, zato jih je potisnilo v podzavest. Živimo dalje in naenkrat ugotovimo, da je z nami nekaj hudo narobe, ker ne obvladujemo situacije, kot je pogled na bližajočo injekcijsko iglo. Ne vemo, kaj se dogaja. Tudi gospa ni vedela, vendar je bilo neobvladljivo – ni bilo slik, nobenih podob, samo senzacije. Telo se je prebudilo in reagiralo. Telo nikoli ne laže ... beleži in sporoča sleherno zlorabo. Proti koncu terapije so se pojavile podobe. Gospa je povedala, da je bila v otroštvu spolno zlorabljena.

In če se vrnemo v prostor z žensko, ki kriči od groze pred injekcijo, kaj čutimo sedaj? Sočutje.

To je, spoštovane kolegice in kolegi, tista empatija, o kateri veliko pišemo in malo vemo.

Vsi imamo svojo zgodbo.

Vse dobro!

Popravek

Avtorica prispevka v decembrski številki na strani 60 "Jesenski pohod DMSBZT Ljubljana na Kozjansko" ni Đurđa Sima, ampak Jadranka Cerkvenik.

Razstava adventnih venčkov

Irena Keršič Ramšak

Dr. Konstantin Korotkov je ob obisku Zdravilnega gaja opisal Tunjice kot idilično vas v bližini Kamnika, ob vznožju Kamniških Alp, ki so mnogim bolj znane po baročni romarski cerkvi Sv. Ane. Kraj je znan tudi po fosilih, peščenih laporjih in apnenčastih peščenjakih iz obdobja miocena, nekaj milijonov let nazaj, ko je bil Kamniški kot ozek zaliv morja, ki se je zajedalo v Kamniške Alpe. Stara ljudstva so živela v sožitju z naravo in so poznala energijske tokove, ki kot ožilje prepredajo vso Zemljo. Na določenih mestih ti tokovi privrejo na površino in ustvarijo energijsko izredno bogata področja. Zaradi ugodnih učinkov na človekovo počutje in zdravje so taka mesta uporabljali kot naravna zdravilišča. Tunjice ležijo na takšnem področju, zato so poznane tudi po zdravilnem gaju.

Foto: Frane Žavbi

Bernarda Vinšek (prva z desne) in sodelavke: Ema Kern, Franja Žavbi, Mojca Košnik. Razstava adventnih venčkov v Tunjicah. 29.–30. 11. 2008.

V Tunjice se lahko pripeljemo z avtom, a je obisk majhne vasi, ki z okolico premore od 160 do 170 hiš, stiskajočih se v vaškem središču ali posejanih po okoliških gričih, vendarle veliko zanimivejši, če se tja odpravimo peš. Ravnine je le za vzorec ali za manjše šolsko igrišče, ki ga poseduje podružnična šola v Tunjicah, del osnovne šole Frana Albrehta. Ni naključje, da je bila v tej mali šoli, ki jo obiskuje trideset učencev, v času od 29. do 30. novembra 2008 razstava adventnih venčkov, ki jih je naredila kolegica, medicinska sestra **Bernarda Vinšek.**

Bernarda živi v hiši na strmem pobočju tunjiškega gričevja, obdana z zelenjem in pogledom na čudoviti svet kamniškega pogorja, svet, ki mu ostaja zvesta od mladosti, saj je v planšarski hiši na travnatih področjih Velike planine preživela s starši in kasneje z družino številne ure in dneve. Danes se vrača v lepote pogorja in v različnih letnih časih nabira cvetje, listje in grmovnice, ki z različnimi postopki sušenja in shranjevanja dobijo dokončno podobo v obliki adventnih venčkov in šopkov. Nekaj rož poseje, posadi in neguje okoli hiše. Od leta 1984 je zaposlena v Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik. Pred leti se je v predadventnem času na mizi pojavil en venček, naslednja leta vedno več. Letos je Bernarda naredila prvo razstavo, kjer smo lahko občudovali njene umetnine, ki so nastajale mesec dni pozno v noč. Za izdelavo enega adventnega venčka potrebuje tudi do tri ure časa. Noči predstavljajo Bernardi vir idej, navdiha in ustvarjalnosti. Tako zelo, da je v letošnjem letu nastalo razkošje venčkov, ki so našli odjemalce, še preden je bila razstava končana. Bilo jih je premalo, da bi z njimi lahko okrasili domača ognjišča vseh, ki smo jih želeli imeti.

V življenju je Bernarda sprejela več prepletajočih vlog – biti ženska, žena, mati, krajanka in medicinska sestra, v katerih izraža svojo osebnost, pozitivne človeške lastnosti, vrednote, čustveno zrelost, skrb in zanimanje za posameznika ter profesionalno plat. Skozi temelje njenega zasebnega in poklicnega dela se zrcalijo spoznanja Lea F. Buscaglia: »Živimo, ljubimo in se učimo.« Takšni kot Bernarda so tudi njeni venčki: pristni, nežni in igrivi, veličastni v simbiozi barv, enkratni in neponovljivi. Vredno je poznati Bernardo in njene venčke.

Foto: Mojca Košnik

Adventni venčki. Razstava adventnih venčkov v Tunjicah. 29.–30. 11. 2008.

VARČEVANJE ZA STAROST
pri Kapitalski družbi

Najboljši recept za lepo starost.

Zaposleni v zdravstvu ste na dobri poti v prijetno starost. Kot člani sklada ZVPSJU ste že vključeni v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje, kamor vaš delodajalec mesečno vplačuje sredstva za vas. Vendar pa boste za še bolj udobno starost morali varčevati tudi sami. Ker je višina pokojninske rente odvisna od višine vplačil, boste s samostojnim vplačevanjem premij v že obstoječe varčevanje poskrbeli, da bo višina rente zadostila vašim pričakovanjem.

Odločite se in poskrbite za svojo aktivno starost!

Brezplačna telefonska številka: 080 23 45
info.zvpsju@kapitalska-druzba.si
www.kapitalska-druzba.si

KAPITALSKA DRUŽBA

Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d., Dunajska cesta 119, 1000 Ljubljana

Univerzitetna knjižnica Maribor
S
P 2289/17,2009
121100261,1
COBISS

S kuponi in nakupom do brezplačnega sadja in

Od 7. 1. do 28. 1. 2009 prodajamo sadje in zelenjavo v parih in trojčkih, in to tako, da je en
brezplačna. To si zagotovite tudi s tem kuponom. Več kuponov dobite v knjižicah na odd
na spletni strani 5nadan.mercator.si.

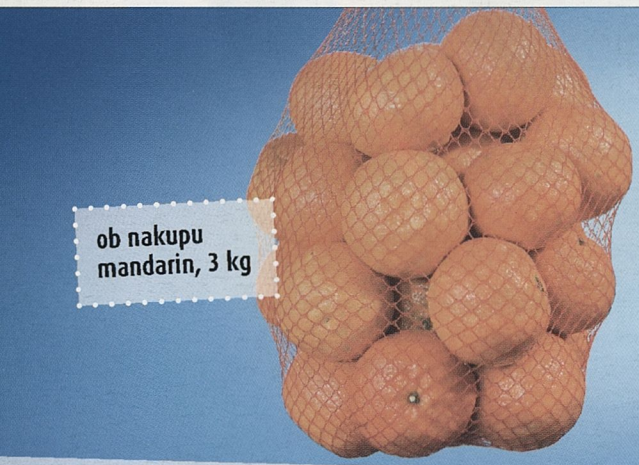
ob nakupu
eko limon, 1 kg in
eko pomaranč, 1 kg

s kuponom
Gratis
eko jabolka,
600 g

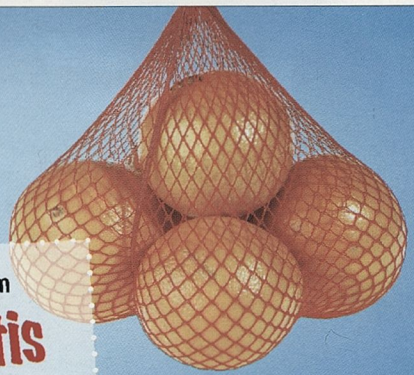

Kupon unovčljiv samo v Hipermarketih Mercator.

KUPON
Mercator
5 na dan
Obarvajmo življ
Velja od 7. 1. do 28. 1. 2009
oziroma do razprodaje zalog.

ob nakupu
mandarin, 3 kg

s kuponom
Gratis
pomaranče, 1 kg

Kupon unovčljiv v celotni maloprodaji Mercator.

KUPON
Mercator
5 na dan
Obarvajmo življenje
Velja od 7. 1. do 28. 1. 2009
oziroma do razprodaje zalog.

ob nakupu
kosa manga
in kosa avokada

s kuponom
Gratis
kos papaje

Kupon unovčljiv samo v Hipermarketih Mercator.

KUPON
Mercator
5 na dan
Obarvajmo življenje
Velja od 7. 1. do 28. 1. 2009
oziroma do razprodaje zalog.

Akcija velja samo za izdelke označene in fotografirane na tem kuponu.
Gratis blago lahko prejmete le s kuponom iz te knjižice, sicer gratis blaga ne izdajamo. Kupon lahko unovčite v trgovinah z market blagom in Hura diskontih. Kuponi veljajo le za gospodinjske nakupe, ne veljajo v franšiznih prodajalnah Mercator in prodajalnah Cash&Carry.
Kupon iz tega oglasa lahko izrežete in z njim prejmete gratis blago.

5 na dan
Obarvajmo življenje

Hura!
Živimo ceneje

Mercator